

תקצירי מחקרים

תשע"ז

2017-2016

סמינר הקיבוצים, הרשות למחקר ולהערכה
ייעוץ מדעי: ד"ר רינת ארביב אלישיב
ריכוז: אפרת וולף אברהמי
הפקה: מחלקת הוצאה לאור וגרפיקה, סמינר הקיבוצים
© כל הזכויות שמורות, תשע"ח

מילות פתיחה,

תפקידיה של הרשות למחקר ולהערכה במכללה הם לקדם את תרבות המחקר וההערכה באמצעות טיפוח סגל חוקר, מחד, ומתן משוב לעשייה החינוכית במכללה מאידך. שני אלו מתבצעים תוך שמירה על רמה גבוהה ומקצועית של איכות אקדמית.

כחלק מקידום וטיפוח סגל אקדמי חוקר, במהלך שנה"ל תשע"ז תמכה המכללה באמצעות הרשות למחקר ולהערכה במרצים רבים במגוון דרכים. התמיכה ניתנת בהיבטים מקצועיים כמו גם כספיים וכוללת: מתן מענקי מחקר מכללתיים, עזרה בהגשת בקשות לתמיכות במענקי מחקר חיצוניים (מכון מופ"ת, האקדמיה הישראלית למדעים, המדען הראשי ועוד), תמיכה בתרגום ועריכה של מאמרים לטובת פרסומם, תמיכה בנסיעות לכנסים בחו"ל לטובת הצגה של מחקרים, תמיכה בנסיעות לכנסים בישראל, תמיכה בהפקת פוסטרים לטובת הצגת מחקרים בכנסים בארץ ובחו"ל, תמיכה בהשתתפות בהשתלמויות מקצועיות וימי עיון, תמיכה בהוצאת ספרים, תמיכה בהפקת עבודות דוקטורט וכן תמיכה מקצועית במהלך ביצוע מחקר באמצעות שעות ייעוץ הניתנות על ידי חוקרות הרשות. כמו כן אנו ממשיכים במסורת של כנס מחקרי המרצים: "מחקר ומעשה" הפותח את שנה"ל הקרובה בה יוצגו מחקריהם של חברי הסגל.

ברשות המחקר התבצעו במהלך תשע"ז כ-20 מחקרי הערכה, מחקרים יישומיים וסקרים פנימיים במגוון נושאים. רובם נועדו לספק לחברי הסגל, אקדמי ומנהלי כאחד, מידע לטובת שיפור התנהלותם. המחקרים הללו נערכו על ידי צוות החוקרות של רשות המחקר והערכה, ובחלק מהמחקרים בשיתוף עם חברי הסגל במכללה. חלק מהמחקרים אף נערכו עבור ובמימון גורמי חוץ. כל המחקרים עוסקים בהיבטים מגוונים בהכשרה להוראה ובחינוך.

הרשות למחקר ולהערכה שמחה לפרסם באופנים מגוונים את פירות מחקריהם של חברי הסגל האקדמי החוקר כמו גם את המחקרים המתבצעים במסגרתה.

חוברת התקצירים המוצגת בפניכם, היא אחד מאופני הפרסום. החוברת מסכמת חלק מן הפעילות המחקרית אשר נערכה בשנה"ל תשע"ז. בחוברת מוצגים מחקרים שבוצעו על ידי צוות הרשות וכן תקצירי מחקרים שבוצעו על ידי מרצים במכללה, ואשר קיבלו תמיכה וסיוע מכללתיים. עוד מופיעים בחוברת תקצירי מחקרים, אשר הוצגו בכינוסים בינלאומיים, ואשר ההשתתפות של המרצים בכנס נתמכה על ידי המכללה. התקצירים הרבים שמוצגים בחוברת משקפים את מגוון הפעילות המחקרית במכללה - מחקרים בתחום החינוך, בתחום הכשרת המורים, בתחומים דיסציפלינאריים שונים, וכן מחקרי הערכה של תכניות וסקרים המלווים עשיות שונות במכללה ומאפשרים לבעלי תפקידים ולמרצים לשפר את עבודתם.

העשייה המרובה והמגוון הגדול מעידים על החשיבות הרבה שנותנת המכללה לנושא המחקר, ועל מקומו של המחקר בסדר היום המכללתי. במהלך השנים רשימת המרצים החוקרים והמפרסמים הולכת וגדלה. הרשות מקווה להמשיך ולהגדיל כל העת את נפח הפעילות המחקרית במכללה ואת פרסומי הסגל האקדמי החוקר ומזמינה את כל המרצים, אלו שכבר התנסו במחקר ובפרסום וגם "טירונים" יחסית בתחום, להצטרף לעשייה.
בברכת שנה טובה ופורייה,

ד"ר רינת ארביב אלישיב
ראש רשות המחקר והערכה

תוכן העניינים

מחקרי סגל ההוראה

איתן רויטל

15 היזרעאלי ושיטתו

גן דפנה, גל אדיב

16 תרומתם של ציורים להבנת הרעיון של מערכות חברתיות-אקולוגיות
בקרב סטודנטים לחינוך סביבתי בתואר שני בעקבות קורס בנושא

ברקני זהבה

17 "אני מרגישה ממש בוגדת במדינה שלי": החוויה הרגשית בלמידת
הנרטיב הדואלי (שנה 2015-2016)

עופר ירום מיקי, שטרית מירב

19 משמעות הלימודים בבית ספר לחינוך מיוחד עבור ילדים המאובחנים
עם הפרעות התנהגות קשות: מבט השלכתי ורטרוספקטיבי

קריץ מיקי, שיינפלד מירי

21 תרומת קורס מקוון רב-משתתפים להכשרת הסטודנטים להוראה:
מיומנויות לשילוב טכנולוגיה בלמידה אצל סטודנטים במכללה - מבט רחב ומבט אורך

שרעבי עדי, סימן טוב אילת

22 משאבים וגורמי סיכון המנבאים מעורבות אחאים לילדים ובוגרים עם מוגבלות התפתחותית

Ribke Nahuel

Global Maladies, Local In Treatment: "Quality" TV Fiction Formats, Glocal Forms
of Prestige, and Cumulative Cross-Cultural Dialogues 24

Yochanna Miri

Modifying Novice EFL / ESL Teacher's Self-Efficacy via Self-Translation 25

צוות רשות המחקר

מחקרים בתחום החינוך ומחקרי הערכה

ארביב אלישיב רינת, עוזרי רויטברג סיגל, רוזנברג קטיה

30 מתמחים ומורים מתחילים מדברים על תהליך הכשרתם
(Interns and Beginning Teachers are Talking about their Training)

גליקמן אניה

33 הערכת תכנית 700 להכשרת אקדמאים להקמה הובלה ו/או פיתוח מגמות המתמטיקה והפיזיקה בבתי הספר העל יסודיים המתקיימת במכללת סמינר הקיבוצים

זוזובסקי רותי

34 תיאור ומיפוי דגמי התנסות מעשית במסלולי ההכשרה השונים במכללת סמינר הקיבוצים ובחינת תפיסות סטודנטים את תרומתם

לוי קרן מיכל

36 הערכת קורסים המתנהלים בגישת "אודיטוריום הפוך" - מחקר המשך

לוי קרן מיכל

38 הערכת התכנית לתואר שני בהוראה (M.Teach):
דוח סיכום מעקב שנה ראשונה, תשע"ז

עוזרי רויטברג סיגל, רוזנברג קטיה

43 הערכת תכנית הפיילוט T-PACK-sk במכללת סמינר הקיבוצים

מחקרים לגופים חיצוניים

גליקמן אניה, שמר-אלקיים טל

46 חוויותיהן של משפחות להט"ביות במערכת החינוך בישראל

רוזנברג קטיה

47 התמחות פרופסיונלית למורי מורים: הערכת תכניות לימודי ההתמחות במכון מופ"ת

שביט מילר ענת, שרעבי עדי

49 הערכת תכנית השילוב של עמותת "מחברים לחיים": חקר תהליכי ותוצרי תכנית ייחודית המפגישה בין תלמידים מאוכלוסיות שונות של החינוך המיוחד

פרויקטים מיוחדים

המר דפנה, ארביב אלישיב רינת

51 טיפוח הצלחתם של מורים בתקופת הכניסה להוראה
Promoting Teachers' Success in Their Induction Period (Proteach)

סקרים

שמר אלקיים טל, גליקמן אניה

54 סקר בוגרי מכללת סמינר הקיבוצים

מחקרים שהוצגו בכנסים בינלאומיים בחו"ל

אדיבי-שושן אסתי

65 הכיור, המטאטא, האמבטיה, הגז, הכביסה, החוט והמחט:
"רגע אחד לא עוצרות העבודות" - שרה שילה, "שום גמדים לא יבואו"

הורביץ מיכל

57 מה בין השפה המדוברת בספרות לשפה המדוברת במציאות?
עיון בלשונם של ארבעה סופרים צעירים והשוואתה ללשון המדוברת האוטנטית

זלמנסון-לוי גליה

58 מודל שלושת המרחבים לשינוי חברתי

חסקין מימי, חרובי דינה

59 "סְפּוֹנְגִיָּתִי, עָלִי, עָלִי": עוזרות בית תימניות בספרות העברית

יבין עמרי

60 לילות בלי ירח: יסודות קפקאיים בספרות הילדים של אתגר קרת

ליבמן ציפי, המר בודנרו דפנה, אקרמן-אשר דפנה

61 שיקולי דעת של מנהלים בהערכת מתמחים בהוראה

קופמן-שמחון שרית

64 המסע לירושלים: ייצוג עלייתם של יהודי אתיופיה בתיאטרון האתיופיה-ישראלי

שלח יוכי

65 מקהלת קולות קטנים מול מקהלת קולות גדולים: המשוררת משוחחתי,
עם עצמה היא מדברת; המשורר מדבר, עם עמו הוא מדבר -
מבט מגדרי על שני שירי "דו-שיח": לאה גולדברג מול נתן אלתרמן

Alkahr Iris, Goldman Daphne

Comparing Motives and Environmental Literacy Between Incoming Teaching: Oriented and Non-Teaching-Oriented Students in Interdisciplinary Environmental Programs 67

Aloni Nimrod

Professional Sovereignty of Teachers and the Need for Active Advocacy of Human Flourishing 68

Arviv-Elyashiv Rinat

Beginning Teacher Attrition: Magnitude, Causes and Destinations Theoretical Framework and Objectives 70

Arviv-Elyashiv Rinat, Avidov–Unger Orit	
Teacher Perceptions of Empowerment and Promotion during Reforms	73
Avissar Nissim	
Politics, Psychotherapy and Activism: Is There a Way Out of the Trap?	76
Avni-shine Hana	
The Role of Meta-Pragmatic Talk, Between Children	77
Barkai Sigal	
On Visual Art, Irony and Identities: An Image-based Research	79
Barromi perlman Edna	
Landscape photography in Palestine and Israel	81
Bar-Yosef Nurit, Klieger Aviva	
Perceptions of out-of-field teachers teaching physics, as a gap for professional development.	82
Ben Peshat Sumin Malka	
Turning Visual Research Findings Into Action Art Intervention The transformation of photographs from a research project in the central bus station in Tel Aviv into art work	83
Bursztyn Arye	
21 “Dancing at the Boundary”’: Contact-Improvisation (CI) in Gestalt	85
Cofman-Simhon Sarit	
Representing Interfaith Marriage in Romanian Theatre	86
Donitsa-Schmidt Smadar, Zuzovsky Ruth, Trumper Ricardo, Arar Khaled, Barak Judith	
The Nature and Added Value of Master Studies in Teacher Education in Israel	90
Frishman-Shitrit Anat, Tykochinsky Ofira	
The Influence of an Intervention Program in the Field of Time Management, among Students with Learning Disabilities and ADHD: Strategic view	91

Frogl Shai	
“The will to truth,” “The death drive” and “The will to power”	93
Gal Adiv, Gan Dafna	
What went well? Long-Term Environmental Education in an Elementary School in Israel	95
Gal Adiv, Gan Dafna	
Pedagogical Skills as a Foundation for Independent Learning in Pre-service Sustainability Courses	96
Gal Adiv, Gan Dafna	
Content Knowledge Versus Pedagogical Skills: What Should We Emphasize in Pre-service Sustainability Courses?	97
Gal Adiv, Gan Dafna	
The Impact of Multiculturalism on College Students’ Perceptions of Socio-Ecological Systems	98
Gal Adiv, Gan Dafna	
Sustainability and Transformative Learning in Higher Education: Arab and Jewish Students’ Perceptions of Socio-Ecological Systems	99
Gan Alon	
The Victimization Discourse in Israel: Toward Sovereignty?	100
Gan Dafna, Gal Adiv	
Transformative Learning: Diverse Teaching Methods, Alternative Assessment, Learning Outcomes, and the Student Perception	101
Gan Dafna, Gal Adiv	
Informal Science Learning in Formal Contexts: Children Help to Save Endangered Falcon in Israel	102
Gan Dafna	
Pro-environmental Behavior in the Private and Public Spheres: Self-efficacy for Promoting EfS among Israeli Pre-service Teachers	103

Gan Dafna	Environmental Education and Citizenship: A Case Study of Elementary Teachers and Principals Perspectives in Israel	104
Gazit Avikam	Humor in Mathematics – Is There Such a Phenomenon?	106
Geiger Ora, Dan Aviva	Musical Representations and their Metaphorical Meanings Among Early Childhood Student Teachers from Different Cultures	107
Ginbzig Eitan	Seeking Order in a Complexity: A Definition of Culture	108
Glasner Lily	From The Golden Ass to Famous Lovers: On Adaptations of Classic Myth for Young Audience	109
Gvion Liora	Committed, Grateful, and Worthy of Acceptance: <i>Master Chef</i> Israel and the Social Construction of National Narratives	110
Haisraeli Adam	My Family Made My Change: Family Capital and Access to Higher Education	111
Hammer Bodnaru Daphna	Online Workshops versus Face-to-Face Workshops during the Induction Phase	113
Harel Efrat, Armon-Lotem Sharon and Botwinik Irena	Passive comprehension in bilingual acquisition: L1 English, L2 Hebrew	116
Kaynar Kissinger Bat, Sarfaty Yael	The Use OF Climate Parameters to enable self expression on kindergart children	119
Khaizran Yusri	Why are Christians Leaving the Arab Middle East?	121
Levi-Keren Michal, Timor Tsafi	Evaluation of a Masters' Program: Students' Attitudes and Motivation	123

Levy Dalit, Dor Olga	
"Y'm Truly Amazed:" High School Teachers Describe their Experience with Technology-Enhanced PBL	124
Levy Dalit, Yacobov Hasida	
Teacher-Student Relationships in Online Courses	125
Levy-Feldman Irit, Libman Zipora	
Acceptance Interviews as a selection tool of teachers students candidates	126
Naishtat-Bornstein Lilach	
Testimony, Memory and Reading Trauma in Representations of the Holocaust	128
Oz Atar, Tsybulsky Dina	
Student Teachers and Technology: YES in Daily Life, NO in Lesson Plans – How Can We Alter this Situation?	129
Ozery Roitberg Sigal, Weiss Dovi	
Innovative Approach to Training Teacher Educators for Implementing Technology in Their Courses	131
Tsybulsky Dina, Oz Atar	
Pre-Service Science Teachers Attitudes Towards Small-Group Learning Pedagogies	133
Patkin Dorit	
Knowledge of Junior High School Teachers and Students Regarding the Concept 'Slope of a Line'	135
Rozner Einat	
Innovative Pedagogy: Connecting University Students from Israel and Germany	136
Seifert Tami	
The contribution of the social network to the teaching and learning process	137
Sharabi Adi, Marom-Golan Dafna	
The Role of Formal and Informal Social Support in Predicting the Involvement of Mothers and Fathers of Young Children with Autism Spectrum Disorder	138

Shonfeld Miri	
Modifying Novice EFL / ESL Teacher's Self-Efficacy via Self-Translation	140
Shrieber Betty, Eldar David	
Efficacy of Tablets for Students with Learning Difficulties Studying Concepts in Geometry	141
Shrieber Betty, Vintrov Suzi	
The contribution of UDL (Universal Design for Learning) and Assistive Technologies to Participation of Pupils	143
Shrieber Betty	
Using Mind Mapping Software to Initiate Writing Tasks and Organizing Ideas for Students with SLD & ADHD	145
Timor Tsafi	
The First-Year Journey of Novice Teachers	148
Timor Tsafi	
Do Teachers Need to be Leaders? Perceptions of Educational Leadership and Management in the Israeli Secondary Educational System	149
Tzuriel David, Trabelsi Gilat, Shomron Vered	
The Effects of Intervention for Self-Regulation and Planning on Executive Functions, Metacognitive Awareness and Math Performance among College Students with ADHD	151
Wahle Nira (The chair)	
Self-organized symposium Creating Creative Teachers: An Ongoing Teachers Training Curriculum of Early Childhood Creative Education (ECCE)	153
Laor-Blasbalg Nili & Tamir Ronit	155
Florentin Talma & Bahar Ofra	156
Mor Smadar, Gortler Rivka & Brot Anat	157
Weinberger Yehudith	
The Complete Empathic Act: A Conceptual Framework	158
Yochanna Miri	
Modifying Novice EFL / ESL Teacher's Self-Efficacy via Self-Translation	160

מחקרי
סגל ההוראה

היזרעאלי ושיטתו

המחקר יעסוק במשנתו ובעבודתו התיאטרונית של פרופסור יוסי יזרעאלי בחמישים השנים האחרונות (1965-2015). יזרעאלי הוא אחד מהאישים המשמעותיים והמרכזיים בתיאטרון הישראלי. הוא זכה להכרה מקומית ועולמית כחוקר, מרצה ובמאי והוכתר בפרסים היוקרתיים ביותר – כינור דוד מספר פעמים, מדליית איבסן ממשלת נורווגיה ועוד. במהלך הקריירה שלו הוא ניהל אמנותית תיאטרונים מרכזיים, ביים הצגות פורצות דרך, כתב מחזות וספרי שירה, עיבד חומרים ספרותיים לבמה, לימד והרצה, ופיתח משנה תיאטרונית העוסקת בפענוח טקסט דרמטי, המסייעת לעבודת השחקן והבמאי בנייתו ובניית דמות דרמטית. למרות חשיבותה וחדשנותה של ה"שיטה" (עליה מסכימים אנשי מקצוע מהתחום האקדמי והמעשי), היא מעולם לא הועלתה על הכתב בצורה שיטתית, לא על ידי הפרופסור עצמו ולא על ידי תלמידיו וממשיכי דרכו, אלא רק בצורה חלקית ומפוזרת.

מטרת המחקר היא לבחון את עקרונות הבימוי ותהליכי העבודה של יזרעאלי באמצעות מיפוי וסקירה של כלל יצירתו וניתוח ממוקד של הפקותיו פורצות הדרך, בד בבד עם חקר עקרונות ה"שיטה" ודרכי יישומה בהפקות אלה. יעד המחקר הסופי הינו הוצאת ספר ביוגרפי על יוסי יזרעאלי, יצירתו ושיטתו.

תרומתם של ציורים להבנת הרעיון של מערכות חברתיות-אקולוגיות בקרב סטודנטים לחינוך סביבתי בתואר שני בעקבות קורס בנושא

המושג מערכות חברתיות-אקולוגיות הינו מושג מורכב וחדש יחסית בחשיבה המדעית המחבר בין לימודי האקולוגיה ללימודי החברה (Binder, 2013). התפתחות המושג נבעה מגישה הרואה את האדם כחלק אינטגרלי של המערכת האקולוגית המתארת את יחסי הגומלין הדינמיים בין האדם למערכת הטבעית סביבו. פגיעה בשירותי המערכת האקולוגית גוררת פגיעה ביכולת האדם לנצל שירותים אלו (אבריאל-אבני, 2014). במערכת יחסים הדדית זו האדם משפיע על המערכת האקולוגית בצורת הפרעות קצרות מועד (פולסים קצרי טווח) או על-ידי הפרעות הנמשכות לאורך תקופה ארוכה (לחצים ארוכי טווח). מצד שני, הפולסים קצרי הטווח והלחצים ארוכי הטווח פוגעים באדם. לכן, מוגדרת מערכת זו כמערכת מצומדת. על מנת לשמר מערכת מצומדת בצורה מיטבית יש צורך בהבנת מרכיביה, החברתיים והאקולוגיים, וכן בהבנת יחסי הגומלין בין מרכיבים אלו. ככל שהידע על מרכיבי המערכת המצומדת ויחסי הגומלין בניהם יהיה רב יותר, כך ניתן יהיה לפעול בדרך מושכלת ולהעניק חוסן למערכת המצומדת לרווחת האדם ולרווחת המערכת האקולוגית (Berkes, 1998). לאור מורכבות המושג וחשיבות הבנתו היכולה לאפשר להניע לאזרחות סביבתית, נבנה קורס סיורים לתואר שני בחינוך סביבתי אשר עסק במושג ואפשר את הבנתו. במחקר זה נבחנו ההבנה של המושג מערכות חברתיות-אקולוגיות על ידי הסטודנטיות שהשתתפו בקורס באמצעות שלושה כלי מחקר: ראיונות עם הסטודנטיות, רפלקציות אותן כתבו הסטודנטיות לאחר הסיורים וניתוח ציורים אותם ציירו הסטודנטיות בסוף כל סיור. סך הכל נותחו 60 ציורים של עשרים סטודנטיות שהשתתפו בקורס. הציורים נותחו לאור מספר מודלים של התפתחות הבנה ולמידה המבוססים על קארי (Carey, 2009) ושור (2012). ממצאי המחקר המרכזיים מעידים על כך שבקרב חלק מהסטודנטיות חלה הבנה מעמיקה של המושג מערכות חברתיות-אקולוגיות, וחלקן כנראה זקוקות לזמן ממושך יותר כדי להגיע לאותה תובנה מעמיקה. ניכר כי הבנת המושג התרחשה כחלק מתהליך הלמידה ורק בסיור השלישי ניתן למצוא ציורים מופשטים המעידים על הבנה גבוהה יותר של המושג. ציורים שנעשו באופן קבוצתי הגיעו כולם להבנה ברמה גבוהה יותר.

"אני מרגישה ממש בוגדת במדינה שלי": החוויה הרגשית בלמידת הנרטיב הדואלי (שנה 2015-2016)

הרקע התיאורטי: מטרת חינוך לשלום להביא לשינוי תפיסה לגבי האחר הקולקטיבי וכלפי הנרטיב שלו ולפתח אחריות לסבל של האחר.

מטרות אלה קשות להשגה מכמה סיבות: הקונפליקט בנוי על איבה קולקטיבית, מהולה בזיכרונות כואבים ובתפיסה סטריאוטיפית בסיסית של ה"אחר", הוא גורר עמו אי-שוויון (Salomon, 2002), והוא מתמשך ומתקיים יום-יום במציאות שמייצרת ומשמרת אלימות, פחד ושנאה. במטרה להביא לשינוי תפיסה של פרחי הוראה כלפי האחר

מלות מפתח - חינוך לשלום, האחר הערבי, פיתוח מודעות, אלמנט רגשיים בלמידה, שינוי עמדות, נטייה לפעולה.

הקונטקסט של המחקר: התערבות חינוכית במתכונת של קורס שנתי המועבר במכללה לחינוך. הקורס במסגרת מסלול המצטיינים לתואר ראשון בחינוך תחת הכותרת "קולו של האחר-דיאלוג לשלום". קבוצת המחקר הינה קבוצה של 22 סטודנטים יהודים הלומדים במסלול המצטיינים.

הקורס מזמן למידה במרחב החינוכי- חברתי. מטרתו לחזק את הממד החברתי פוליטי המכוון לשינוי המציאות (גירון, 1998). הממד הפוליטי של הקורס עוסק ביחס אל האחר ובמיוחד אל האחר הערבי ולשינוי תפיסה של פרחי הוראה כלפי האחר.

הקורס יעסוק בחינוך לשלום דרך טיפול בדעות קדומות, סטראוטיפים, חוסר סובלנות, חוסר אמון וחוסר הכרה בתרבותו ובשפתו של האחר ובזכויותיו ומתכוון ליצור אפשרות לחיים ביחד. הקורס מערב למידה עם מורים מבית ספר ערבי ועבודת התנסות בבית הספר.

תכנית ההתערבות כוללת חשיפה לידע אודות הנרטיב של האחר, היכרות עם האחר, פיתוח של אלמנט רגשי ואלמנט של מודעות על סטודנטים בקורס. התכנית חותרת לשינוי עמדות, קבלת האחר ועמדות פרו-שלום.

הקורס תואם גם את מטרות פרויקט האיחוד האירופי Tempus שהסמינר משתתף בו בנושא למידה לאורך החיים.

רציונל המחקר ומטרותיו: המחקר בא לבחון את השפעת תכנית ההתערבות שיש בה אלמנטים רגשיים והכרתיים על שינוי עמדות של המשתתפים ועל נטייה לפעולה ואת חלקו של התהליך הרגשי בהשגת המטרות שלעיל.

המשתתפים: סטודנטים לחינוך לתואר ראשון במסגרת תכנית המצטיינים. סמינר הקיבוצים. קבוצת המחקר הינה קבוצה של 22 סטודנטים יהודים הלומדים במסלול המצטיינים.

מתודולוגיה: מחקר איכותני המבוסס על ניתוח יומן רפלקטיבי.

היצג המועדף: הרצאה

אינפורמציה על מחקרים קודמים בנושא: חוקרים בתחומי היחסים הבינלאומיים והסכסוכים האתניים הצביעו על התפקיד המרכזי שממלאים רגשות בהסלמת הסכסוך, בהרגעתו ובתהליך פתרונו (Horowitz, 1985; Lindner, 2006; Petersen, 2002).

רוב התכניות לחינוך לשלום המתמודדות עם הקונפליקט, פונות להגיון ורק מעטות מתייחסות להיבטים רגשיים (Nevo & Brem, 2002). במחקרם של נגה עיני אלחדף ודן בר און (2010) עולה כי ציר הלוגיקה/רציונל והרגש מהווה את אחד הצירים המרכזיים בהתייחסות של התלמידים לנרטיבים, והוא בא לידי ביטוי על ידי יצירת היררכיה בין הנרטיבים על פי האופן בו הם כתובים.

בניה (2008) טוענת שהפרדיגמה החינוכית השלטת ניזונה מהבחנה היררכית על פיה "שכל" עדיף על "רגש", ומדגישה כי יש לטפח את נושא הרגש בתחום החינוך.

במחקר שקיים אלכרין ב-2011 נמצא בתהליך חינוכי קצר שבו לימדו סטודנטים ישראלים שיחידים וחברות יכולים להשתנות הפחית בתודעתם את השנאה כלפי הפלסטינים והגדיל את הנכונות לבצע יותר פשרות במשא ומתן אתם (Halperin 2011).

משמעות הלימודים בבית ספר לחינוך מיוחד עבור ילדים המאובחנים עם הפרעות התנהגות קשות: מבט השלכתי ורטרוספקטיבי

מבוא

מחקר זה מבקש לבחון את משמעות חוויית הלמידה של תלמידים המאובחנים עם הפרעות התנהגות קשות בבית הספר לחינוך מיוחד במרכז הארץ והשלכותיה על גיבוש זהותם.

רקע תיאורטי

בית ספר לחינוך מיוחד לילדים עם הפרעות התנהגות כתוכנית התערבות טיפולית

הפניית ועדות ההשמה לבתי הספר לחינוך המיוחד המיועדים לתלמידים המאובחנים עם בעיית התנהגות הינה עקב תופעות חמורות המאופיינות בהתנהגות סרבנית, התנגדות לסמכות, נטייה להתקפי זעם, פעולות תוקפניות, אלימות והפרת הסדר והחוק (Bukobza, 2012). הספרות המחקרית מעידה על תחלואה נילוות להפרעות התנהגות והיא בעיית קשב וריכוז (ADHD) שלה מאפיינים קרובים וחופפים ועל כן קיים קושי באבחנה מבודלת (Takahashi et al., 2007). מאפייני ההפרעה ומועד התפרצותה, משפיעים על התפתחותה של הפרעת ההתנהגות. קשיים בהבנת מצבים חברתיים, קשיים בניהול רגשות ובוויסות חושי והסביבה המשפחתית אליה חשוף הילד מהווים גורמי רקע משמעותיים להתפרצות של הפרעת ההתנהגות (סיכרפאל, 2012; Bierman, et al. 2008). בנוסף, מתועדים ממצאים המעידים על גורמים הקשורים לסביבה הבית ספרית כתורמים, ממתנים, או מונעים הפרעת התנהגות. בין הגורמים נכללים תחושת הביטחון והמוגנות שמספקת הסביבה הבית ספרית, מערכת היחסים בין התלמיד לצוות ההוראה, קשרי הגומלין בין הילדים לבין עצמם והקשר בין בית הספר למשפחה (בושריאן, 2013). חשוב לציין כי מסגרות חינוכיות מתאימות, בהכונה של צוותים חינוכיים-טיפוליים המוכשרים לטיפול יעיל ואפקטיבי בהפרעות התנהגות, נותנות מענה לתלמידים המאובחנים עם הפרעות התנהגות ולמשפחותיהם. המענה כולל לימוד מיומנויות של שליטה עצמית, וויסות חושי ורגשי, שליטה בכעסים ומתן אפשרויות להתנהגויות חלופיות.

מטרתו של בית ספר לחינוך מיוחד, להעניק לתלמיד כלים שיאפשרו לו לסגל נורמות התנהגותיות המקובלות בחברה ויסייעו להשתלבותו בחברה כאזרח שומר חוק ופרודוקטיבי (מתוך חזון בית הספר, 2015).

מחקר זה יתמקד בממד בית הספר ויבחן את משמעות חוויית הלמידה בבית ספר זה עבור בוגרי בית הספר, הן בתקופה בה למדו בבית הספר והן לאחר סיום לימודיהם. מטרת המחקר המוצע לערוך בחינה

של משמעות הלימודים בבית ספר לחינוך מיוחד המיועד לתלמידים עם הפרעות בהתנהגות, על עיצוב זהותו של תלמיד עם הפרעות התנהגות קשות לכדי בוגר בחברה ובקהילה. בחינה זו והמשגתה, מהוות חידוש והיא תוכל לשפוך אור על משמעות תוכניות התערבות כוללניות, כדוגמת בית ספר לחינוך מיוחד והמשמעויות הייחודיות הנגזרות מהפעלת תוכנית התערבות זו בעיצוב זהותו של התלמיד לקראת היותו בוגר עצמאי ותורם לקהילה.

מתודולוגיה

המחקר המוצע הוא מחקר איכותני, אסטרטגיית המחקר הינה פנומנולוגית, המתודולוגיה הממוקדת בנחקרים (שקדי, 2011).

במחקר ישתתפו כ-25 בוגרים של בית הספר, שלמדו בבית הספר 3 שנים ויותר והם מעל גיל 20. בחינת שאלות המחקר תעשה בעזרת איסוף נתונים בגישה הנרטיבית ביוגרפית (אלבז-לוביש, 2006; צבר-בן יהושע ודרגיש, 2006) ובגישה הנרטיבית-טיפולית (גילת, 2006; גילת ולזרוביץ, 2010) ותכלול בתוכה ראיונות עומק חצי מובנים המתבססים על דימוי הפיגומים והקומות (גילת, 2006) וניתוח מסמכים כגון תמונות ותעודות (צבר-בן יהושע, 2006).

הראיונות עם משתתפי המחקר יתקיימו באחד משלושת המקומות הבאים, בהתאם לבחירתו של המשתתף במחקר: 1. בביתו של המרואיין/ת במחקר. 2. חדר תרפייה בדרמה בבית הספר "ברושים". 3. במקום ניטראלי שיוסכם בין המרואיין/ת במחקר לבין החוקרת.

אתיקה

מחקר זה יקפיד על העקרונות האתיים במחקר האיכותני בפרדיגמה הנרטיבית כפי שמציינת (Josselson, 2007): וולונטריות, הסכמה מדעת וחובת סודיות, מחויבות להגן על הפרטיות והכבוד של משתתפי המחקר, הקפדה על מניעת פגיעה לאור השתתפות במחקר, הריאיון ושיטת ניתוחו וכן פרסום הנתונים. לאור זאת החוקרת- מראיינת במחקר זה הינה תרפיסטית ותהיה ערה וקשובה לתהליכים אישיים העשויים להתעורר כחלק מתהליך הריאיון וכן לא תפרש למרואיין את סיפורו (מעבר לתהליך המשותף המתחייב מגישת איסוף הנתונים וניתוחם) ותשמור על עמדה לא שיפוטית. בנוסף יתקיים רישום ביומן שדה כפי שממליצה ליבליך (2007).

תרומת קורס מקוון רב-משתתפים להכשרת הסטודנטים להוראה: מיומנויות לשילוב טכנולוגיה בלמידה אצל סטודנטים במכללה - מבט רוחב ומבט אורך

הוראה מקוונת הפכה למרכיב הכרחי בהכשרת מורים ובשל כך נפתחים במכללות קורסים מקוונים מסוגים שונים. מיומנויות לשילוב טכנולוגיה בלמידה חשובות ליכולתם של הסטודנטים להשתלב בבית הספר העתידי ולהוביל תהליכי שינוי. לכן, חשוב להעריך את תרומת המרכיבים השונים של קורסים מקוונים להטמעת טכנולוגיה בחינוך למתכשרים להוראה. המחקר המוצע ניתח את תרומת הקורסים המקוונים והמרכיבים שבהם במתודות השונות (היברידי, מקוון רגיל, מקוון רב משתתפים) במבט אורך של מספר שנים ובמבט רוחב של אוכלוסיות סטודנטים שונות בתואר הראשון והשני. נבדקו עמדותיהם ותפיסותיהם של הסטודנטים בקורסים השונים ביחס לתרומת מרכיביהם השונים להוראה וללמידה. ממצאים רבים הופקו מניתוח נתוני המחקר לגבי תרומת מתודות ההוראה השונות והמרכיבים השונים בקורסים המקוונים, וכן השוואת תרומת קורס מקוון רב-משתתפים לזו של קורסים מקוונים רגילים בנושא לימוד המיומנויות לשילוב טכנולוגיה בלמידה ובהוראה. הממצאים מראים שמבין כל המרכיבים, תכנון מיטבי של סביבת ההוראה ואופן התנהלות הקורס הם אלה שיקבעו את הצלחת הקורס המקוון, ובעיקר בקורס רב-המשתתפים.

משאבים וגורמי סיכון המנבאים מעורבות אחאים לילדים ובוגרים עם מוגבלות התפתחותית

הרקע למחקר

מחקרי אחאים לילדים ולבוגרים עם מוגבלות התפתחותית הוזנחו במשך שנים רבות והם מקבלים תנופה רק בשנים האחרונות. מחקרים שונים דיווחו על מצוקה רגשית וחברתית של האחאים מחד, ועל התרומה שלהם להסתגלותם והרגשית והחברתית של אחיהם עם המוגבלות התפתחותית מאידך. בעשור האחרון גוברת החשיבות להתייחסות לאחאים לאדם עם מוגבלות התפתחותית כמושא מחקר מרכזי, בו מושם דגש על משתנים אישיותיים, רמת תפקוד ודרכי ההתמודדות עם החיים במחיצת אח עם מוגבלות התפתחותית. המסגרת התיאורטית למחקר היא שילוב של תיאוריות לחץ במשפחה כמערכת, תיאוריות קוגניטיביות בהתמודדות עם מצבי לחץ והתיאוריה הסולוטוגנית לקידום בריאות. גישת הלחץ במשפחה כמערכת, מתמקדת בדרך בה כל אחד מהפרטים במשפחה מתמודד עם משברים, בהתאם לשלב ההתפתחותי בו הפרט והמשפחה נמצאים במעגל החיים ולכן, שינוי אצל אחד מחברי המשפחה מביא לשינויים בתהליכים של המערכת המשפחתית כולה. הגישה הסולוטוגנית עוסקת באיתור כוחות ומשאבים התורמים לעמידות של הפרט אל מול גורמי לחץ ומתמקדת בגורמים ובמקורות המאפשרים לאדם לחיות חיים בריאים על אף הלחץ. גישה זו מציעה להחליף את המודל הפתוגני, המבוסס על חלוקה דיכוטומית של בריאות או חולי, במודל רציף הנע בין נוחות לאי-נוחות (ease/dis-ease) וקידומו של הפרט לעבר קוטב הבריאות. לאחאים תפקיד מרכזי בקידום אחיהם עם המוגבלות והם זוהו כמטפלים המרכזיים של אחיהם הבוגרים. עם זאת, קיים מחקר מועט שבוחן את ההתנסות והצרכים שלהם ואת הגורמים המסבירים את רמת מעורבותם. לאור החשיבות ביחסי אחאים לבוגרים עם מוגבלות התפתחותית והשפעתם על משתנים פסיכולוגיים של כל אחד מהם, יבדקו במחקר זה הקשרים בין המשאבים: תחושת קוהרנטיות, חוללות עצמית וגורם הסיכון: בדידות ובין רמת המעורבות של אחאים לבוגרים עם מוגבלות התפתחותית.

מטרת המחקר

מטרת המחקר היא בחינת תרומתם של משאבים אישיים (תחושת קוהרנטיות וחוללות עצמית) וגורם סיכון (בדידות) למידת מעורבותם של אחאים לבוגרים עם מוגבלות התפתחותית (מוגבלות שכלית ואוטיזם) בחייהם של אחיהם.

שאלת המחקר הנגזרת ממטרת המחקר

באיזו מידה, המשאבים (תחושת קוהרנטיות וחוללות עצמית) וגורם הסיכון (בדידות) יתרמו להסבר השונות של מעורבות אחאים לבוגרים עם מוגבלות התפתחותית בחייהם של אחיהם?

השערות המחקר

ימצא קשר בין המשאבים, גורמי סיכון לבין מידת מעורבות, כך שכלל שתחושות הקוהרנטיות והחוללות העצמית גבוהות יותר ורמת הבדידות נמוכה יותר, כך רמת המעורבות גבוהה יותר.

שיטה

נבדקים: במחקר נעשה שימוש בשיטת מחקר כמותית בו השתתפו כ-200 אחאים לבוגרים עם מוגבלות התפתחותית (מוגבלות שכלית ואוטיזם), בטווח גילאי 60-18 שנים.

הליך המחקר ודרך איסוף הנתונים:

1. איתור אחאים לבוגרים עם מוגבלות התפתחותית באמצעות פניה לאגודות המטפלות במשפחות לאדם עם מוגבלות שכלית (אק"ים), ולארגונים המטפלים במשפחות לאדם עם אוטיזם (אלו"ט).

2. פניה לאחאים באמצעות רשתות חברתיות.

3. העברת מכתב בקשה להסכמת האח באמצעות האגודות והארגונים המטפלים במשפחות לאדם עם אוטיזם ובמשפחות לאדם עם מוגבלות שכלית ו/או באופן ישיר.

4. קבלת אישור מהאח והבטחת סודיות.

5. ניתוח ממצאי השאלונים, דיון והסקת מסקנות על פי הממצאים.

כלי המחקר: לבחינת המשתנים נעשה שימוש בשאלוני דיווח עצמי. המשתתפים ענו על סדרת שאלונים:

1. שאלון קוהרנטיות (Sense of Coherence Scale).

2. שאלון חוללות עצמית (Chen, Gully & Eden).

3. שאלון בדידות (De Jong Gierveld & Van Tilburg).

4. שאלון מעורבות אחאים ("מעורבות הורים - ש.מ.ה"; הותאם למחקר הנוכחי).

5. שאלון פרטים אישיים.

השאלונים הועברו לאחיים בשני אופנים: כקובצי גוגל פורם ובעותק קשיח.

ממצאים: בשלב זה מתבצע הליך העיבוד של כלל הנתונים והכנת הדוח הסופי והמלא של המחקר.

Global Maladies, Local In Treatment: “Quality” TV Fiction Formats, Glocal Forms of Prestige, and Cumulative Cross-Cultural Dialogues

With the rise of television formats in global television, several studies have examined the economic, political, and cultural aspects of this media product’s production and circulation. This study analyzes the complex path of a television drama series from a local critical and popular phenomenon to a global “quality” fiction format, focusing on the transnationalization process of the format of the Israeli program *BeTipul* from its arrival in the United States to its adaptation and reception in Canada, Argentina, Brazil, and Italy. The study emphasizes the cross-cultural dialogic attributes of the quality fiction format, which support a strategy comprising both mutual benefits and competition, as opposed to the allegedly “odorless” or “neutral” features of reality and game-show formats.

Modifying Novice EFL / ESL Teacher's Self-Efficacy via Self-Translation

Novice EFL/ESL teachers face many obstacles in their first year of teaching. Their self-perception of their knowledge and ability affects their self-confidence, making them doubt themselves. Furthermore, their self-perception of their language knowledge weighs heavy on their self-efficacy. It is important to find ways to help novice EFL/ESL teachers improve their self-efficacy, especially if it is directly related to language ability. A lack of confidence in language ability may cause a novice teacher to be so fearful of making mistakes that their teaching suffers and their self-efficacy is very low. This study focused on the use of self-translation as a tool to aid in improving self-perception in language ability by strengthening the novice teacher's view of themselves as bilinguals and as able EFL/ESL teachers in order to raise their self-efficacy. It's important to find a way to help novice EFL teachers in Israel feel more confident and discover a more realistic view of their own language ability.

Literature Review

Teacher Self-Perception: Teacher self-perception influences all aspects of a teacher's professional self, from communicative ability to teaching ability. "Language proficiency constitutes the foundation of the professional confidence of non-native English teachers" (Ghasemboland & Hashim, 2013:891). Horwitz (1996 in Yoon, 2012) claimed that many non-native teachers feel anxiety and have awkward moments when speaking their second language in their EFL/ESL classroom. If the teachers perceive themselves as less able in language production or lacking in language knowledge, their confidence in the classroom will be undermined and their teaching abilities will be affected greatly (Doff, 1987 in Ghasemboland & Hashim, 2013).

Teacher Efficacy: "Self-efficacy is a motivational construct based on self-perception of competence rather than actual level of competence" (Ghasemboland & Hashim, 2013: 891). The teacher's self-perception of their own level of ability directly influences their teaching ability and the choices they make in their classroom teaching. Self-efficacy influences the teacher's ability to teach effectively in the classroom and to bring about the desired results in their students' learning. In a study conducted by Ghasemboland and Hashim (2013) on novice EFL teachers, it was found that "the teachers who rated their

English proficiency higher in the four skill domains tended to believe more strongly in their capability for teaching English” (p. 897).

Self-Translation: Self-translation is also referred to as bilingual translation or auto-translation. “The (auto)translator has to mediate between two texts so as to maintain the purpose of the translation action” and in order to do that “he must master not only the two languages but also their cultures” (Rabacov 2013: 68). The ability to express one’s self in two languages allows for a dynamic with language ability, with the process of creating meaning across languages, as well as greater awareness of strengths and weaknesses in both languages (Klimkiewicz, 2013). Self-translation requires in-depth reach of both the bilingual’s languages, enabling an opportunity for change if needed.

Research Questions

This research aimed to explore two closely related research questions.

Can experience and success in self-translation enhance novice EFL/ESL teacher’s self-perception of language ability?

Will an enhanced sense of self-perception of language ability as a result of success in self-translation lead to stronger self-efficacy?

Method

The participants in this study were forty third and fourth year students in the English Department in the Humanities Faculty at Hakibbutzim College of Education in the spring semester of 2016. They were all students in the course, *Bilingualism and Translation: A Living Connection*. The course deals with bilingualism and self-translation.

Quantitative analysis were done based on anonymous pre and post questionnaires administered to the participants. The questionnaire included twenty four items on four cluster topics using a 5 point Likert scale. The pre and post questionnaire also included an open question the participants were asked to complete. The post-questionnaire also included an additional section where the participants were asked to reflect on the self-translation process and their teaching abilities. The first section of these questionnaires was analyzed and the data were coded. The data were analyzed for correlations and for significant differences via T-Tests on a pre level, a post level and a comparison of the pre and post results. Each item as well as each cluster was compared at a pre and post level. Qualitative analysis were done on the open question in Part Two of the questionnaires, dividing their statements into two main categories: Confidence and Teaching Ability. The statements from the additional question in the post-questionnaire were analyzed as well and were divided into three categories: Insights on Teaching, Self-Reflection and Confidence in relation to being bilingual.

Results

The findings are divided into two sections, quantitative results and qualitative results.

Quantitative Findings

The items were clustered together by categories and compared for pre and post results in each category; Bilingualism (Items 1-4, 9), Self-Perception of Language Ability and Bilingualism (Items 5-8), Bilingualism and Teaching (Items 10 – 15) and Self-Efficacy and Bilingual Teachers (Items 16-24). T-Tests were conducted comparing each item in the pre and post questionnaire in each category. In Bilingualism, their responses yielded significant differences for most of the items and this showed a positive change in their knowledge (M=2.66 vs 2.10). In Self-Perception of Language Ability and Bilingualism, half the items yielded significant differences as well as a change in the means of the cluster (M=3.19 vs 3.34). In the category of Bilingualism and Teaching, the means were very close (M=3.05 vs 3.08) yet one item, 13, presented very strong correlation ($r=0.49$, $p=0.00$). In the final category, Bilingualism and Self-Efficacy, the means were close (M=3.30 vs 3.53) but there were a number of items that yielded strong correlations and others that showed significant differences. These results showed a strong relationship between what the participants believe a bilingual is and how that influences language teaching and their self-efficacy.

Qualitative Findings

The responses to the open questions were analyzed. For the questions in Part Two, there were two main categories, Confidence and Teaching Ability, each of which was divided into two sub-categories. In the category of Confidence, the participants regarded being bilingual as an aid to being more confident in general and in class. Furthermore, the statements showed that they believed that being bilingual will help them gain respect from their students. In the category of Teaching Ability more participants stated that being bilingual would enable them to be better teachers due to their language knowledge.

In the third question in the post questionnaire, the statements were divided into three categories, each of which presented mostly positive statements regarding Teaching, Self-Reflection and Confidence. In Teaching they felt that they felt more able to control their languages and to switch freely between them. In Self-Reflection the participants stated that they regarded themselves as more able than in the past, while in Confidence they felt more confident, realized that they were bilingual so they were okay with their language use and felt more confident using both languages.

Conclusions

The findings from the quantitative data analysis suggest that there is a strong connection between what the novice teachers believe to be true and what they think would improve

their teaching ability. The qualitative analysis of their statements showed a clear pattern of 'bilingualism aids teaching' and 'bilingualism boosts confidence'. They presented statements that said being bilingual would enable them to feel more confident, to relate to their students better and to know more about the language. All of these are regarded as abilities that would enable them to be better teachers. They stated that being bilingual has a direct effect on their teaching ability and it has given them more confidence as a teacher, thus strengthening their self-efficacy as teachers.

The results of this study shed some light on a manner in which teacher efficacy might be bolstered at the early stages of the novice EFL/ESL teacher's career. Gaining more confidence in one's language ability via self-translation and self-reflection may lead to more confident and secure teachers which will be to the benefit of their students in the school system.

צוות רשות המחקר

מחקרים בתחום החינוך ומחקרי הערכה

ארביב אלישיב רינת, עוזרי רויטברג סיגל, רוזנברג קטיה

מתמחים ומורים מתחילים מדברים על תהליך הכשרתם (Interns and Beginning Teachers are Talking about their Training)

מטרת המחקר וחשיבותו

מטרת המחקר הינה לבחון כיצד מתמחים ומורים מתחילים תופסים בדיעבד את תרומת הכשרתם במכללת סמינר הקיבוצים לעבודתם בשטח ולגיבוש זהותם המקצועית. חשיבותו של מחקר זה היא גדולה, ראשית כיוון שהפער המובנה בתכניות להכשרת מורים בין התיאוריה לפרקטיקה (אריאב, 2008), מחייב גישור ועדכון מתמיד של מוסדות ההכשרה בתנודות התקופתיות, הדוריות והחברתיות שקורות בשטח ומעצבות את הקשיים, הצרכים ואפשרויות פעולתם של מורים חדשים. כמו כן, יש חשיבות מיוחדת להתמקדותנו המחקרית באופן בו סטודנטים המצויים בשלב 'הכניסה להוראה' חווים את תהליך הכשרתם. זאת, כיוון שהספרות המחקרית מצביעה על אחוזי נשירה גבוהים בקרב מורים המצויים בשנתם הראשונה ובעיקר בקרב אלו שהצטיינו בלימודיהם (ארביב אלישיב וצימרמן, 2015). העיון באופן בו תופסים סטודנטים אלו את תהליך ההכשרה שלהם בדיעבד, עשויה לסייע למוסדות ההכשרה לשפר את יכולתם להיענות באופן אפקטיבי לצרכיהם ולמצוקותיהם. כמו כן, המחקר מבקש לבחון איזו חוויה לימודית מייצר תהליך ההכשרה מה הרלוונטיות והמשמעותיות של ההיבטים השונים בתהליך זה? כיצד הוא תורם לטיפוח הידע של המורים המתחילים, התפתחותם המקצועית, עמדותיהם כלפי מקצוע ההוראה, זהותם המקצועית, שיתוף הפעולה שלהם עם עמיתיהם ותפיסת מסוגלותם ההוראתית מנקודת מבטם הם. תוצאות המחקר, עשויות לפיכך, לעורר דיון רפלקטיבי חשוב במוסדות להכשרת מורים ולתרום תרומה תיאורטית ומעשית לשיפור תהליך ההכשרה ואיכותו, מנקודת מבטם של אלו החווים אותו.

שאלות המחקר

בהתאם למטרת המחקר האמורה נוסחו שאלות המחקר הבאות:

1. כיצד המורים החדשים תופסים את התרומה של ההכשרה שעברו מבחינות שונות:

א. מבחינת הידע שרכשו (ידע תוכן, ידע פדגוגי, ידע-תוכן פדגוגי; ידע הקשרי ומעשי אודות המערכת הבית ספרית, תכנית הלימודים, מערכת החינוך; ידע על הורים ותלמידים ומאפייניהם; ידע עיוני אודות מטרות, חזון, ערכים חינוכיים כלליים ועוד)

ב. מבחינת המיומנויות שרכשו (ניהול כיתה, ניהול למידה, ניהול ההוראה ניהול יחסי צוות, התמודדות עם ההנהלה, עם משרד החינוך, עם ההורים ועם תלמידים מרקעים שונים, רמות שונות וקשיים ו/או לקויות שונות).

ג. מבחינת גיבוש זהותם המקצועית (עמדות חינוכיות, זיקות חברתיות, ציפיות מקצועיות, חזון להתפתחות מקצועית, שיתוף פעולה עם עמיתים ומעורבות בקהילות לומדים).

2. אלו קורסים בתחומי ההכשרה השונים (הלימודים עיוניים בתחום ההתמחות ובתחום החינוך; ההכשרה פדגוגית; ההתנסות מעשית; וסדנאות הסטאז' והליווי המקצועי) התגלו כרלוונטיים על ידי המורים החדשים, בבואם לעסוק במקצוע ההוראה, הלכה למעשה? באיזו מידה ובאלו מובנים באה רלוונטיות זו לידי ביטוי?

מהן המשמעויות המרכזיות, נקודות החוזק והתורפה של תהליך הכשרה בסמינר הקיבוצים, מנקודת מבטם של סטז'רים ומורים מתחילים שחוו אותן?

מערך המחקר

המחקר נערך בקרב מורים חדשים בשנתיים הראשונות לכניסתם להוראה. מורים אלו נמצאו בשלב הסטאז' (מתמחים) או בשנה הראשונה לאחר הסטאז' (מורים מתחילים) והשתתפו בסדנאות הכניסה להוראה של הסמינר. במסגרת המחקר נעשתה פניה לכלל המורים החדשים הלומדים בסדנאות אלו במכללה ובשנת הלימודים תשע"ז סדנאות הסטאז' כללו כ-889 מתמחים, והסדנאות למורים מתחילים כ-437 מורים. כלי המחקר שהעמדנו היו מגוונים וכללו שאלונים כמותיים וראיונות עומק אישיים האופייניים למחקר האיכותני.

השאלות ב**שאלון** נבנו בסולם ליקארט 1 עד 5. השאלון נבנה בהסתמך על שאלונים קודמים: התמדה ונשירה בהוראה (ארביב-אלישיב וצימרמן, 2013), שאלון מסוגלות עצמית (פרידמן וקס, 2000), תפיסת דמות המורה הראוי (לוי-פלדמן, 2010) ושאלון זהות עצמית (פישרמן ווייס, 2011). כל כלי המחקר הללו נמצאו מתוקפים ומהימנים במחקרים שפורטו לעיל ובהקדמה לשאלון נוסחה מטרת המחקר והובטחה אנונימיות למשיבים. השאלונים הועברו כאמור על ידינו בכל סדנאות הסטאז' והסדנאות למורים מתחילים שפעלו בסמינר במהלך שנת הלימודים תשע"ז.

כמו כן, במסגרת המחקר נערכו כ-20 **ראיונות עומק**, חצי מובנים, עם סטודנטים שהחלו את שלב הכניסה להוראה: כ-10 ראיונות עם סטז'רים, שסיימו את שנת ההתמחות שלהם וכ-10 ראיונות עם מורים מתחילים, שסיימו את שנת הליווי המקצועי שלהם בסמינר. ההתמקדות בראיונות עם סטודנטים המצויים בשתי נקודות זמן אלו, אפשרה לנו לקבל תמונה מגוונת על האופן בו חווים המורים החדשים את תרומותיו של תהליך הכשרתם. שכן, מצד אחד, התודענו לנקודת מבטם של המתמחים, המצויים בשנתם הראשונה כמורים וחווים לראשונה במלוא עוצמתו את הפער שבין 'החממה האקדמית' ובין 'השטח'; ומצד שני, למדנו להכיר את נקודת מבטם של מורים מתחילים המצויים בסוף שלב 'הכניסה להוראה' ויכולים, לאחר כשנתיים של התערות ב'שטח', לזהות את תרומותיו הפחות מיידיות של תהליך ההכשרה וללמד דרך כך גם על חוכמה שבדיעבד.

הליך המחקר

בשלב הראשון של המחקר על מנת לקבל מידע מערכתי חיוני הן על תהליך ההכשרה במכללה והן על הנחקרים שבמוקד מחקרנו, ערכנו ראיונות עם נושאי תפקיד דרכם גם יצרנו קשר עם מנחי סדנאות הסטאז' והליווי המקצועי. למנחי הסדנאות שלחנו מכתב פנייה המתאר את נושא המחקר ומטרתו ובו הוצע לסטודנטים המעוניינים להיפגש עמנו לראיון אישי, לרשום את פרטיהם. הראיונות התקיימו בזמנים ובמקומות שנוחים ומקובלים על המרואיינים וערכו כשעה-שעה וחצי כל ראיון. לקראת סוף שנת הלימודים נכנסנו כאמור, לכל סדנאות הסטאז' והמורים המתחילים במכללה והעברנו שאלונים כמותיים בכיתות.

בימים אלו סיימנו את שלב איסוף הנתונים ואנו שוקדות על ניתוחם.

ניתוח הנתונים הצפוי **בחלק הכמותי של המחקר** יעשה שימוש בניתוח תיאורי של התופעה תוך שימוש בבדיקת התפלגויות משותפות (מבחיני 2χ), והשוואות ממוצעים (מבחיני t למדגמים בלתי תלויים וניתוחי שונות חד כיווניים). כמו גם רגרסיה ליניארית לאמידת הגורמים הקשורים בתפיסת המורים את איכות תהליך הכשרתם, כל זאת בהתייחס למאפיינים אישיים, השכלתיים ותעסוקתיים של הנבדקים (Long, 1997). מלבד זאת, תערך רגרסיה ליניארית לאמידת משקל הגורמים המשפיעים על איכות תהליך ההכשרה.

ניתוח הנתונים הצפוי **בחלק האיכותני** של ראיונות העומק, יתבסס על ניתוח נרטיבי ויערוך שימוש במגוון של אסטרטגיות לניתוח תוכן: ניתוח תוכן הוליסטי, ניתוח תוכן קטגוריאלי, ניתוח צורני הוליסטי וניתוח צורני קטגוריאלי (ראו ליבליך, תובל משיח וזילבר 2010). אופן השימוש באסטרטגיות השונות יותאם לחומר האמפירי שיעלה בראיונות עצמם וכך גם הניתוח התיאורטי, שיהיה ניתוח אינדוקטיבי באופיו וקשוב ליקול הנחקרים.

הערכת תכנית 700 להכשרת אקדמאים להקמה הובלה ו/או פיתוח מגמות מתמטיקה ופיזיקה בבתי הספר העל יסודיים המתקיימת במכללת סמינר הקיבוצים

החל משנה"ל תשע"ה החלה לפעול במכללת סמינר הקיבוצים תכנית חדשה להכשרת אקדמאים להקמה, הובלה ופיתוח של מגמות מתמטיקה פיזיקה בבתי ספר על יסודיים ברחבי הארץ. תכנית זו נועדה לתת מענה למחסור במורים בתחומים אלו. השנה זו היתה השנה השלישית להפעלת התכנית. תהליך הערכה נועד להתחקות אחר תהליך בניית התכנית ויישומה במטרה לבחון את יעילותה ולשפרה. במסגרת זו נבחנו עמדות כלפי תהליך ההכשרה ועמדות כלפי שנת ההתמחות. בהתאם לכך, ההערכה בשנה זו (תשע"ז) התמקדה בתמורות שחלו בתהליך ההכשרה של הסטודנטים כמו גם במעקב אחר הליווי של בוגרי התכנית.

שאלות המחקר:

א. תהליך ההכשרה

תהליך ההכשרה כולל שילוב של לימודים עיוניים תיאורטיים והכשרה מעשית. ההכשרה המעשית נערכת במסגרת קבוצתית בבית ספר אחד. בית הספר המלווה את ההכשרה המעשית נתפס כשותף לתהליך ההכשרה, כאשר במהלך הפעילות במוסד החינוכי תתהווה קהילה מקצועית לומדת בה צוות הוראה המנוסה ישמש כחונכים וכעמיתים. שאלות המחקר בהקשר זה הן:

1. באיזו מידה התכנית בכל מרכיביה תורמת להכשרה להוראה לפי תפיסתם של הסטודנטים?
2. באיזה אופן מתנהל הסיוע בתהליך ההשמה של הסטודנטים? מי מעורב בתהליך? אילו קשיים עולים במהלכו?
3. באיזו מידה הסטודנטים מביעים שביעות רצון מהתכנית ומאופן התנהלותה?

ב. ליווי בוגרים בדרכם בהוראה

במהלך שנת ההוראה הראשונה בוגרי התכנית זכאים לליווי מקצועי מטעם המכללה בצעדיהם הראשונים בבית הספר. הליווי כולל השתתפות בסדנת סטאז' וייעוץ עם מדריכים מקצועיים. שאלות המחקר בהקשר זה הן:

1. באיזו מידה תורם הליווי המקצועי לטיפוח תחושת מסוגלות מקצועית בקרב הבוגרים?
 2. כמה בוגרים משתמשים בשירותי הייעוץ האישי? ובאילו תחומים?
- הליך המחקר: במסגרת המחקר הועברו שאלונים לסטודנטים ולמתחים שהשתתפו בתכנית. בסה"כ ענו לשאלון 17 סטודנטים ו-4 מתמחים. בימים אלה מתבצע תהליך של ניתוח נתונים שנתקבלו והכנת הדוח הסופי.

תיאור ומיפוי דגמי התנסות מעשית במסלולי ההכשרה השונים במכללת סמינר הקיבוצים ובחינת תפיסות סטודנטים את תרומתם

רקע תיאורטי

על רקע תשומת הלב המחודשת הניתנת היום בעולם למרכיב הפרקטי בהכשרה להוראה (Zeichner, 2012) ונטייה למקם את ההכשרה להוראה בבתי הספר (Ronfeldt, 2015; 2012) מוסבת תשומת הלב של קובעי מדיניות בעולם וגם בארץ למקומה ולאופייה של ההתנסות המעשית בהכשרה להוראה. כיום מתקיימים במערכת הכשרת המורים בישראל זה בצד זה שלושה דגמים של הכשרה מעשית. הדגם המסורתי שבו מוכשרים מרבית הסטודנטים. הדגם של בתי הספר להתפתחות מקצועית והדגם החדש הקטן יותר בהיקפו, דגם "אקדמיה כיתה".

גם במכללת סמינר הקיבוצים מתקיימים היום שלושת הדגמים, גם כאן הדגם השכיח בין השלושה הינו הדגם המסורתי שבו קיימת שונות רבה שטרם תועדה ונחקרה. המחקר האחרון שעסק בהערכת ההתנסות בהוראה נעשה בשנת תשנ"א ע"י ניצני, יצחקי וזליקוביץ. דגמי התנסות מעשית במכללה תוארו בעבר ע"י זוזובסקי (1989,1996) וע"י פרנקל וקאופמן (תשנ"ב). העניין המחודש בנושא ההכשרה המעשית, קיומם של שלושת הדגמים העכשוויים במכללה והשונוות הרבה בדגם המסורתי, היוו תמריץ לביצוע המחקר הנוכחי המתעד לתאר ולמפות את הדגמים הקיימים ואת הווריאנטים שלהם ולבחון כיצד תופסים את הסטודנטים, את תרומתם ומגבלותיהם.

מטרות המחקר

1. מיפוי ותיאור דגמי ההתנסות המעשית במסלולים השונים במכללה

מבנה: היקף שעות שבועי/שנתי; מספר ימי התנסות בשבוע/בשנה, ארגון ימי ההתנסות: לאורך השנה או בתקופות מרוכזות, בתי הספר בהם ההתנסות מתקיימת; מספר הסטודנטים המתנסים בבתי הספר השונים, פיזור סטודנטים בין מורים מאמנים והמידה בה מיקום ההתנסות נענה לצרכי הסטודנטים.

מטרות ההתנסות, מטרות הקורסים הדידקטיים המלווים את ההתנסות, הקשר בין ההתנסות והקורסים הדידקטיים, דרישות מהסטודנטים, קריטריוני הערכה של ההתנסות. סוגי הפעולות הנפוצות של הסטודנטים במהלך ההתנסות (בכיתה, במרחב הבית ספרי), המידה שבה הסטודנטים מלמדים בפועל, תכיפות הביקורים של מדריכים בהתנסות הסטודנט הבודד. סוג ההנחיה שמעניק המורה המאמן. סוגי הפעולות שמקיים המדריך הפדגוגי במפגש עם הסטודנט הבודד, עם קבוצות הסטודנטים ותדירות הפעולות הללו.

2. מאפייני המדריכים הפדגוגיים

נתוני רקע: השכלה, ניסיון קודם בהוראה, בהכשרת מורים, היקף משרה במכללה. מעורבות המדריך בהכנת הסטודנט לעבודה בימי ההתנסות. הקשר בין מדריך למורה המאמן, מקושר עם בעלי תפקידים אחרים בבית הספר.

3. תפיסות סטודנטים את תרומת ההתנסות ואת מגבלותיה

שיטת המחקר

המחקר כלל שני שלבים. בשלב הראשון שבוצע בשנת תשע"ז עסקנו בעיקר בשאלת המחקר הראשונה. על בסיס נתונים אדמיניסטרטיביים שנתקבלו מרשויות המכללה הופק דוח שהתייחס לנתוני תשע"ו. הדו"ח התייחס לנתוני 42 תכניות התנסות מעשית המתקיימות בארבעה מסלולי לימוד: גיל רך, יסודי, על יסודי ובין מסלולי ובארבע מתכונות לימוד המעניקות תעודת הוראה: לימודים לתואר ראשון, לימודי הכשרת אקדמאים להוראה ולימודים בתכנית ה-M.Teach. בניתוח התייחסנו לכל מדריך בנפרד והפקנו נתונים על מספר הסטודנטים שהוא הדריך, מספר בתי הספר שבהם הסטודנטים שלו התנסו, פיזור הסטודנטים בבתי הספר, מספר המורים המאמנים שהיו קשורים להתנסות המעשית שבפיקוחו ופיזורם בין הסטודנטים. ניתוח זה אפשר לסווג את מתכונות העבודה המעשית לשלוש מתכונות: מתכונת מסורתית שבה סטודנטים מפוזרים בבתי ספר רבים ובין מורים מאמנים רבים ושונים, מתכונת של בתי ספר להתפתחות מקצועית (PDS), שבה סטודנטים מרוכזים בבתי ספר בודדים נבחרים ומתכונת ביניים.

חלקו השני של המחקר הינו סקר שיתבצע בכל קבוצות ההדרכה במסלולים השונים. הסקר יתבצע באמצעות שאלונים ובהם שאלות סגורות ופתוחות. השאלונים יופנו למדריכים הפדגוגיים (כ-120). השאלונים שיפתחו על בסיס ושיחות עם ראשי מסלולים ומדריכים פדגוגיים יאפשרו לזהות דגמי התנסות שונים. שאלונים לסטודנטים יעברו למדגמי סטודנטים בזיקה לדגמי ההתנסות השונים.

ממצאים ראשוניים

ממצאי השלב הראשון מורים שמרבית ההתנסות המעשית במכללה שהתקיימה בשנת תשע"ז נעשתה בדגם מסורתי. הטבלה להלן מדיגמה נתון זה.

מאפייני עבודה מעשית במכללת סמינר הקיבוצים בשנת תשע"ז

מאפיינים	דגם מסורתי	PDS	ביניים
מס' תלמידים	1432	512	233
מס' מדריכים	90	35	15
מס' מוסדות בהם מתבצעת הדרכה	705	63	62
מס' מורים מאמנים	949	217	162

הערכת קורסים המתנהלים בגישת "אודיטוריום הפוך" - מחקר המשך

הרקע למחקר

הקורס "מבוא לסוציולוגיה של החינוך" הינו אחד מקורסי החובה שנלמדו בעבר באופן פרונטלי במכללת סמינר הקיבוצים במסגרת לימודי התואר הראשון. בשנת תשע"ו הוחלט בהנהלת המכללה להפעיל פרויקט ניסיוני, במסגרתו נלמדו שני קורסים (מתוך החמישה שניתנו עד שנה זו) בדרך מקוונת ובגישה אחרת המכונה "אודיטוריום הפוך" (Flip auditorium). מחקר מלווה שנערך מטעם רשות המחקר השווה את תהליכי הפעלת המודל המקוון ותוצריו לאלה שהתקבלו בקורסים הלא מקוונים. המלצת המחקר העיקרית שהתקבלה בעקבות מחקר זה היתה לאמץ עבור הקורס פורמט הוראה שיהיה בעיקרו מקוון, אך עם מספר רב יותר של מפגשי פנים מול פנים. דוח מחקר המפרט את הממצאים שנתקבלו הוגש למזמיני המחקר באוגוסט 2016.

בשנת תשע"ז הוחלט להרחיב את המודל המקוון, ולהשית אותו על ארבעה קורסים של "מבוא לסוציולוגיה של החינוך", כאשר בשני קורסים נוספים, הקורס נלמד באופן מסורתי (אודיטוריום). בכל אחד מהקורסים המקוונים הלמידה התבצעה דרך אתר הקורס. בנוסף לכך, כל סטודנט פגש את המרצה שלו במהלך 3 מפגשי פנים מול פנים אשר התנהלו בקבוצה קטנה.

למרות הדמיון בין הקורסים, הם פעלו בשני מודלים שונים: מודל קיים (כפי שהופעל בשנה בתשע"ו), בו היתה מעורבת פעילה של **המרצים ועוזרות ההוראה** באתר הקורס, ומודל חדש (שהופעל לראשונה בתשע"ז), בו היתה מעורבות פעילה באתר הקורס של **עוזרות ההוראה** בלבד. בנוסף לכך, מספר הסטודנטים שהיו נוכחים במפגשים פנים מול פנים היה שונה בשני המודלים (עד 60 סטודנטים לעומת 25-26, בהתאמה).

מטרות המחקר

מטרת המחקר היתה לבחון את נקודות החוזק והחולשה שיש לשני המודלים, שכפי שתואר לעיל, הם שונים באופיים ובחויית הלמידה-הוראה שכל אחד מהם מזמן עבור הסטודנטים וצוות המרצים כאחד. בדיקה זו תאפשר להנהלת המכללה לקבל החלטות מושכלות בנוגע לפיתוח קורסים מתוקשבים נוספים.

מתוך כך, למחקר הוגדרו שלוש מטרות, שנבדקו באופן השוואתי (מודל קיים לעומת מודל חדש):
1. הערכת תרומתו של הקורס, מנקודת מבטם של הסטודנטים, בהיבטים שונים: קוגניטיביים, רגשיים וחברתיים.

2. בדיקת עמדות הסטודנטים כלפי הסוציולוגיה כתורמת לעבודתם כמחנכים ולעיצוב תפיסת תפקידם.
3. בחינה לעומק של חווית ההוראה של צוות ההוראה של הקורסים.

שיטות המחקר

מערך המחקר היה משולב (mixed methods), כאשר החלק האיכותני נועד להשלים את ממצאי החלק הכמותי, ולאפשר את הבנתם ביתר פירוט והעמקה.

המחקר כלל את כל הסטודנטים המשתתפים בארבעת הקורסים המקוונים "מבוא לסוציולוגיה של החינוך" שהתקיימו בסמסטר ב' בתשע"ז. קבוצה זו מונה כ-400 סטודנטים. אוכלוסיית המרצים כללה את ארבעת המרצים של קורסים אלה ואת שתי עוזרות ההוראה.

איסוף הנתונים בחלק הכמותי נעשה באמצעות שאלונים "סגורים" קיימים הכוללים מספר שאלות "פתוחות". השאלונים הותאמו לצרכי המחקר הנוכחי בשיתוף עם צוות המרצים של הקורסים המקוונים. כמו כן נעשה שימוש בדוחות הציונים במטלות הלמידה השונות שקיבלו הסטודנטים במהלך הלימודים. איסוף הנתונים בחלק האיכותני נעשה באמצעות ראיונות חצי מובנים שהתקיימו עם צוות ההוראה של הקורסים המקוונים.

ממצאים עיקריים

בימים אלה נכתב דוח המסכם את הממצאים העיקריים.

הערכת התכנית לתואר שני בהוראה (M.Teach)

דוח סיכום מעקב שנה ראשונה, תשע"ז

הרקע למחקר

התכנית "מוסמך בהוראה (M.Teach) קיימת במכללת סמינר הקיבוצים החל משנת תשע"א. התכנית מעניקה לבוגריה תואר שני בהוראה ותעודת הוראה לביה"ס העל-יסודי באחד מתחומי הדעת (על פי לימודי התואר הראשון): ספרות, היסטוריה, מקרא, אנגלית, אזרחות, מתמטיקה, ביולוגיה, מחשבים וטכנולוגיות מידע, עיצוב, אמנות, תקשורת, קולנוע, תיאטרון וניהול עסקי. התכנית מבקשת לשדרג את פרופיל העוסקים בהוראה ולהבטיח שבבתי הספר ילמדו מורים בעלי תואר שני בהוראה ותואר ראשון במקצוע ההוראה אותו הם אמורים ללמד.

התכנית כוללת ארבעה מרכיבים עיקריים:

- לימודי חינוך, שנועדו להקנות תשתית עיונית אשר תזין את העשייה החינוכית
 - מתודולוגיות מחקר בחינוך, סמינריונים בחינוך
 - לימודי פדגוגיה ומתודיקה כלליים ומרכיב ייחודי לכל אחת מהתמחויות.
 - התנסות מעשית, אותה מלווים מדריכים פדגוגיים, מומחים בתחום הדעת.
- התכנית מלווה במחקר למשך שנתיים (תשע"ז- תשע"ח) על-ידי הרשות למחקר ולהערכה. דוח זה מהווה סיכום להערכת התכנית לאחר שנת המעקב הראשונה.

מטרות המחקר

ההערכה שהתבצעה היא הערכה מעצבת, שמטרתה לעצב ולשפר את התנהלות התכנית, זאת על-ידי הצבעה על נקודות חוזק, זיהוי בעיות וקשיים והצעת פתרונות אפשריים. מתוך כך, למחקר הוגדרו מספר מטרות הנוגעות לסטודנטים ולמרצים בתכנית:

1. לבחון את המניעים של הסטודנטים ללמוד בתכנית.
2. להעריך את תרומתה של התכנית מנקודת מבטם של הסטודנטים, להכשרתם כמורים לעתיד.
3. לבדוק את עמדות הסטודנטים כלפי התכנית, כדי לראות האם לתפיסתם קיים איזון בין הלימודים המתמקדים בתיאוריה ובמחקר לבין אלה המתמקדים בהקניית כלים להתמודדות עם האתגרים השונים שמזמנת להם מערכת החינוך.
4. לבחון מהן פרקטיקות ההערכה הננקטות על-ידי מרצי הקורסים השונים.
5. לבחון את תרומתן של ישיבות המליאה של כלל מרצי התכנית מנקודת מבטם של חברי סגל התכנית.

6. לבחון את עמדות המרצים כלפי היבטים שונים של התכנית, העיוניים והמעשיים.

שיטת המחקר

מדגם הסטודנטים

המחקר כלל את כל הסטודנטים שהחלו ללמוד את התכנית בתשע"ז. קבוצה זו מונה 72 סטודנטים: 28 גברים (38.9%) ו-44 נשים (61.1%). גילם נע בין 25 ל-57 (ממוצע: 34.6, ס.ת.ק: 7.3). רובם (87.5%) נולדו בישראל. הסטודנטים לומדים ב-11 התמחויות שונות, שהעיקריות מבניהן הן: אזרחות (18.1%), מתמטיקה (16.7%), וביולוגיה (12.5%).

לכל הסטודנטים תואר ראשון. חלקם (5 סטודנטים) גם בעלי תואר שני (6.9%). מרביתם (כ-63%) למדו בתואר ראשון תחומי לימוד שהם עתירי מלל (כמו מדעי החברה ומדעי הרוח). רוב הסטודנטים (59.7%) לא עסקו בעבר בהוראה, ורובם (59.7%) לא עוסק כיום בהוראה.

מדגם המרצים

על השאלון שהועבר באופן מקוון בסוף סמסטר א' של שנת הלימודים תשע"ז, ענו 20 מרצים מתוך 35 (57%). המרצים שהשיבו על השאלון מלמדים בעיקר באשכול "חינוך" (40%) והדרכה פדגוגית (20%). בשכיחות נמוכה יותר (בין 5% ל-15%) ניתן למצוא מרצים המלמדים בשאר האשכולות.

כלי המחקר וההליך

שאלון לסטודנטים

השאלון לסטודנטים עובד על-פי שאלונם של פייגין ועמיתיה (2015)¹. השאלון כלל מספר חלקים:

1. שאלות רקע דמוגרפי ולימודי, שבדק משתנים כמו מגדר, שנת לידה, תחום התמחות וניסיון בהוראה בעבר ובהווה.

2. השיקולים שליוו את החלטות הסטודנט להירשם לתכנית. חלק זה כלל 10 שאלות.

3. תפיסות כלפי המידה בה תכנית הלימודים מכשירה את הסטודנטים כמורים לעתיד. חלק זה של השאלון כלל 21 היגדים שבדקו מספר היבטים: תרומת התכנית להבניית ידע פדגוגי (כמו הבנת תפקיד המורה); להבניית ידע תוכן (כמו היכרות עם תיאוריות בחינוך), ולהבניית ידע תוכן פדגוגי (למשל, הקניית כלים ומיומנויות לתכנון מערכי שיעור).

4. עמדות כלפי התכנית: חלק זה כלל 10 היגדים נוספים שביקשו לבדוק את המידה בה התכנית מאזנת בין תיאוריה למעשה, חומרי הקריאה, היקף ההתנסות המעשית ועוד.

טווח אפשרויות התשובה לגבי כל אחד מההיגדים הוצגו בשאלון נע בין 1 (כלל לא מסכים) ל-5 (מסכים במידה רבה מאוד).

1 פייגין, נ', טל, פ', טלמור, ר', לוי-פלדמן, א', פרסקו, ב', קופרמינץ, ח' ובר-לב, ב' (5102). תכניות חלופיות בהכשרת מורים בישראל. דוח מחקר. תל אביב: מכון מופ"ת.

שאלון למרצים

השאלון למרצים בדק ארבעה נושאים:

1. פרקטיקות הערכה המיושמות על-ידי המרצים בתכנית. בחלק זה של השאלון המרצים נשאלו לגבי הרכיבים הקשורים להתנהגות ולמטלות שהם כוללים בציון הסופי, והמשקל הניתן לכל אחד מהם- 8 שאלות; וכן על שימוש במחוונים בבדיקת עבודות ובבדיקת שאלות פתוחות בבחינה- 4 שאלות. חלק זה של השאלון כותח על-בסיס מחקרן של כפיר, פרסקו ופאול (2006).²
 2. תרומת ישיבות המליאה לחשיבה ולעשיית של המרצים, להכרת מטרות התכנית והמבנה שלה, להכרת צוות המרצים, לתחושת המחויבות שלהם כלפי התלמידים ועוד (7 שאלות).
 3. מידת מעורבות המרצים בהיבטים שונים של התכנית, כמו מיון מועמדים לתכנית, השתתפות בימי עיון, השתתפות בוועדות היגוי וכדומה (5 שאלות).
 4. עמדות כלפי היבטים שונים של התכנית, כמו מידת קיומם של נהלים ברורים בתכנית (נוכחות סטודנטים, לוי"ז הגשת עבודות, כתיבת סילבוסים ועוד, 4 שאלות). כמו כן נבדקה ההתנהלות בקורס הספציפי אותו המרצה מלמד, כמו רמת האיזון בין תיאוריה למעשה, הרמה האקדמית של התכנית, רמת הסטודנטים ועוד (8 שאלות).
- חלקים 2-4 של שאלון פותחו לצרכי המחקר הנוכחי בשיתוף עם ראש התכנית. רוב השאלות היו "סגורות", ובודדות, בהן נתבקש המרצה לפרט את תשובתו, היו "פתוחות".
- השאלונים לסטודנטים הועברו באופן ידני בתחילת סמסטר ב', בתחילתו של אחד השיעורים. השאלונים למרצים הועברו בסוף סמסטר א' באמצעות טופס מקוון.

ממצאים

1. ממצאים הנוגעים לסטודנטים

1.1 השיקולים שליוו את ההחלטה להירשם לתכנית

הבחירה ללמוד בתכנית ממניעים אידיאולוגיים נמצאה הבולטת ביותר (רצון להשפיע על החינוך, ממוצע: 4.04). אחריה מופיעים מניעים פסיכולוגיים (מימוש עצמי, ממוצע: 3.51), מקצועיים (הרצון לעסוק בהוראה, ממוצע: 3.17), ובמידה הפחותה ביותר- מניעים פרקטיים (שעות עבודה נוחות, תנאי התכנית ועוד, ממוצע: 2.99).

לא נמצאו הבדלים מובהקים בין הנבדקים לגבי מניעיהם, בחלוקה לפי משתני הרקע הבאים: מגדר, עיסוק עכשווי בהוראה (כן, לא), תחום לימודים ב-BA (עתיר מלל, דל- מלל) וגיל (עד גיל 32, גיל 33 ואילך, לפי הערך החציוני).

1.2 תרומת תכנית הלימודים להכשרת הסטודנטים כמורים לעתיד

נמצא דמיון בתפיסות הסטודנטים לגבי תרומת התכנית בזיקה לשלושת סוגי הידע: ידע פדגוגי, ידע תוכן וידע תוכן פדגוגי. בשלושת ההיבטים הממוצעים היו סביב הערך 3, המעיד על תרומה בינונית.

2 כפיר, ד', פרסקו, ב' ופאול, א' (6002). כולנו מצוינים: על ציונים ועל הערכות בחינוך הגבוה. תל-אביב: מכון מופ"ת.

עם זאת, בפילוח תשובות אלה לפי משתני הרקע, נמצא כי סטודנטים שהם צעירים יחסית (עד גיל 32) תפסו את ידע התוכן הפדגוגי כתורם להכשרתם כמורים לעתיד יותר מאשר סטודנטים מבוגרים יותר (3.26 לעומת 2.69, בהתאמה). ($t=3.21$; $p<0.01$).

1.3 עמדות כלפי התכנית

שביעות הרצון הכללית של הסטודנטית מהתכנית היתה בינונית (מוצע: 3.1, ס.תקן: 0.63). ההיגד שבו נמצא הממוצע הגבוה ביותר היה: היקף ההתנסות המעשית בתכנית מספק (מוצע: 3.65, ס.תקן: 1.14). הבדל מובהק נמצא בזיקה לעיסוק בהוראה: סטודנטים שדיווחו שהם אינם עוסקים כיום בהוראה, דיווחו על עמדות חיוביות יותר (3.21 לעומת 2.88, בהתאמה). ($t=2.27$; $p<0.05$).

1.4 הקשר בין תפיסות הסטודנטים לגבי תרומת התכנית לבין עמדותיהם כלפי

בשל השוני המובהק שנמצא בעמדות הסטודנטים כלפי התכנית לפי עיסוקם העכשווי בהוראה, דפוסים הקשר בין העמדות לבין התפיסות לגבי תרומת התכנית נבדקו בכל קבוצה בנפרד (בקרב העוסקים בהוראה, ובקרב הלא עוסקים בהוראה). בדיקה זו הצביעה על קיומם של מתאמים חיוביים ומובהקים בשתי הקבוצות ($p<0.05$), אך בעוצמה גבוהה יותר בקרב הסטודנטים שדיווחו שהם עוסקים בהוראה.

2. ממצאים הנוגעים למרצי התכנית

2.1 פרקטיקות הערכה

מרבית המרצים (55% ומעלה) דיווחו שהם קובעים את הציון הסופי בקורסים שלהם על-פי השתתפות פעילה של הסטודנטים בשיעור, ו/או תרגילי ביניים או עבודות ביניים, ו/או עבודה מסכמת ו/או רפרטים. מבין רכיבים אלה, העבודה המסכמת מקבלת את המשקל הגבוה ביותר (49.25% ממוצע), והרפרטים מקבלים את המשקל הנמוך ביותר (6.25% ממוצע). במבחן, על סוגיו השונים, נעשה שימוש מועט יחסית.

מרבית המרצים משתמשים במחווים לעיתים קרובות או תמיד, הן במהלך בדיקת עבודות והן במהלך בדיקת שאלות פתוחות בבחינה (79% וכ-73%, בהתאמה).

2.2 תרומת ישיבות המליאה

מרבית המרצים (75%) טענו שישיבות המליאה גרמו להם לחשיבה מחודשת (באופן חלקי או מלא) על שימוש במגוון דרכי הערכה. עם זאת, בנוגע להתאמת הקורס שלהם לתכנית, מבחינת תכני הקורס ודרכי הוראתו, כמחציתם (55%) טענו שישיבות המליאה לא גרמו להם לחשיבה מחודשת.

בסדרה נוספת של שאלות, המרצים נתבקשו לציין באיזו מידה ישיבות המליאה תרמו להם בהיבטים שונים הקשורים להוראתם בתכנית. מרבית המרצים (עד 65%) השיבו שישיבות המליאה תרמו להם "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד", בעיקר בנוגע להכרת צוות המרצים המלמדים בתכנית, ובמידה מעט פחותה- להעלאת המודעות לגבי קיומם של אשכולות שונים בתכנית.

2.3 מעורבות ומחויבות

מרבית המרצים מרגישים מעורבים בתכנית במרבית ההיבטים שצוינו, בעיקר בכל הנוגע להשתתפות בימי עיון (90%) ומיון מועמדים לתכנית (60%). רק מחציתם משתתף בסיורים לימודיים. בשאלה

נוספת, נמצא שכמעט כולם (95%) מרגישים מחויבות רבה עד רבה מאוד להצלחת הסטודנטים בתכנית.

2.4 עמדות כלפי התכנית

המרצים נשאלו האם לדעתם קיימים נהלים ברורים בתכנית. תשובותיהם מעידות על כך שכמעט כולם (בין 90% ל-95%) סבורים שהנהלים שצוינו ברורים.

מרבית המרצים (60% ומעלה) הסכימו במידה רבה או במידה רבה מאוד שהתכנית מאזנת בין תיאוריה ומעשה, שהרמה האקדמית של התכנית גבוהה, ושרמת הסטודנטים בתכנית גבוהה. בולטת במיוחד ההסכמה שהערכת ההישגים בקורס שלהם משקפת את יכולות הלומדים (95% ציינו "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד"). רק 25% מהם ציינו כי הם משלבים במידה רבה או במידה רבה מאוד טכנולוגיה בקורס אותו הם מלמדים.

דוח סופי יוגש בתשע"ח, עם סיום איסוף הנתונים.

הערכת תכנית הפיילוט TPACK-sk במכללת סמינר הקיבוצים

מבוא

אחת מן הדרכים הפופולריות יותר בימינו לגיוון ושיפור שיטות ההוראה של אנשי חינוך במוסדות אקדמיים שונים, היא שילובם של עזרים טכנולוגיים חדשים ומתקדמים בכיתות ההוראה וקיומן של הכשרות טכנולוגיות לצוות החינוכי לשם כך. יחד עם זאת, אחת הבעיות שמתמודדים עמן, בין היתר, מוסדות להכשרת מורים, היא שמורי המורים לא ממהרים ללמוד, להשתמש ו/או להטמיע את הטכנולוגיה החדשה בהוראתם (Goktas, Y., Yildirim, S., & Yildirim, Z, 2009). מחקר זה בוחן פרויקט הכשרה חדש למורי מורים בסמינר הקיבוצים, TPACK-SK, שמבקש להתמודד עם האתגר שתואר לעיל. כפי שתיאר בפנינו ד"ר דובי וייס, היזם והמוביל של פרויקט TPACK-SK במכללה, עניינו של פרויקט זה הוא שילוב טכנולוגיות בהוראה של מורי מורים באמצעות תהליך הנחייה מותאם, גמיש ומעצים, המבוסס על מודל TPACK עליו דיברו מישרה וקולר (Mishra, Koehler 2006). פרויקט Technological (TPACK) Pedagogical Content Knowledge), מסביר וייס, מבקש לעשות הרחבה של התיאוריה של שולמן (Shulman, 1986) ומכנה את תשומת ליבנו לא רק לידע התוכני, לידע הפדגוגי ולידע תוכן-פדגוגי הדרוש להוראת תחום תוכן מסוים. TPACK מדגיש כי בנוסף לסוגי הידע האמורים, נחוצים למורים, על אחת כמה וכמה בעידן הנוכחי, שני סוגי ידע חדשים: ידע טכנולוגי וידע תוכן-פדגוגי-טכנולוגי, שהכרות עמם עשויה להרחיב את מגוון שיטות ההוראה וההבנה העומדים בפנינו בהוראת תחום תוכן מסוים. בהשראת מודל זה, ייסד וייס בסמינר הקיבוצים את הפיילוט של פרויקט TPACK-SK בשנת תשע"ז, שכאמור ביקש להכשיר מורי מורים מסמינר הקיבוצים לשלב טכנולוגיה מתקדמת בהוראתם וביקש לעשות זאת תוך כדי העמקת החשיבה שלהם אודות הקורס הנלמד והזיקות המתקיימות בו בין תוכן, פדגוגיה וטכנולוגיה.

תיאור הפרויקט

הפרויקט מבוסס על תהליך הנחייה אישי ומתמשך המתפרס על פני שנה אקדמית שלמה. תהליך ההנחה מבוסס על מפגשים בין אישיים בין מנחה, שהינו מומחה מתחום הפדגוגיה הדיגיטלית במכללה ומונחה, שהינו מרצה, עפ"י רוב ותיק, במכללה. תהליך ההנחה ממוקד בשילוב הטכנולוגיה המתקדמת בהוראתו של קורס ספציפי, לבחירת המרצה.

בשלבם הראשונים של הפרויקט, במהלך סמסטר א', המרצה הציג בפני המנחה את הסילבוס של הקורס, הגיונו המבני, מטרותיו, הפדגוגיה המאפיינת אותו ואף את קשייו וצרכיו לקראת שיפור הקורס.

מתוך הדיאלוג שהתפתח בין שני העמיתים, מנחה ומונחה, נבחרים הכלים הטכנולוגיים שנלמדו בתהליך ההנחיה ושולבו בתכנון הקורס של המרצה. עד סוף סמסטר א', המרצים למדו את הכלים הטכנולוגיים הנבחרים והתנסו בהטמעתם במסגרת הקורס המתוכנן ובמהלך סמסטר ב' הם יישמו את הטמעתם בהוראת הקורס אל מול הסטודנטים. יש לחדד כי תהליך ההנחיה והליווי של המרצים, נעשה גם בשלב היישום, במהלך סמסטר ב' וכלל אף ביקורים בשיעורים בהם הוטמעה הטכנולוגיה החדשה בהוראת הקורס.

מטרות המחקר

1. תיעוד תהליכי הליווי, ההנחיה וההעברה של תכנית הפיילוט Tpack במכללת סמינר הקיבוצים, במהלך שנת תשע"ז.
2. ניתוח תרומותיה, אפשרויותיה ומגבלותיה של התכנית משלוש נקודות מבט: מנקודת מבט של המנחים/המלווים, מנקודת מבט של המרצים ומנקודת מבט של הסטודנטים.
3. ניתוח תהליך ההנחיה בגישת ה-Tpack, וחילוצם של דגמי ליווי והנחייה ופרקטיקות הטמעה- שהיו מוצלחים בעבודה מול המרצים. זאת, בשאיפה להרחיב את הפרויקט בשנים הבאות.
4. ניתוחם של תוצרי תהליך ה-Tpack וזיהויים האינדוקטיבי של 'דגמים מצליחים' בתכנים ובסביבות למידה שונות. דגמים מצליחים, יתפסו ע"י משתתפי המחקר כשישירים, כבעלי ערך מוסף ויעניקו למשתתפי הקורס, חווית הוראה ולמידה מוצלחת (הן במובן הלימודי והן במובן הרגשי). בטווח הרחוק, המטרה היא שדגמים אלו, יוכלו בעתיד להיות מוטמעים באופן ספציפי, בקורסים במכללת סמינר הקיבוצים.

נחקרים: לאור גמישותה של תכנית הפיילוט TPACK-SK ולאור התהוותה בדיאלוג עם המרצים, הייתה זו תכנית מגוונת שהצמיחה כ-14 פרויקטים שונים להטמעת טכנולוגיה בהוראה, במכללת סמינר הקיבוצים, במהלך שנת תשע"ז. המודל הקלאסי, כפי שכונה על ידינו ותואר בקווים כלליים לעיל, אפיין בסופו של דבר כ-7 קורסים, שעמדו במוקד מחקרנו. בקורסים אלו ביקשנו לפענח את נקודת מבטם של כל משתתפי הפרויקט: מנחים, מונחים (מרצים) ואף סטודנטים. כמו כן, עשינו הערכה פרטנית לשני קורסים במדעי הרוח שנלמדו בפורמט מעט אחר, אך כללו אף הם את התהליך הטיפאקי המתואר לעיל.

מתודולוגיה

כיוון שמדובר על פיילוט בסדר גודל קטן יחסית, מחקרנו נשען בעיקר על שיטות מחקר איכותניות. כך, על מנת לבחון מקרוב את תהליך הליווי וההנחיה מנקודת מבטם של המנחים **ערכנו עם מנחי הפיילוט ראיונות עומק אישיים בשלבים הראשונים** של המחקר במהלך סמסטר א' ובימים אלו אנו עורכים סבב נוסף של ראיונות עומק, בסוף התהליך כולו.

על מנת לבחון את נקודת המבט של המרצים, ביקשנו מהם לכתוב רפלקציות על תהליך ההנחיה בשתי נקודות זמן, במהלך ובסוף סמסטר א'. כמו כן, על מנת לבחון את האופן בו חוו את תהליך ההנחיה והיישום כולו, נערוך גם עימם ראיונות עומק אישיים בסוף סמסטר ב'.

על מנת לבחון את נקודת המבט של הסטודנטים, חיברנו שאלונים כמותיים שהופנו לסטודנטים

שהשתתפו בשבעת הקורסים האמורים ולשתי הקבוצות החריגות חיברנו **שאלונים פתוחים**. בכל השאלונים ביקשנו להבין: מה עמדותיהם של הסטודנטים כלפי שילוב טכנולוגיה בהוראה? וכיצד הם חוו את שילוב הטכנולוגיה בהוראת הקורס: הן ברמת החומר הנלמד, הבנתו, הטמעתו וההנאה מלימודו והן ברמה הטכנו-פדגוגית, בהתייחס לשיטת ההוראה כמודלינג פדגוגי-חינוכי.

בימים אלו, אנו שוקדים על סיום איסוף הנתונים (ראיונות סוף הפרויקט עם המרצים והמנחים) ובקרוב נתחיל את ניתוח הנתונים והכתיבה.

מחקרים לגופים חיצוניים

גליקמן אניה, שמר-אלקיים טל

חוויותיהן של משפחות להט"ביות במערכת החינוך בישראל

על אף התרחבות הדין בנושא ההומוסקסואליות, עדיין קיים מחסור במחקרים עדכניים שבוחנים את יחסי הגומלין בין משפחות להט"ב למערכת החינוך הפורמאלית. המחקר הנוכחי פונה להורים להטב"ים שילדיהם לומדים במגוון של מסגרות חינוכיות ומתמקד בחוויותם מול מערכת החינוך. ממצאי המחקר יוכלו לסייע בהבנת הצרכים של משפחות להט"ב ובתגבור תחושת המעורבות שלהן במסגרות החינוכיות.

מטרת המחקר

מטרת המחקר הנה לבחון את ציפיותיהן וחוויותיהן של משפחות להט"ביות ממערכת החינוך בישראל. המחקר יענה על ארבע שאלות מרכזיות: א. מהן הציפיות הייחודיות של הורים במשפחות להט"ביות ממערכת החינוך? ב. מהי רמת המעורבות ההורית של הורים אלו במסגרות החינוך של ילדיהם? ג. כיצד חווים הורים במשפחות להט"ביות את המפגש עם מערכת החינוך? ד. כיצד חווים הורים במשפחות להט"ביות את המפגש עם משפחות אחרות מהמסגרת החינוכית של ילדיהם?

אוכלוסיית המחקר

אוכלוסיית המחקר כוללת כ-50 הורים להטב"ים לילדים הנמצאים במערכת החינוך. המדגם יכול הן הורים החיים בזוגיות והן הורים המגדלים את ילדם/הם באופן יחידני, או בשיתוף פעולה עם הורה נוסף ממין שונה.

כלי המחקר

ההורים המשתתפים במחקר יתבקשו למלא שאלוני דיווח עצמי אשר יכללו שאלות פתוחות וסגורות. כצעד מקדים לבניית השאלונים נערכו בשנת תשע"ז 4 ראיונות עומק עם הורים להט"בים. מטרת הראיונות הייתה לחשוף סוגיות מרכזיות איתן מתמודדות המשפחות הלהט"ביות במפגש עם מערכת החינוך לצורך בניית שאלון המחקר.

בימים אלו שוקד צוות המחקר על בניית השאלון. בשנת תשע"ח יאספו ויעובדו נתוני המחקר.

התמחות פרופסיונלית למורי מורים: הערכת תכניות לימודי ההתמחות במכון מופ"ת

הרקע למחקר

מכון מופ"ת, בית הספר למחקר ולפיתוח תכניות בהכשרת עובדי חינוך והוראה במכללות מציע תכניות דו וחד שנתיות של התמחות מקצועית לעוסקים בהכשרה להוראה. רשות המחקר של מכללת סמינר הקיבוצים מבצעת במהלך ארבע עשרה השנים האחרונות מחקרי הערכה של חלק מהתכניות. כיום מוערכות ארבע תכניות: הדרכה, הנחיה והוראה, מחקר והערכה, ניהול אקדמי ו"יוצרים כתיבה": התמחות בכתיבה אישית ואקדמית.

מטרות המחקר

מטרת הערכת התכניות הנה לאמוד את תרומתן עבור המתמחים ושביעות רצונם מהיבטיהן השונים.

שיטת המחקר

אוכלוסיית המחקר: במחקר משתתפים מתמחי ההתמחויות השונות, הן אלו שלומדים בשנה הראשונה להתמחות והן אלו הלומדים בשנה השנייה. בתכנית ההתמחות בהדרכה, הנחיה והוראה המתמחים הנם מדריכים פדגוגיים, מרצים, מלווים דידיקטיים, מדריכים דיסציפלינאריים, מנחי סטאז' ומדריכים העובדים במודלים של שותפויות; בהתמחות בניהול אקדמי המתמחים הנם מורים במכללות להכשרת עובדי הוראה הממלאים תפקידי ניהול אקדמיים- פדגוגיים (ראשי חוגים, ראשי מסלולים, ראשי מכונים, סגנים וראשי מכללות), או כאלה הרוצים להכשיר את עצמם לקראת תפקידים אלו; בהתמחות במחקר והערכה המתמחים הנם מרצים דיסציפלינאריים, מדריכים פדגוגיים וחברי סגל אקדמי המעוניינים בהרחבת ידע בתכנון ובביצוע של מחקרים בתחומי מדעי החברה והחינוך; ובהתמחות "יוצרים כתיבה": התמחות בכתיבה אישית ואקדמית המתמחים הנם מרצים, מדריכים פדגוגיים, מדריכים דיסציפלינאריים, ראשי תכניות, מרכזי לימודים ומנחי סטאז' המעוניינים להתפתח מבחינה מקצועית באחד מתחומי הכתיבה או ההנחיה של עבודות גמר יישומיות (פרויקטים) לתואר שני ומחקריות (תזה) ועבודות סמינריוניות לתארים ראשון ושני.

כלי המחקר: שאלונים אשר חוברו במיוחד לצורך מחקרי ההערכה. בהתמחויות הדרכה, הנחיה והוראה וניהול אקדמי השאלונים מחוברים בכל שנה ע"י חוקרות רשות המחקר של מכללת סמינר הקיבוצים. השנה על ידי חוקרות רשות המחקר של מכללת סמינר הקיבוצים חובר גם שאלון בהתמחות "יוצרים כתיבה": התמחות בכתיבה אישית ואקדמית. בהתמחות מחקר והערכה השאלונים מחוברים כל שנה

בהתמחות עצמה ובשיתוף עם המתמחים, כחלק מתהליך הלמידה. השאלונים כולם כוללים שאלות סגורות ופתוחות באשר לשביעות הרצון מההתמחות בסמסטר הנוכחי וביניהן שאלות על שביעות הרצון מהמרצים, מרלוונטיות הנושאים שנלמדו במהלך הסמסטר, מפרויקטים שונים בהתמחות (כמו עבודת גמר, למידה מרחוק), מהפעילות של המתמחים בקבוצות עם המנחים בהתמחות ומסיוורים שנערכים במהלך הסמסטר. בסוף סמסטר ב' של השנה השנייה להתמחות מצורף גם שאלון כללי יותר אשר מבקש ללמוד על תרומת ההתמחות כולה למתמחים, בשתי השנים, ושביעות רצונם ממנה וכולל בעיקר שאלות פתוחות.

הליך המחקר

השאלונים מועברים למתמחים בסוף כל סמסטר ע"י סגל ההתמחות של מכון מופ"ת במהלך השיעורים. לאחר העברתם למתמחים, השאלונים המלאים נמסרים לרשות המחקר של מכללת סמינר הקיבוצים. חוקרות הרשות מעבדות את הנתונים ומפיקות את דוחות ההערכה. בסך הכול בסיום כל סמסטר נכתבים על ידי הרשות למחקר והערכה שמונה דוחות: שני דוחות עבור כל התמחות - האחד של מתמחי שנה א' והשני של מתמחי שנה ב'.

ממצאים

באופן כללי ניתן לומר כי נכון לשנת הלימודים תשע"ז עולה שביעות רצון ביחס להיבטים שונים שנבדקו. כמו כן ציינו המתמחים את תרומתה של ההתמחות לצמיחתם האישית ולהתפתחותם המקצועית.

הערכת תכנית השילוב של עמותת "מחוברים לחיים": חקר תהליכי ותוצרי תכנית ייחודית המפגישה בין תלמידים מאוכלוסיות שונות של החינוך המיוחד

הקדמה

תכנית השילוב של עמותת "מחוברים לחיים" - "ילדים מיוחדים חונכים ילדים מיוחדים" - היא תכנית ייחודית הפועלת זו השנה השלישית בבתי ספר לחינוך מיוחד בשיתוף עם עמותת "מחוברים לחיים". במהלך שנת הלימודים, תלמידים עם הפרעות ובעיות התנהגות בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה משמשים חונכים לתלמידים עם מוגבלות התפתחותית - אוטיזם, מוגבלות שכלית התפתחותית, או ליקויי למידה "רב-בעייתיים". תכנית ההשתלבות המחברת בין תלמידים עם הפרעות התנהגות לבין תלמידים עם מוגבלות התפתחותית, מצריכה ליווי והתייחסות להיבטים שונים ביניהם מאפייני הלקות וטיב האינטראקציה שנוצרת בין הצמדים. התכנית מנוהלת ומופעלת על ידי צוות מתנדבים מכל הארץ בהתאם לצרכי ודרישות התכנית/במגוון תחומים. כיום פועלת העמותה עם שישה בתי ספר משתלבים.

מטרת המחקר ההערכה

המטרה המרכזית היא (1) להעריך את הצלחת התכנית כפי שנתפסת על ידי גורמים מעורבים שונים, בהתייחס לתלמידים המשתתפים בה. ספציפית יותר, מבקש המחקר בראש ובראשונה ללמוד על משמעות ומשמעותיות המפגשים, תוך הערכת תרומותיהם עבור התלמידים משתי קבוצות הדיאדה, והתהליכים התומכים בתרומות אלו ונלווים להם. בהקשרים אלו מושם דגש מיוחד על תפיסת האינטראקציה בין שני הצדדים ועל הערכת השלכות אפשריות של התכנית בתחום הרגשי, החברתי וההתנהגותי בקרב התלמידים המשתתפים. כלל היבטים אלו יבחנו מפרספקטיבות שונות - הן של התלמידים עצמם והן של שותפים במעגל החיצוני לדיאדת החונכות (מורים בבית הספר ואנשי צוות מלווים). מטרת משנה של התכנית היא (2) להעריך את התכנית ברמה כללית יותר - כיתתית ובית ספרית וכמסגרת תפעולית; זו תתייחס לתרומות התכנית לאקלים כיתתי מיטבי יותר, למשמעות ומשמעותיות התכנית במסגרת הבית ספרית, וכן לאפיונים פוטנציאליים התומכים בהצלחת התכנית או מעכבים אותה, לתפיסתם של אנשי הצוות הלווקחים בה חלק.

מערך המחקר

מדגם: משתתפי המחקר נחלקים לשתי קבוצות מרכזיות: (1) **התלמידים** החוברים יחד לתכנית השילוב. התלמידים המשתתפים בתכנית משתייכים למסגרות חינוכיות שונות (שלושה בתי ספר בהם לומדים תלמידים המאופיינים בעיקרם בהפרעות התנהגות, ותלמידים מבתי ספר של החינוך המיוחד, בהם

לומדים ילדים ונוער עם מגבלה התפתחותית (אוטיזם/מוגבלות שכלית התפתחותית/לקויות למידה מורכבות) (2) **אנשי צוות** ממסגרות החינוך השונות, הכוללים את מחנכי הכיתות, סייעות ומורים מקצועיים הלוקחים חלק בתכנית. מדי שנה נקבעים מחדש המשתתפים בתכנית השילוב, כך שהצפי למשתתפי התכנית לשנת תשע"ח מבוסס על הנתונים של משתתפי תכנית השילוב בשנת תשע"ז (כ 70 תלמידים וכ 40 אנשי צוות), בכפוף לשינויים.

כלי המחקר והליך המחקר

מחקר זה יתבסס על מתודות משולבות - כמותיות ואיכותניות, ועל כן יכלול כלים וחלקי כלים סגורים ופתוחים. זאת, במטרה להצביע על מגמות כמותיות באופן רוחבי (בין נבדקי) ולבחון את התפתחותן באופן אורכי (תוך נבדקי), ולצדן לנסות להתחקות באופן עמוק יותר אחר חוויות, תהליכים ותוצרים הכרוכים בהשתתפות בתכנית. החקר יתבסס, כזכור, הן על זווית ראייתם של התלמידים, במידת האפשר, והן על זו של אנשי הצוות המעורבים. לשם כך, יעשה שימוש בשאלונים ובראיונות. השאלונים, הכוללים מספר גרסאות, נבנו במיוחד לצרכי מחקר זה, בשל הצורך להתאימם למגוון אפיוניהן של האוכלוסיות המעורבות ולהקשרה של תכנית שילוב ייחודית מסוגה. השאלונים מיועדים בחלקם לדווח עצמי של התלמידים מכל הקבוצות המשתתפות, ובחלקם האחר לאנשי הצוות המעורבים בתכנית. חלק מהשאלונים מיועדים למילוי לאחר כל מפגש וחלקם מיועדים למילוי (על ידי המורים) לקראת תום שנת התכנית, ומזמנים התבוננות מסכמת על שנת ההשתתפות בתכנית. בנוסף על השאלונים יתקיימו לקראת סיומה של השנה ראיונות עומק עם קבוצת תלמידים מתוך אלו המשתייכים לבתי הספר לילדים ונוער עם הפרעות ההתנהגות.

עיבוד הנתונים

הניתוח איכותני: יתבסס בעיקרו על המסורת הפנומנולוגית-פרשנית, אשר מאפשרת קירבה לחומרי הגלם וניתוח הנאמן במידה רבה למקורות. במסגרת זו יעשה שימוש בתהליכי הסקה אינדוקטיביים, הכוללים שימוש בכמה קריטריונים מנחים, לפי שאלות המחקר.

הניתוח הכמותי: יכלול סטטיסטיקה תיאורית של הממדים הנחקרים, והשוואה בין ממוצעים על ידי ניתוחי שונות עם מדידות חוזרות, מבחני t למדגמים בלתי תלויים וניתוחי שונות חד כיווניים. בנוסף, יוצגו קשרים מתאמיים בין המשתנים ותערך גרסיה ליניארית לצורך אמידת גורמים שונים הקשורים בהצלחת התכנית, כפי שתבחן אופרציונלית על ידי משתני תרומות התכנית ומשמעותה.

בשלב זה הסתיימה בניית הכלים והוגשה הצעת המחקר למדען הראשי לצורך קבלת אישור אתיקה.

בשנת הלימודים תשע"ח יאספו הנתונים וינתחו בהתאמה לשתי הפרדיגמות המחקריות.

פרויקטים מיוחדים

המר דפנה, ארביב אלישיב רינת

טיפוח הצלחתם של מורים בתקופת הכניסה להוראה Promoting Teachers' Success in Their Induction Period (Proteach)

רקע

פרויקט Proteach התקבל למימון באוקטובר 2016 (לשלוש שנים 2016-2019) במסגרת תכנית Erasmus+. הפרויקט הוגש ביוזמת מכון מופ"ת והוא מנוהל בשיתוף עם רשות המחקר ויחידת הכניסה להוראה במכללת סמינר הקיבוצים, המרכזת את הקשר עם האיחוד האירופאי.

ייעודו המרכזי של הפרויקט הוא להקטין נשירה של מורים חדשים מהמערכת על-ידי יצירת מנגנוני תמיכה לשילוב מטבי של המורים בבית הספר. תהליך זה נעשה באמצעות תהליכי שותפות בין המוסדות האקדמיים לבין בתי הספר, הלוקחים על עצמם אחריות רבה יותר להכנסה של המורים החדשים לעבודה בדומה לארגונים וחברות הרואים בעובדים חדשים משאב לצמיחה ולהתפתחות. שילוב האקדמיה (מכללות להכשרת מורים) בתהליך מחייב התאמה של תהליכי ההכשרה לפיהם ניתן כר נרחב יותר לתפיסות חדשניות בתחומים שנוגעים לתהליכי התמודדות, העצמה ומיצוב (Positioning) של פרחי ההוראה בארגון החינוכי. המטרה הראשונית של הפרויקט הינה ליצור מודל חדש של שיתוף פעולה בין המוסדות האקדמיים לבין בתי הספר בשלב הכניסה להוראה. לפי חזון הפרויקט התובנות שיצטברו בשטח יובילו לטיוב ושינוי ההכשרה להוראה במוסדות להשכלה גבוהה.

שותפים לפרויקט

עשרה מוסדות להשכלה גבוהה, לפי הפירוט הבא:

מוסדות להשכלה גבוהה בישראל

- מכללת סמינר הקיבוצים (מובילה)
- מכללת קיי
- מכללת בית ברל
- מכללת גורדון המכללה האקדמית לחינוך בחיפה
- מכללת תלפיות
- מכון מופ"ת הינו שותף נוסף בפרויקט

מוסדות להשכלה גבוהה באירופה

- Tallinn University •
- University of Exeter •
- University of Salzburg •
- University of Bucharest •

תוצרים מצופים

פיתוח והפעלה של קבוצות MITs בשש מכללות בישראל- סך הכל 12 קבוצות בשלוש שנים. העצמה של כ-180 מורים מתמחים והפיכתם לסוכני שינוי לתקופת ההתמחות בישראל. שיפור באחוזי ההישארות בעבודה של מורים מתחילים באותם בתי ספר בהם מתקיימים MITs. שינוי בתהליכי ההכשרה ב-12 מכללות בישראל יחד עם התאמה של מדיניות ההערכה והאקדמיטציה של המתמחים לניסיון שנצבר וללקחים שנלמדו בפרויקט, בין היתר מצופה לבנות ולהפעיל קורסים חדשים בתחום ההשתלבות בבית הספר.

מכללת סמינר הקיבוצים אחראית על:

- ניהול הפרויקט
- פיתוח קורסים אקדמיים לשנה ג' בהכשרה (לדוגמה "השתלבות בביה"ס כמערכת") המופקים על סמך תובנות שהופקו בחממות אשר יתרמו להשתלבות טובה יותר של המורים בבתי הספר ובגנים.
- פיתוח ודווח על סדנאות להן כל מוסד אקדמי מחויב- סדנה בביה"ס, וסדנה או אירוע במוסד המכשיר.
- הפקת דוח מסכם בסיום 3 שנות הפרויקט המתאר את הטמעת המודל בארץ.
- הפקת דוח מסכם בסיום 3 שנות הפרויקט המתאר את אופן השמעת קולו של המורה החדש בבתי הספר והשפעתו על ההכשרה.

מה נעשה במכללה?

- צוות הפרויקט: ד"ר דפנה המר-בודנרו, ד"ר ריבי כרמל, גב' גבי לנדלר פרדו, ד"ר יעל עופרים, ד"ר נעמה גולדברג
- בשנת הלימודים תשע"ז פעלו 3 קבוצות MIT: בתי הספר המשתתפים נבחרו בהלימה לערכי המכללה:
1. חממה (MIT) משותפת לבתי הספר גיל ויחדיו - יסודי ותיכון בהם לומדים תלמידים על הרצף האוטוטיסטי (ASD)
 2. חממה (MIT) בבית הספר תל-חי בו אנו מייצרים רצף חינוכי של התפתחות מקצועית החל מפרויקט אקדמיה כתה (השייך להתנסות המעשית בהכשרה) דרך חממת הסטאז (השייכת לשלב הכניסה להוראה) ועד לקורס להכשרת חונכים (השייך לשלב הפיתוח המקצועי) המתקיים בבית הספר

3. חממה (MIT) עירונית של כל בתי הספר התיכוניים בחולון.
בשנת הלימודים תשע"ח צפויה להיפתח גם חממה עירונית (MIT) של כל גני הילדים בחולון
צוות הפרויקט השתתף ב 3 סמינרים שעסקו בלמידה בנושאי הפרויקט: בנובמבר במכון מופת, במרץ
בבוקרשט רומניה, ביוני בטאלין אסטוניה.

תובנות ראשוניות

עד כה ניכרת שביעות רצון של כל השותפים בתהליך - המתמחים והמורים החדשים, בתי הספר,
הנהלת בתי הספר, וקובעי מדיניות ברשות המקומית ובמשרד החינוך.
יצירת ה-MIT הפנתה זרקור לאופן קליטת המורים החדשים בבתי הספר, יצרה מנגנוני קליטה שלא
היו קיימים ועבודה בשותפות, לדוגמא-שינוי מערך החונכות, הכנסת נציג מורים חדשים לצוות הנהלה
ועוד.

כשה-MIT מבוצע נכון וכל צד אכן ממש את האחריות לביצוע החלק שלו- ניכרת הצלחה רבה. יחד עם
זאת, חשוב להתייחס גם לנקודות נוספות:

- המודל מוציא את השליטה בתהליך ההכשרה מתוך המוסדות המכשירים ומעביר את מרכז הכובד
לבתי הספר.
- ככל שיש יותר שותפים - כך הניהול מורכב יותר.
- הקבוצה מערבת בתוכה מורים בשנת ההתמחות ובשנה שלאחריה, שתי קבוצות עם צרכים שונים
ונשאלת השאלה האם וכיצד ניתן להתאים את התכנים לצרכי שני הצדדים.
- החממות מיועדות למורים בשנת הסטאז' ולאחריה ובעצם אם היא ממלאת את יעודה בשנה
השלישית כבר אין לה המשכיות כיון שהמורים נקלטו בהצלחה. לכן חשוב לשמר את הידע שנצבר
מתהליך זה.

סקרים

שמר אלקיים טל, גליקמן אניה

סקר בוגרי מכללת סמינר הקיבוצים

מטרות ושאלות הסקר

מטרת הסקר הנה לבחון את השתלבותם של בוגרי מכללת סמינר הקיבוצים בעבודת ההוראה ואת תפיסתם את תרומת הלימודים במכללה להשתלבותם.

כלי המחקר

- לצורך ביצוע הסקר חובר שאלון דיווח-עצמי אשר כלל שאלות סגורות ופתוחות בנושאים הבאים:
1. היסטוריית הלימודים של הבוגר - כמו, באיזו מחלקה למד במכללת סמינר הקיבוצים, באיזו שנה סיים את לימודי ההוראה במכללה, האם למד במסלול הסבת אקדמאים והאם לאחר הלימודים המשיך ללימודים מתקדמים.
 2. השתלבות בהוראה - האם הבוגר עוסק בהוראה בהווה (בחינוך הפורמלי ו/או הבלתי פורמלי) והאם קיבל סיוע במציאת עבודה בהוראה.
 3. מוסד ההוראה בו עובד הבוגר - שלב חינוכי, האם הבוגר מלמד את המקצוע בו התמחה במכללה ומהם תפקידיו במוסד בו הוא עובד.
 4. נשירה מהוראה/ אי עיסוק בהוראה - בוגרים שצינו כי עסקו בהוראה בעבר ופרשו או מעולם לא עסקו בהוראה נשאלו מדוע החליטו לא לעסוק בהוראה ובמה הם עוסקים היום
 5. תפיסת תרומת הלימודים לרכישת ידע וכלים לעבודה בהוראה ותחושת שביעות הרצון מהלימודים במכללה בהיבטים שונים.

הליך המחקר

השאלון הועבר, במהלך שנת תשע"ז, באופן מקוון, לכל בוגרי המכללה אשר סיימו את לימודיהם בין השנים 2012-2016. על השאלון השיבו 498 בוגרים/ות.

בימים אלו שוקד צוות המחקר על עיבוד הנתונים שהתקבלו והכנת הדוח הסופי של מחקר זה.

מחקרים שהוצגו
בכנסים בינלאומיים בחו"ל

הכיור, המטאטא, האמבטיה, הגז, הכביסה, החוט והמחט: "רגע אחד לא עוצרות העבודות" - שרה שילה, "שום גמדים לא יבואו"

עבודותיה של סימונה כעוזרת במעון, בעיירה פריפריאלית, נתפסות בעיניה כהמשך עבודות הבית המנהלות אותה, שולטות בכל סדר יומה והופכות אותה בעיני עצמה ל"כדור מסמרטוטים". כל עוד בעלה של סימונה מסעוד, מלך הפלאפל, היה בחיים חיה סימונה חיי מלכה כפי שהדבר ניכר בכינוייה על ידי בני העיירה "סימונה שלנו". עם מותו המפתיע של בעלה, נאלצה סימונה, אלמנה ואם לשישה ילדים למצוא מקור פרנסה כעוזרת במעון ילדים ונהפכת להיות: "סימונה של העבודות". ביקורה של אתי, בתה בת ה-18 של סימונה במקום עבודתה של אמה, מבהיר לה את מצבה של האם ושל עובדות המעון האחרות. כך מי השטיפה הניתזים עליה עם הגיעה, כך ריהוט הילדים שהנשים העובדות מנסות להתאים את גופן לממדיו, וכך שיחת הפנאי ביניהן על הדרך להשביע את תאבונם המיני של הגברים. מי האסלה בשירותים הקטנים של מעון הילדים משמשים כזירה מרכזית ברומן. כך המטפלות טובלות במי האסלה את החיתולים הנקיים של הילדים כדי לרמות את האימהות לגבי מספר הפעמים שהחליפו חיתולים לילדיהם, וכך, אולי, לזכות בהערכתן. שטיפת החיתול הנקי במי האסלה על ידי אתי, בתה המתבגרת של סימונה, גורמת לה להגיע להיוודעות על סכנת הידמות עתידה לחייה הקורבניים של אמה: "התכופתי והסתכלתי לתוך האסלה וראיתי את הפנים שלי משתקפים שם, כאילו נפלתי בעקבות אמא לתוך המים ההם." היוודעות זו שעוברת אתי, בתה המתבגרת של סימונה, גורמת לה לפרוץ את מעגל השקרים המשפחתי ולספר, לבדה, לאחיה התאומים הקטנים את האמת לאמיתה על זהות אביהם.

מה בין השפה המדוברת בספרות לשפה המדוברת במציאות? עיון בלשונם של ארבעה סופרים צעירים והשוואתה ללשון המדוברת האותנטית

מאז תחייתה של העברית והפיכתה לשפה חיה בישראל חלו התפתחויות גם בשפה הכתובה של הספרות העברית. אחת ההתפתחויות המרכזיות היא המעבר משפה גבוהה הנשענת על שפת המקורות לשפה הכוללת גם אלמנטים מן השפה היומיומית המדוברת.

בהרצאה זו אתאר בקצרה מחקר אשר השווה בין השפה המדוברת בספרות הצעירה לשפה המדוברת האותנטית. כמו כן בדק המחקר את ההבדלים בין גילויי הלשון המדוברת בספרות הצעירה לבין גילוייה בספרות הקלאסית.

לשם כך נבדקו תופעות לשוניות שונות המאפיינות את העברית המדוברת בארבעה ספרים מייצגים של הספרות הצעירה, פרי עטם של הסופרים גפי אמיר, אשכול נבו, אתגר קרת ואורלי קסטל-בלום, וכן בשני ספרים מייצגים של הספרות הקלאסית, אשר היוותה קבוצת ביקורת, פרי עטם של הסופרים: מאיר שלו וא.ב. יהושע. בכל הספרים נעשתה חלוקה ללשון דיבר (=לשון דיאלוג) וללשון סיפר. שני סוגי הספרות (הצעירה והקלאסית) הושו למעמ"ד (מאגר העברית המדוברת), אשר ייצג את העברית המדוברת האותנטית בעבודה זו. התופעות נבחרו משלושה תחומי לשון שונים: פרוזודיה, לקסיקון ותחביר.

בתחום הפרוזודיה נבדק כיצד באה הפרוזודיה של השפה המדוברת לידי ביטוי בספרות. גילויי הפרוזודיה שנמצאו מוינו לקבוצות שונות לפי דרכי ביטויים בספרות הכתובה: אמצעים גרפיים, תוארי פועל המציינים את אופן האמירה ועוד.

בתחום הלקסיקון נבדק הלקסיקון הייחודי של העברית המדוברת על גילוייה בספרות. בפרק זה ניתנה תשומת לב מיוחדת לקבוצת סמני השיח, ונבדקו לעומק שלושה סמני שיח: **אז**, **פשוט ואיזה** (המשמשת בחלק ממופעה כסמן שיח)

בתחום התחביר נסקרו תופעות תחביריות שונות המאפיינות את העברית המדוברת. כמו כן נבדקו בהרחבה שתי תופעות: סדר המילים של העברית המדוברת והשימוש בפסידו-נוכח.

את תוצאות המחקר ומסקנותיו אציג על פי שלושה עניינים ראשיים: א. ההבדלים המרכזיים בין מעמ"ד, לשון הספרות הצעירה ולשון הספרות הקלאסית בתחומי הלשון השונים שנבדקו. ב. המאפיינים הסגנוניים של סופרי הקורפוס על פי הממצאים שהתגלו. ג. גילויים חדשים לגבי התופעות הלשוניות שנבדקו.

מודל שלושת המרחבים לשינוי חברתי

ההרצאה עוסקת במודל אותו פיתחתי הבא לטעון כי מערכת חינוך המציבה את השינוי החברתי כאחת ממטרותיה צריכה לפעול באופן מורכב כדי להשיג מטרה זו. עליה לפעול בשלושה מרחבים: מרחב פדגוגי, מרחב ארגוני ומרחב מערכתי. שלושת המרחבים האלו קיימים בכל מערכת חינוכית.

בכל אחד מהמרחבים יש לזהות מנגנונים אשר פועלים לשימור חברתי ולשנותם כך שיפעלו לשינוי חברתי. פעולה משולבת בשלושת המרחבים היא זו שתוביל לשינוי החברתי. פעולה בכל אחד מהמרחבים בנפרד, לא תעשה את השינוי במערכת כולה. המודל הוא רב מימדי ומבוסס על תיאוריות ביקורתיות בכל שלושת המרחבים. התיאוריות הביקורתיות המהוות את הבסיס למודל הן פדגוגיה ביקורתית, תיאוריות של צדק חברתי, תיאוריות של שונות ורב תרבותיות, ניהול ביקורתי וניהול פמיניסטי.

המודל קושר ידע קיים ויוצר אותו מחדש במבנה המאפשר לקשור בין המרחבים השונים, לזהות את המנגנונים, לפעול על פיהם ובכך להבנות תוכניות כך שיפעלו לשינוי חברתי במובן הרחב ואף יצליחו בכך. כיוון שמדובר במודל פתוח בו ניתן להגדיר את המנגנונים בהתאם להכרות הייחודית עם כל מערכת, קיימת אפשרות לעשות בו שימוש גם במערכות חינוך אחרות כמו בתי ספר, מרכזים קהילתיים וארגונים לשינוי חברתי.

”ספונג’תי, עלי, עלי“: עוזרות בית תימניות בספרות העברית

מטרננו לתאר כיצד מיוצגות עוזרות בית בספרות העברית. נבדוק מי הן הנשים המנקות לכלוך של אחרים? כיצד מצטלבות סוגיות המגדר והמעמד ובאיזו מידה נוכחת הקטגוריה האתנית? מהו טיב השוני בין ספרות שנכתבת מבחוץ, על ידי מי שלא התנסתה באופן אישי בעבודה זו לבין כתיבה הנעשית מתוך התנסות אישית?

האבחנה המידית שעולה היא הסוגיה המגדרית. עוזרות הבית, או המנקות, המיוצגות בספרות, הן נשים. עבודת השירותים המפרכת, הכופה התחככות באינטימיות של המעבידות/ים, הממוקמת בעמדה מובנית של שרתות, הנתונה לא אחת לניצול, גחמות תעסוקתיות- היא עבודה שנעשית, לפחות על פי הספרות העברית, על ידי נשים. האבחנה השנייה עוסקת במוצא אתני. נתמקד ביצירות המייצגות עוזרות בית תימניות. נבחן מדוע יש להן נוכחות רבה? כיצד הספרות מראה את תיעולה של התימניות לעבודות שרתות? מדוע וכיצד עבודת הניקיון נתפסת כמהותנית ביחס לנשים תימניות? ציר נוסף יעסוק בשאלה מי כותב/ת את עוזרות הבית? נבדוק כתיבה 'מבחוץ' לעומת כתיבה 'מבפנים'? נבחן כתיבה של גברים לעומת נשים, ונסיים בכתיבתן של עוזרות הבית את עצמן.

נדון ביצירות

שירה: שיר התימניות/ אלתרמן; לתימניה שלי/ טוביה סולמי; ניקיון/ שלומי חתוכה; העוזרת/ ברכה סרי; דיוקן של עובדת ניקיון 3/ יונית נעמן.
פרוזה: אסונה של אפיה/ נחמה פוחצ'בסקי; תעלומת העיניים הכחולות שחורות/ אלכס פז גולדמן.
נושא זה לא נחקר עד כה בספרות העברית ויש בכוחו לחשוף מנגנוני עומק בתרבות העברית.

לילות בלי ירח: יסודות קפקאיים בספרות הילדים של אתגר קרת

בתוך הקורפוס הספרותי של אתגר קרת ישנם ארבעה ספרי ילדים: אבא בורח עם הקרקס (בשיתוף רותו מודן, 2000), לילה בלי ירח (בשיתוף שירה גפן, 2006), גור חתול אדום ארוך שיער (2013), לשבור את החזיר (2015). למרות שאין מדובר ביבול רב ביחס ליצירתו למבוגרים, ולמרות שעל שניים מן הכותרים חתומות כותבות-שותפות, ניתן להצביע על קשרים הדוקים בין העולם שנפרש בספרי הילדים של קרת לבין העולם המזוהה עם כתיבתו למבוגרים. זיקה זו שבין העולמות אינה מובנת מאליה, שכן אצל רבים מן הסופרים הפונים לשני הקהלים, ניכר שוני משמעותי בין העולם הספרותי שהם מעצבים בספרות המבוגרים שלהם לבין זה שהם מעצבים בספרות הילדים. ככל שמדובר ביצירתו של אתגר קרת, ניתן לומר כי רבות מן התופעות המופיעות בספרי הילדים שיצאו עד כה תחת ידיו הן תופעות המוכרות מספרות המבוגרים שלו, ובהן גם כמה תופעות המזוהות עם עולמו הספרותי-המסויט של פרנץ קפקא, כגון: אימת האב הנוכה-נעדר, הפחד מפני קריסת הסדר הסימבולי והמבוכה אל מול עולם אבסורדי שאין בו ודאות. מטרת ההרצאה היא להציג את ספרות הילדים של אתגר קרת, שלא זכתה עד כה למחקר משמעותי, כהמשך ישיר של ספרות המבוגרים שלו ולהצביע על הזיקה בינה לבין יצירתו של קפקא. במסגרת ההרצאה אציע לבצע קריאה בין-טקסטואלית בספרות הילדים של קרת מבעד לספרותו של קפקא. אראה שקריאה כזאת חושפת את העולם המעוצב בספרות הילדים של קרת כעולם מעורער ומאיים, שאיננו דומה לעולם המוגן והבטוח שאותו מעצבים רובם המוחלט של ספרי הילדים המוכרים. אטען כי ספרותו של קרת איננה רק ספרות ילדים "חושפת" (בניגוד לספרות ילדים "מגוננת") הקוראת תיגר על הסמכות ההורית, אלא ספרות שממוטטת את תמונת העולם ההגמונית בכללותה ומציבה בפני הקורא הצעיר את המרד המינורי כאופציית הקיום היחידה שבה הוא יכול למצוא מידה של נחמה. כך מערערת ספרותו של אתגר קרת על תפקידה החינוכי

שיקולי דעת של מנהלים בהערכת מתמחים בהוראה

רציונל

הערכת מורים זוכה בשנים האחרונות לתשומת לב רבה, בשל הדגש המושם על שיפור טיב המורים והדרישה לאחרייותיות. תהליך ההתמחות בהוראה מעניק למורה המתחיל תמיכה מקצועית ורגשית בשלב הכניסה להוראה אך בה בעת, נתון המתמחה בשנתו הראשונה בתהליך של הערכה, שבעקבותיה יוחלט אם יקבל רישיון הוראה אם לאו. גורם המפתח בהערכה זו הוא מנהל בית הספר. בחינת הבסיס על פיו מנהלים מעריכים מורים חדשים משקפת תמונה מורכבת. במרבית המקרים הערכה זו אינה שיטתית והיא מתבססת על אמונות, תחושות, מידע חלקי והליכים בלתי פורמליים.

רקע תיאורטי

סוגיות חינוכיות מעטות עוררו תשומת לב כה רבה בשני העשורים האחרונים כמו זו של שיפור ההון האנושי של סגלי ההוראה. קובעי מדיניות לא היססו להציב נושא זה כגורם המרכזי להשגת שוויון, לקידום ערכים של אזרחות טובה וצדק חברתי (למשל: Borman & Dowling, 2008; Henry, Bastian, 2008). במדינות רבות בעולם ובהן ישראל נעשים מאמצים לשפר את איכות המועמדים הפונים ללמוד להיות מורים בעיקר באמצעות מנגנונים של הערכה (למשל: אופלטקה, 2007; Harris, Ingle & Rutledge, 2014), אך במידה פחותה נדונות סוגיות הקשורות בתהליכי המיון לקראת קבלת רישיון הוראה. תהליך ההתמחות הוא תהליך ייחודי המספק למורה המתחיל תמיכה מקצועית ורגשית (נאסר אבו אלהיג'א, פרסקו, ורייכנברג, 2011). אולם בה בעת נתון המתמחה במהלך של הערכה עתירת סיכון, שבעקבותיה יוחלט אם יקבל רישיון הוראה אם לאו. השתלבות מוצלחת של המתמחה בשנת ההוראה הראשונה תלויה במידה רבה בעמדתו החיובית של המנהל כלפי ההתמחות (Wynn, Carboni & Patall, 2007), במנהיגותו, במודעותו ובמעורבותו בתהליך ההתמחות (נאסר אבו אלהיג'א, פרסקו ורייכנברג, 2011; Wynn, Carboni & Patall, 2007; Watkins, 2005; Youngs, 2007). במיוחד חשובה התייחסותו להערכת המתמחה, שכן זו משפיעה במידה לא מבוטלת על עתיד המתמחה ובעקיפין על איכות המורים וההוראה. מעיון בספרות המחקרית בתחום זה ניכר שהערכת המורים לוקה בחסר, וזאת בלשון המעטה (למשל: Harris, Ingle & Rutledge, 2014; Master, 2014; Kennedy, 2008; Ingle, Rutledge & Bishop, 2011). כך נראה שלמרות שאין כל ספק שמנהלים הנם גורם מפתח בהערכת מוריהם, מצביע המחקר בתחום, שהערכות המנהלים את מוריהם לוקה בכשלים רבים (הו, קינן ואסף, 2003; Master, 2014; Ingle, Rutledge & Bishop, 2011). ההמלצה העולה מן הספרות המקצועית היא אפוא חד משמעית. חיוני לקבל ממנהלים מידע אמין לגבי תפיסת עולמם, ולברר באופן מעמיק מהם שיקולי הדעת שלהם בבואם להעריך את מוריהם וכיצד ניתן להפוך את הערכת המנהלים את המתמחים למנוף לשיפור כוח האדם בהוראה.

מטרת המחקר הנוכחי היא לברר מהם שיקולי הדעת של מנהלים בבואם להעריך מתמחים, להבין טוב יותר מדוע מנהלים פועלים כפי שהם פועלים, ולבחון כיצד ניתן להפוך את הערכת המנהלים למנוף לשיפור כוח האדם בהוראה. חשיבות המחקר טמונה באפשרות להגיע לתובנות מגוונות בנוגע לציפיות המנהלים מן המתמחים, לתובנות הנוגעות לתהליך ותכני ההכשרה ולמבט בוחן על חשיבות ההערכה והכלים המשמשים אותה.

שאלות המחקר

- מהם שיקולי הדעת של המנהלים כשהם מעריכים את המתמחים?
- אלו היבטים חשובים למנהלי בתי ספר בהערכתם את המורים המתמחים?
- האם יש הבדל בין הערכתם את המתמחה לעומת הערכתם מורה לקראת קביעות?
- כיצד בפועל מעריכים המנהלים את המתמחים? האם הם משתמשים בכלי ההערכה הקיים? על אילו עדויות וראיות הם נסמכים ומדוע?

המדגם

המדגם כלל 50 מנהלי בית ספר שיש להם ניסיון בהערכת מתמחים. נעשה ניסיון לדגום מנהלים מבתי ספר מגוונים: חינוך רגיל ומיוחד, בתי ספר גדולים וקטנים יותר, בתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים מאזורים גיאוגרפיים שונים. המידגם נערך בשיטת "כדור שלג" כשהמטרה היא ניסיון לחדור לליבות המנהלים, ולקבל מידע אמין ותקף לגבי מחשבותיהם, אמונותיהם ושיקולי הדעת לפיהם הם פועלים כשהם מעריכים מתמחים. אין מדובר במדגם מייצג, אלא במחקר איכותני שאינו מחייב מדגם סטטיסטי שיאפשר להגיע להכללות.

כלי המחקר

ראיון עומק חצי מובנה שהתמקד בשאלות הבאות: האם יש לך ניסיון בהערכת מתמחים? מהם שיקולי הדעת שלך בהערכת המתמחים? האם אתה משתמש בכלי ההערכה הקיים? מהם ההיבטים המשמעותיים ביותר עבורך בכלי הקיים ואילו מיותרים? על אילו ראיות ועדויות אתה מתבסס? האם יש היבטים שגם אם המתמחים חלשים בהם הם יעברו אצלך? אילו מההיבטים הבאים הם המשמעותיים ביותר עבורך בתהליך ההערכה ובהחלטה האם להשאיר את המתמחה בבית ספרך? היבטים פדגוגיים, היבטים מוטיבציוניים, היבטים אישיותיים? האם היית מקבל לעבודה לבית הספר שלך את כל המתמחים שאתה מעביר? אם לא, מדוע אתה בכל זאת מעביר מתמחים כאלו? לו היה הדבר תלוי בך, כיצד היית מעריך? האם יש שוני בשיקולי הדעת שלך בהערכת מתמחה לקראת רשיון הוראה לבין הערכת מורה לקביעות?

ניתוח הנתונים

כל תשובות המרואיניים הוקלדו ועובדו בדרך של ניתוח תוכן נרטיבי על מנת להציע פירוש ומשמעות לתופעה הנחקרת על מירב מרכיביה. בשלב הראשון של הניתוח כל תשובה נקראה מספר פעמים על ידי כל חוקר בנפרד, וזאת על מנת לגלות את מה שמרטון כינה "מרחב המשמעויות של התופעה"

בשלב השני נערך סבב נוסף של פענוח על מנת לצמצם את הרעיונות לתמות מרכזיות יותר בזיקה לשאלות המחקר. חלק מהתשובות נותחו והוזנו ל-sps ל-csv לצורך כימות והצגה גרפית.

ממצאים

בהערכתם את המתמחים מנהלים מתייחסים למשהו כללי בדמות החינוכית של המתמחה וכן להשתלבות המתמחה בבית הספר. היבטים פדגוגיים ושיטות הוראה נתפסים כפחות חשובים. המנהלים ברובם אינם מסתמכים על כלי ההערכה ומדדיו אלא על תחושותיהם ואז מוצאים דרך לבטא את מה שכבר החליטו באמצעות הכלי. הם אינם מיחסים מקום דומיננטי למורה החונך והערכתו ואינם רואים בתצפית כלי מרכזי בהערכה. קיימת שונות בתפיסה בין מנהלי בתי ספר ממסגרות שונות: בבתי ספר תיכוניים גדולים הדגש הוא על שליטה בתחום דעת ולא על אישיות. מנהלי בתי ספר יחודיים (ח"מ, דמוקרטי, אנתרופוסופי) שמים דגש אישיותי קודם. חלק מן המנהלים ציינו שבהערכה של מתמחה מול הערכה לקביעות אין הבדל בפרמטרים לפיהם יעריכו אך יש הבדל במידת ההקפדה. לדברי חלק מהמנהלים קבלת המתמחים הופכת להיות עול דוקא בבתי ספר צומחים בהם הם נדרשים בגלל תהליך וכלי ההערכה. רוב המנהלים הביעו צורך למקד את תכנית ההכשרה בשנה האחרונה במכללה בקורסים העוסקים בהסתגלות והשתלבות בביה"ס ובהקניית ידע ושיטות בניהול כתה. בהיבט היישומי יש לערוך חשיבה מחודשת במספר היבטים:

1. בחינת כלי ההערכה תוך נסיון לאפשר בתוכו פתיחות לשונות וליחוד בין בתי הספר.
2. הדגשת אחריותו של המנהל לתהליך, בד בבד עם מתן עזרה (כלים ותגמול) למנהל שקורס תחת מגוון ההערכות שעליו למלא (הערכה לרישוי הוראה, לקביעות, לדרגות הרפורמה) כך שיוכל להפוך את ההערכה ממשוה טכני לתהליך חינוכי בונה.
3. בחינה מחודשת של תכני ההכשרה במוסדות המכשירים בעיקר לקראת ההשתלבות בעבודה כאשר לצד הפדגוגיה מועצמים התכנים שצוינו כגון הסתגלות, השתלבות בביה"ס, ניהול כתה והכרת ביה"ס כארגון וכמערכת.

המסע לירושלים: ייצוג עלייתם של יהודי אתיופיה בתיאטרון האתיופי-ישראלי

בתחילת שנות התשעים של המאה הקודמת החלו לפעול בישראל קבוצות תיאטרון של העדה האתיופית שנתמכו על ידי עמותות ומוסדות שונים. באותן שנים, פנה מספר לא מבוטל של צעירים מן העדה ללימודים בבתי ספר למשחק ובחוגים לתיאטרון באוניברסיטאות. בעקבות כך, נוצר מאגר מכובד של שחקנים ממוצא אתיופי המשחקים כיום בלהקות תיאטרון ובהצגות יחיד פרי יצירתם ברחבי הארץ.

במאמר זה אני מבקשת לבחון את אופן הייצוג בתיאטרון האתיופי-ישראלי של הכמיהה לירושלים, ושל המסע הטראומתי שעשו עולי אתיופיה בדרכם לישראל. זוהי תימה מרכזית אצל יוצרים אלה: המסע ברגל והשהייה בסודאן נחקקו עמוקות בזיכרון האישי והקולקטיבי. קיים פער גדול בין זיכרון המסע בקרב עולי אתיופיה לבין הדימוי שנוצר בציבור הרחב בישראל. במחקרה "הנרטיבים השונים של מסע עליית יהודי אתיופיה" מצביעה שירה שאטו על כך שבחווית העולים היה זה מעשה גבורה שלא נופל מיציאת מצרים ושיבת ציון. ואילו בציבור הישראלי התקבעה תמונה של עולים חסרי ישע, קרבנות פאסיביים, שרק היצירתיות של אנשי המוסד הישראלי הצילה אותם. ההצגות העוסקות בנושא זה מדגישות את התושייה של העולים, את התעוזה והעמידה בתנאים הבלתי אפשריים. כך אצל של יוסי וואסה בהצגת היחיד באמהרית זה נשמע יותר טוב וגם בהצגה יחיד במינו, וכן אצל שי פרדו בגור אריה יהודה. ואילו החושך המואר של דן וולמן בבימויו של אילן שני, לוקחת את התימה של העלייה וההקרבה צעד אחד הלאה, אל השוואה בין הטראומה של המסע מאתיופיה לטראומת השואה והגבורה.

מקהלת קולות קטנים מול מקהלת קולות גדולים: המשוררת משוחחת, עם עצמה היא מדברת; המשורר מדבר, עם עמו הוא מדבר

מבט מגדרי על שני שירי "דו-שיח": לאה גולדברג מול נתן אלתרמן

מטרת ההרצאה והעניין העיקרי

בפברואר 1948 התפרסם ספר השירים "על הפריחה" של לאה גולדברג, ובתוכו השיר "דו-שיח" שעיקרו דיאלוג שירי בין גבר ("הוא") לאישה ("היא"), דיאלוג הנתון בתוך הסד של סונטה קצוצה (שיר זה"ב), כדרך להטיל סדר בתוך כאוס פנימי אישי. עשר שנים אחר כך, במקרה או בכוונת מכוון, מתפרסם בתוך שירי "עיר היונה" השיר "דו שיח" של נתן אלתרמן, שעיקרו דיאלוג שירי בין גבר (מיכאל) לאישה (מיכל), דיאלוג הכבול בשורה של מרובעים שיריים, במאמץ לארגן מחדש את הכאוס החיצוני בעת מלחמה ולנסח נרטיב לאומי.

בעוד שגולדברג מחפשת את "האומץ לחולין" כדי להשמיע "מקהלת קולות קטנים", ומתעקשת, דווקא בתום מלחמת העולם השנייה - לכתוב שירה אינטימית המתארת מערכת יחסים מורכבת בין גבר לאישה, הרי שאלתרמן הולך בגדולות ומשמיע "מקהלת קולות גדולים" - את שירת העם והלאום שאחרי מלחמת השחרור, שייצוגיה וסמליה הם מיכל ומיכאל.

בשני המקרים, הבחירה בצורת "דו-שיח" חייבה כל אחד מהם לכתוב גם מנקודת המבט של המין האחר: גולדברג כותבת גם מתוך תודעתו המדומיינת של גבר, ואילו אלתרמן כותב גם מתוך תודעתה המדומיינת של אישה. קריאה-מחדש מגדרית בצמד השירים מאפשרת לבחון את הדמויות בכל אחד משני השירים ואת הדיאלוג ביניהן גם כשיח מגדרי.

טענתי היא, כי לאה גולדברג מצליחה לעשות דבר והיפוכו. מן הצד האחד, היא מצליחה לדבר גם בקול "גברי" ולהמחיש בכך את מורכבות הקשר בין גבר לאישה, ומצד שני, היא הופכת את שני הקולות גם יחד לייצוג של מונולוג פנימי מסוכסך. לעומתה, דמות האישה, כפי שמציג אותה נתן אלתרמן, איננה אלא ייצוג של הפנמה של ההבניה החברתית המגדרית וייצוג של הפנטזיה של הכותב באשר למין האחר, באופן שמותיר את עצם הדיאלוג בין אישה לגבר כתחבולה שירית ריקה ועקרה, למרות יופייה האסתטי.

כיצד ייבחנו השאלות או הרעיון שבבסיס ההרצאה

ההרצאה תתבסס על קריאה מחדש, השוואתית, פרשנית ומעמדת, של שני השירים על כותרתם המשותפת. אבקש להתחקות אחר נקודות המבט המגדריות שמציע כל אחד מהשירים על רקע התקופה בה נכתבו ומתוך ההקשר הפואטי של הספרים בתוכם פורסמו.

תרומתה של ההצעה לתחום המחקר שבו היא עוסקת

לא מעט נכתב על שני הספרים והשירים הנכללים בהם. עם זאת, התבוננות משווה בשני השירים, שכותרתם אחת, מתוך הפרקטיקה של קריאה-מחדש מגדרית, מביאה אֶתה תובנות תיאורטיות ופרשניות חדשות. ניתוח ופרשנות של צמד שירים המנהלים ביניהם יחסים אינטר-טקסטואליים, ואשר נכתבו על ידי שני יוצרים גדולים בני תקופה אחת, מאפשרת לראות את ההבדלים העמוקים, התפיסתיים והרגשיים, שבסיסם הוא ההבדל, שלא לומר הפער, המגדרי.

Comparing Motives and Environmental Literacy Between Incoming Teaching-Oriented and Non-Teaching-Oriented Students in Interdisciplinary Environmental Programs

One aspect of the increasing position of sustainability in higher education is establishment of distinct interdisciplinary environment-oriented programs. Based on evolving standards concerning teaching as a complex professional occupation, this study compared the motives and environmental literacy (EL) of undergraduate and graduate incoming students in teaching and non-teaching oriented environmental programs in Israel. For all students acquiring knowledge was the major motive for studies. Undergraduate student-teachers demonstrated the least developed EL, although it is slightly higher than that found for incoming student-teachers a decade ago. Graduate teacher-students displayed strong identity as educational agents-of-change, however, their limited environmental-knowledge raises questions concerning provision of knowledge foundations in undergraduate teacher-training programs, indicating necessity to supplement this in graduate teacher-programs. Graduate non-teaching students perceive these studies as a means for developing an environmental career and enter these programs relatively environmentally-literate. The implications focus on necessary components and characteristics of each type of environment-oriented program. One implication, arising from the positive impact of subjective knowledge on pro-environmental behavior, suggests that environment-oriented studies implementing pedagogies which actively involve students may be more effective in encouraging environmentally-accountable citizenship. The nature and content of active engagement should be aligned to the type of professional development of each program.

Professional Sovereignty of Teachers and the Need for Active Advocacy of Human Flourishing

In light of Thoreau's observation that most people "serve the state not as humans but as machines" and therefore "they are likely to serve the devil, without intending it, as God"; in reference to Russell's assertion that most people would rather die than think; on the basis of Freire's claim that dehumanization is the chief problem of humanity; and because in the last hundred years humanity inflicted itself with mass atrocities and other means of abusing and maiming human dignity, including new and sophisticated forms of abuse and social exclusion related to global capitalism – on the basis of these observations I would like to argue in this paper that education is in need of new professional Sovereignty.

This consists in a call to shift the self-image of teachers, in line with the ethics of the education profession, from conformist and functionalist agents of socialization into practitioners with a greater sense of **professional sovereignty** – to become active advocates of human flourishing, social justice and democratic citizenship. Very much along the lines of Adorno's dictum that "There can be no poetry after Auschwitz", I am suggesting to implement this idea in our practice stating that after Auschwitz there should be no more "business as usual" in education; that we should no longer collaborate, in the words of Krishnamurti, with an education system that "is geared to industrialization and war, its principal aim being to develop efficiency [and that normalizes us into] this machine of ruthless competition and mutual destruction".

In concrete terms and on the basis of Kant's conception that "children ought to be educated, not for the present, but for a possibly improved condition of man in the future... the idea of humanity and the whole destiny of man", I will introduce a formula that should become a central element in the ethics of the education profession and may guide teachers in their professional deliberation regarding how to serve best their educational calling. This formula contends that as humanist educators we should abide to a professional hierarchy of principles: the **first** one amounts to commitment to the universal ideals of humanist ethics and democratic culture; the **second** consists of a commitment to excellence in pedagogical practices; the **third** being a commitment to socialization and acculturation to the traditions and norms of the nations and communities to which one belongs.

The suggested formula, emulating in a way the commitments medical doctors take upon

themselves in the Hippocratic Oath, is introduced here not to negate the almost natural commitment of educators to transmit knowledge, values, habits and norms to the new generations. It is rather insisting on a professional hierarchy according to which humanist and democratic principles as well as core pedagogical principles should override particular cultural or societal principle.

In the last section of my paper I will discuss different humanist conceptions of flourishing lives as well as present day forms of dehumanization – in both cases with a view constructing educational practices that would enhance the flourishing lives of the new generation.

Beginning Teacher Attrition: Magnitude, Causes and Destinations Theoretical Framework and Objectives

Teachers' attrition is a social phenomenon that has increased over the past decades in the Western world. Many teachers, particularly those at the beginning of their careers, tend to leave teaching permanently, among them high proportion of good teachers. International surveys indicate on a high proportion of teachers' attrition: around 20% to 50% in the first five years (Darling-Hammond, 2003; Ingersoll & Smith, 2003).

Why do many teachers leave teaching? Two theoretical models may explain this phenomenon. The first model, **the job demand-resources model** (Bakker and Demerouti, 2007), is based on a psychological organization theory. It is lying on the assumption that employees are facing two parallel processes, which affect their career decisions: 1. The energetic circle, in which includes the job demands, may overload the employees and increase feelings of stress and burnout. 2. The motivation circle, in which includes the job resources, may strength their organizational identity and commitment. As stressed by the authors, the relation between these two processes will determine employees' decisions to stay or leave.

The teacher role embedded with several different professional demands. Teachers are expected to highly perform professional knowledge and pedagogical proficiency, while taking part in many organizational tasks and filling paper work. They also expected to lead class management, to promote students achievements, as well as to build an appropriate foundation for collaboration with their role participants. Dealing with these issues is not a simple task, especially for young teachers. In this manner, principal support and colleague collaboration as well as professional autonomy and involvement in the organizational decision making are essential resources for moderating feeling of burnout, and encouraging retention (Borman & Dawling, 2008; Skaalvik & Skaalvik, 2010).

The second model, **the reward-resource model** (Sorensen and Tuma, 1981) is baseg on a sociological perspective. It assumes that employees make rational economic decisions by systematically assessing the benefits and costs of remaining in an occupation. They usually examine the relationship between the job rewards and their personal resources

(like: human capital, experience etc.). Therefore, educated and experienced employees who receive high wages or hold prestigious or leadership positions are expected to have low rate of job shift as a result of the benefits they gain through having a “good” job.

Teaching is a female-dominated occupation, offers various job benefits and rewards that are considered suited to woman’s social role, such as long vacations, the option of part time work and job security. These benefits compensate their relatively low salary. Obviously, they are not sufficient for many teachers, who decide to quit teaching; many of them are highly educated (Guarino, Saztibaney & Daley, 2006).

The current research aimed to explore teachers’ attrition in 3 levels:

1. Magnitude: the overall amount of attrition among beginning teachers.
2. Causes: the reasons that motivate beginning teachers to leave the profession.
3. Destination: the professions that ex-teachers decide to move in?

Israel provides a good setting to examine this issue. Teaching in Israel is highly female-dominated unattractive and less demanding occupation (Adi-Racah, 2005). Most teachers are employed by the state and usually receive tenure after 3 years; afterward they are protected and cannot be easily dismissed. Attrition rates were published until 2002, showing high proportion of turnover, around 40% mainly in the first 5 years (Israeli Central Bureau of Statistic, 2002). No extensive research has been conducted on this issue for almost two decades.

Methodology

The current study is based on a representative sample of Israeli teachers who commenced their first year of work in 2000, 2003, or 2005, following their career until 2010 – a total of 20,585 teachers teaching in the Jewish and Arab sectors at all K-12 levels. The sample is based on the Israeli Central Bureau of Statistic (CBS) records, and it includes demographic information, educational data as well as employment characteristics and schools features. The data was analyzed by descriptive statistics and c2 tests. A logistic regression was estimated to examine teachers’ likelihood to leave teaching in compare to staying in the profession.

In addition, a phone survey was conducted among 38 ex-teachers, who decided to leave the profession in the first five years. The participants were allocated by a ‘snow ball’ sample, following applications by the author to the Ministry of Education and to the teachers unions. The research questionnaire included closed and open questions asking the participants about their motives and reasons for leaving teaching, managing this process and choosing their next destinations. Anonymity and privacy were guarantee. Data was analyzed by descriptive statistics.

Results

Magnitude: Findings show that attrition among beginning teachers is still prevailing. This proportion of this phenomenon is particularly high in the first year of teaching, around 16%, and after five years it increases to 30% in average.

Causes: The results indicate that occupational conditions are a major factor in explaining teacher attrition, 38% of the variance of job shifting decisions was explained by these factors. Low salary, part-time employment and occupied in regular teaching position (versus managerial position), were all attached with increasing the odds to leave the teaching profession.

Another key factor that motivates attrition is human capital. High level of education or professional specialty, mostly in science or engineering, was also increasing the likelihood to dropout and to leave the teaching position. These findings imply that human capital is becoming a safety net in this kind of career decisions.

Destination: Job mobility for most female teachers was limited to other female-dominated areas. Many of them stay in the educational arena, mostly in educational services, as advisers and therapists or switch to public administration. Men are more likely to join the industry market.

It seems that job shifting decisions among beginning teachers involve a rational calculation that takes into account psychological components and sociological considerations, embedded in both theoretical models. Beginning teachers tend to estimate how school environment support their efforts to deal with job demands, while simultaneously evaluate the gap between the resources they invest when joining to the profession and the rewards they gain for their efforts. These two theoretical perspectives are involved one another and generate an ongoing mechanism that motivate teachers' career decisions. For teachers with low occupational conditions and little support, high level of human capital, mostly in demanded fields, seems to create an opportunity. It opens a way out from the teaching profession.

Teacher Perceptions of Empowerment and Promotion during Reforms

Theoretical Framework and Objectives

The leadership provided by teachers and their active involvement in educational reform are vital for achieving a comprehensive systematic change towards educational improvement. Thus, it is very important that, in times of reform, teachers be provided with opportunities to take on leadership roles within the schools' organizational hierarchy.

Teachers can demonstrate leadership in many ways, through both their informal roles of in-class leader and their formal roles in specific administrative positions (Angelle & DeHart, 2011; Lieberman & Friedrich, 2010). Leadership roles enhance teachers' desire to cooperate with management and with colleagues and increase their feelings of satisfaction, motivation, and loyalty towards the school, while affording them personal and professional growth (Fang, 2013). In-school leadership positions include positions such as department head, subject coordinator, team leader, mentor, coach, staff developer, committee chair, consulting teacher, and master teacher (Angelle & DeHart, 2011).

Although career progression is a complex issue that depends on many factors, it is important to remember that, while not everyone wishes to progress, people tend to prefer jobs in which they are entrusted with important tasks, and which provide professional development that can lead to career progression (Vardi, 1980). Vardi (1980) and later Baruch and Vardi (2016) present an integrated model of "career movement within an organization" (Organizational Career Model, OCM). The model compares the career world to port traffic, with departure and entrance gates. Career movement is determined by people's mobility, desires and aspirations, and whether they already hold formal positions in the organization.

The desire to assume an administrative leadership role within a school depends strongly on a teacher's sense of empowerment, which is an interactive process that occurs between individuals and their environment (Avidov-Unger, O., Friedman, I., & Olshtain., 2014; Hargreaves, 2005). Empowerment manifests in the transition from a position of helplessness to a feeling of personal-psychological capability, during which the person gains the ability to cope with the effects of the environment (Bogler & Somech, 2004). Empowerment means believing that one has the ability to create and shape values, to

consciously and significantly influence events, and enables one to function from a sense of professional confidence and high capability (Bogler, 2005; Collinson et al., 2009). It increases a person's ability to perform a task, affording that person the power to delegate authority and responsibility, to nurture the ability to take decisions, and to perform tasks as an act of personal will.

A feeling of empowerment is associated with higher job satisfaction (Edwards, Green, & Lyons, 2002). It enhances workers' professionalism, and helps them take responsibility for their own involvement in the decision-making process (Bogler, 2005). In a school context, empowerment reduces dependency and enables growth and school organizational renewal (Kark, Shamir, & Chen, 2003), as well as developing content knowledge, professional wisdom, and psychological strengths (Fang, 2013).

Based on the perception of the social status of the teacher, **the aim of this research** is to analyze the relationship between teachers' professional role, their sense of empowerment, and their attitudes towards in-school leadership promotion, in both the personal and the organizational dimensions. This research focusses on leadership in the context of administrative, managerial, and/or team-leadership roles (i.e., in the context of a vertical hierarchy), rather than on leadership vis-à-vis pupils and their learning and development.

Methodology

Context: Israel is uniquely suited for the purposes of this study, as in recent years the Ministry of Education charted a new policy, which entailed two educational reforms: one for elementary and middle schools, and one for high schools. The new policy, introduced in 2011, called for the design of a new framework for ensuring teachers' professional development, which introduced new options for hierarchical promotion and new roles in the school's middle management. This framework for professional development was designed to encourage leading teachers to pursue initiatives for their school's development and it afforded more autonomous management for all schools taking part in the reform.

Participants: The study was conducted in Israel in 2015 and included 663 teachers: 276 men and 387 women, 250 elementary school teachers and 413 middle- or high-school teachers.

Analysis: A questionnaire and statistical analyses (ANOVA, multivariate analysis, and correlations) examined the attitudes of teachers in one of four professional roles towards managerial promotion (their desire to be promoted and sense of organizational fairness). This was compared with their sense of empowerment (comprising their beliefs about their position status, professional growth, influence, autonomy, self-efficacy, and, decision making), while controlling for their demographic and professional backgrounds.

The questionnaire was developed based on pre-existing questionnaires (Short & Rinehart, 1992; Teichman-Weinberg & Schwabsky, 2012), in equivalent to the study objectives. The items were measured using a Likert scale ranging from 1 (not at all) to 6 (very much), or 1 (not at all) to 5 (very much).

Results

The study objectives were analyzed using four professional role categories: teachers who currently hold a leadership position and are interested in further promotion (Group A), teachers who currently hold a leadership position but are not interested in further promotion (Group B), teachers who do not hold a leadership position but are interested in being promoted into such a position (Group C), teachers who do not hold a leadership position and are not interested in obtaining one (Group D). The results showed that holding a leadership position is a key to having a strong desire to be promoted and for having a strong sense of justice concerning leadership promotion in schools. These findings remained stable even after controlling for teachers' sense of empowerment, backgrounds, and employment variables. The professional role perspective is interesting in terms of its theoretical implications, as it highlights the significant role that school principals and policymakers have during times of reform (Hargreaves & Goodson, 2006).

The study also shows that, a sense of empowerment plays an important part in teachers' perceptions of promotion opportunities. Specifically, teachers with a strong sense of personal empowerment generally perceive the organizational dimension, specifically, the extent to which the promotion process is fair and open, in a more positive manner and therefore wish to pursue promotion (Groups A and C) or maintain their current leadership position with an eye on future promotion (Group B).

The findings imply that policymakers and school principals should seek to create an empowering environment and to develop models to enhance teachers' sense of empowerment, as a resource that motivates, challenges, and encourages vertical professional development. The outcomes of these efforts are expected to help teachers implement educational reforms by giving them a larger stake in them and by increasing their sense of empowerment.

Politics, Psychotherapy and Activism: Is There a Way Out of the Trap?

This article examines psychotherapy in context – political, social, cultural and historical. It does so by taking a close look at the Israeli psychotherapeutic community and how it changed over the years. Through this narrative and analysis the author wishes to illustrate how social-political context and professional practices plug into each other. It will be demonstrated how at difficult times when their country faces internal and external hardship and threats, Israeli psychologists have tended to withdraw and, whether unwittingly or not, affirm and support the status quo. This is paradoxical: when mostly needed psychotherapists may become silent and socially or politically passive. A possible way out of this trap, through a change in psychotherapists' professional position and views, will be discussed. In addition, a politically sensitive alternative will be presented, one that may enable psychotherapists to maintain an independent praxis, which models a proactive and optimistic stance while serving society as agents of personal, social and political change.

The Role of Meta-Pragmatic Talk, Between Children

Introduction

Meta-pragmatic discourse is defined as the feedback which speakers provide to their own as well as to others' language behavior. This meta-pragmatic discourse examines, reviews, and comments on the correctness and exactness of words and expressions. Therefore, meta-pragmatic discourse is an expression of the ability to criticize human thinking and behavior – and as such, is related to literacy.

The goal of the present study is to examine the perceptions of primary-school children with and without learning disabilities, regarding the significance of reading and writing (Why do people read and write?).

Specific Goals

- (a) exploring the differences in literacy perceptions of children with and without learning disabilities?
- (b) To encourage meta-pragmatic discourse at class to College students.

Population

- 98 learning disabilities pupils in special education classes
- 47 regular urban population school pupils
- 16 College students

Methodology:

- Qualitative methodology: semi-structure interviews.
- Quantitative methodology the children prevalence of literacy perceptions.

Findings and their implications for improving teaching and learning

The study presents seven insights into the way children perceive what reading and writing is all about, and the way they perceive contextualized literacy and academic literacy:

- (1) Functional perception
- (2) Practical-social perception;
- (3) Purposeful perception;

- (4) Cultural-academic perception.
- (5) Self-enrichment perception
- (6) Virtual travel agent perception
- (7) literacy as an instrument for processing feelings.

How other schools or practices might learn from this research

The research suggests directions on how to use meta-linguistic discourse to encourage social and academic learning. It is of utter importance for teachers (and teacher-trainers) to be aware of this and to make sure that a variety of educational activities, which require the use of meta- linguistic skills, are proposed to children in order to promote their social and academic learning.

On Visual Art, Irony and Identities: An Image-based Research

The paper explores a hybrid notion of “historiographic visual irony” combining criticism of historical narratives concerning the Israeli state with ironic artistic expression. The paper will deal with questions of identities of native Israeli visual artists who chose to live out of the country, or to move back and forth to and from it. It will examine the ways these wanderings are reflected in their artworks.

The significance of the work is a better understanding of a current generation of native-Israeli artists who does not feel obligated to any Zionist agenda or patriotic idea which was cherished in the traditional Jewish state.

The paper discusses the work of 4 contemporary artists who produce artworks in diverse techniques and media, such as video, staged photography, performance and installation art. Yael Bartana, Erez Israeli and Tamir Zadok are artists who constantly deal with Israeli nationality and history in their artwork, using ironic and critical components. In comparison, the paper will review the works of Mika Rottenberg, who is now a New York based artist. She is concerned with global social issues and neglected specific national identity altogether. All of them use visual irony as a means of reflecting and criticizing society.

The analysis was done in awareness of the life stories of the artists, in an attempt to trace the ways they establish their identities through their art. It was pre-supposed that these identities will be shaped in the in-between space of being an Israeli citizen and a citizen of the world. The study asks how visual ironic expression appears in their work, what kind of irony do they use and in what ways does it serves them.

The methodology combined visual analysis and image-based research, alongside interviews with the artists and analyzation of secondary discourses in the media. As theoretical background various fields of knowledge were used, such as literature and language studies, Sociology, and Visual Culture studies.

The findings point out that visual and artistic irony has many different goals in the use of historiographic fiction. It can bind an artist to his homeland and native society, or it can help her to detach. It helps healing breaches in the in-between space, or it can be used as a means to completely move away from any identification with a native origin.

The conclusions reached were that in the reality of the second decade of the millennium, artists who grew up in Israel, no longer see themselves forced to be implanted in the physical place, or to identify with the dominant narratives of Jewish-Israeli culture. For various reasons they travel the world and undertake in-between identities, which contains Israeliness, but also other national identities. However, their interest in Israel as a source of reference is not expired. Even when they bother to deny or ignore their national origins, deep structures that characterize the Israeli culture still seeps into their works. These elements are hard to define or formulate, but it is easy for Israelis to sense them. As a 'Rule of thumb' it can be said that it is a feeling made from a mixture of sober and un-sentimental vision combined with a sharp critical thinking, Jewish humor, compassion and human solidarity.

Landscape photography in Palestine and Israel

The land in Israel, in Palestine, the Holy Land has been used and abused by photographers, from the invention of photography. Photography has been used as a tool for appropriation of the land, over the course of history, by various powers, regimes, institutions and propaganda departments. The study explores the uses of photography in the region, from its invention, in 1836, over a period of close to a hundred years.

Photographers have created images of the land that served agendas of power struggles, representing a claim of stronghold over the land. Christian missionaries, Western tourist photographers and local Palestinian photographers, created images of the landscape and of its inhabitants. Jewish Zionist pioneers came to Palestine at the beginning of the 20th century aspired to build a homeland for the Jews. Their photographs of the landscape were influenced by styles of documentation that were promoted in pre-state Israel, by the Zionist institutions, as a form of propaganda, for the purpose of fundraising and to promote the Zionist cause. New visions of the land and landscape were created, reflecting visions of modernity and technology, brought about by the pioneers

The study will explore photographs created in Palestine from the 19th century, and the PEF collection of photographs, in order to discover to what extent the photographs served as a means for moral appropriation and entitlement over the land over the course of time by different institutions and populations. Current Israeli art exists in a state of response to these forms of propaganda, either by creating work that endorses, denies or escapes past legacies. Israeli artists such as Simha Shirman, Yosaif Cohain, Efrat Natan, whose work is characterized by a critical discourse regarding Israeli legacy in relation to styles of is discussed as well as the forms of discourse they generate.

Perceptions of out-of-field teachers teaching physics, as a gap for professional development

Physics is a prerequisite for nearly all STEM careers (science, technology, engineering, and mathematics), however, suffers from the most extreme shortage of certified teachers in many countries and as a result, there's a high probability that biology teachers will teach Physics outside their own field of studies. Since content knowledge is required in order to support the learning of students, out-of-field teachers in general, provide less professional answers, which may affect the students' motivation and performance.

The study investigated out-of-field (e.g. biology) science teachers' estimations, regarding the students' success rate in physics-related questions vis-à-vis their actual success rate. In addition, the causes of such discrepancies, as perceived by the teachers, were also examined. The research participants consisted of 57 biology teachers who teach physics. The research tool was a questionnaire referring to 10 test items in physics; which were selected from the TIMSS questionnaire and included in the science curriculum. A content analysis was performed. A single-sample t-test comparing teachers' bias scores was conducted and a Pearson correlation was implemented in order to analyse the correlation between teachers' average predictions and students' actual success rate.

The findings indicate that large discrepancies exist between the teachers' predictions and the students' success rate in physics; and present a different perspective to examine the problems with out-of-field teaching. Whilst most teachers attributed the discrepancies at hand to external factors, they did not consider their content knowledge or teaching strategies to be the reason for poor achievements by the students.

Therefore, in professional development processes, it is necessary to deal with the issue of raising the teachers' awareness of the relation between the importance of their own content knowledge of physics and the students' resulting performance. This study supports other studies that stress the importance of students being taught by expert-in-field teachers

Turning Visual Research Findings Into Action Art Intervention

The transformation of photographs from a research project in the central bus station in Tel Aviv into art work

In this paper I will present a personal journey in which I processed and displayed visual documentation created as part of an ethnographic research of the central bus station in Tel Aviv.

Since its opening in 1993, the giant architectural spaces of the Tel Aviv bus station has become an intercultural meeting ground for Israelis and foreign migrant workers, from Asia and Africa, a junction where diverse people, goods and cultures meet and interact. Our ethnographic study involved photographing the visual culture expressions in that space, while wandering through the site, observing, engaging in random conversations and planned interviews with the on-site population. More than a thousand of stills photographs representing the visual culture were methodically taken on the site and in its surroundings. A semiotic analysis of these photographs (based on Barthes social semiology and photography analysis) combined with those of the other processed data has revealed the mental map of the station, based mainly on mental codes extracted out of these analysis. The research was conducted during the period of five years (2005-2010) with Shosh Sitton and was published in JVL in 2011.

Three years after the closure of our research fieldwork, in July 2013, I was invited to participate in a Hadas Ophrat participatory project of chain action Art, in which each participant was chosen by a former one, by means of passing to him a suitcase, containing photographic equipment, to perform his or her art work. In turn, each participant passed the suitcase on to another performer, of his or her choice.

Since the nature of the Ophrat's art project focused on social/cultural intervention on a specific place in Tel-Aviv, the Central bus station and its mental map and diversity seemed an ideal location for my choice of Action Art intervention in Tel Aviv. I had in mind, in particular, the various linguistic landscape expression that characterize the site of the Central Bus Station/Shopping Mall of Tel Aviv, those expressing the ambiguity and complexity of the Station's mental map and visual culture: the many sorts of signage, posters and ads,

well designed or improvised. I decided to adopt these platforms, especially, the low cost improvised adds and posters for my intervention, by pouring into them different kinds of texts. I ziroxed our research photographs, turned them into posters and hung them in various locations in the station. In addition, I added poetic messages on the posters that resonated of commercial messages but carried philosophical and political ideas. I also wrote two complete poems on posters. I displayed the posters and the adds in key locations in the station that connected to significance that emerged out of my photographic research. I tagged this 'work as revealing my personal "punctum spots" through gentle intervention in the site's linguistic landscape.'

The process was documented including the act of hanging, as well as the reactions of by passers. Some of the adds included an email address to react or response. None of these was received. I distributed samples of these Action Art photographs on the web.

The presentation will discuss my personal journey through this artistic act, the impact it had on me as a researcher and how it has affected my outlook on ethnographic field work. I will address my future plans in this context, as a result of the process of transformation I underwent, in which my fieldwork became part of an artistic installation and its effect on the findings.

21 “Dancing at the Boundary”: Contact-Improvisation (CI) in Gestalt

Workshop with, MFA

Contact-Improvisation (CI) is a dialogical dance form, based on physical contact and the sensory/ kinesthetic responses to mutual touch. I wish to share with you some explorations of the practice of CI, from the point of view of a dancer/performer/teacher of this innovative duet dance-form, with the perspective of a Gestalt Therapist and trainer. CI may be an introductory orientation for fundamental values and practice-principles of Gestalt Therapists such as sensitizing the skin-level, proprioception, kinesthetic and spatial awareness; the dialogical encountering of the other; the emphasis on improvisation, flow, flexibility, uncertainty; the experimental, investigative, experiential stance; being fully present to the Here-and-Now of the dance experience. We shall explore some basics of this dance-form in a gentle and playful way, and will question its relevance for our practice as therapists and trainers.

Learning Objectives:

- Explore a sensitized movement-dialogue with another person
- Identify the relevance of CI’s embodied movement-dialogue to their Gestalt practice and/or traini

Representing Interfaith Marriage in Romanian Theatre

One of the most successful Romanian comedies ever, *Take, Ianke, and Cadâr* is set in the 1930s in a town where three men are old friends. Take's son and Ianke's beautiful daughter fall in love and want to get married, even though he is Christian and she is Jewish. Ultimately, their fathers' long friendship breaks the prejudice barrier and the play ends happily. Such an outcome is an exception in Romanian drama, where the complex relationships between Christians, Muslims and Jews is a recurring theme, revealing a variety of sentiments.

I would like to address three Romanian theatre plays in which we will encounter Jews and Christians, and focus on the theme of interfaith marriages. The plays were written between mid-nineteenth century and WWII, and display the fierce debates that were conducted over interfaith marriages at the time: Vasile Alecsandri's *The Village Leeches*, written in 1863, *Manasse*, written by Ronetti-Roman in 1900, and *Take, Ianke, and Cadâr* (1933) by Victor Ion Popa, one of the most successful Romanian comedies ever.

Romania was for centuries dramatically situated at the crossroads of three empires: the Austro-Hungarian, the Russian, and the Ottoman empire – each one with a different dominant religion, and distinct characteristics. By 1541, the entire Balkan peninsula and most of Hungary had become Ottoman provinces. Moldova, Wallachia, and Transylvania were under Ottoman suzerainty. In 1699, Transylvania became a territory of the Habsburgs' Austrian empire following the Austrian victory over the Turks in the Great Turkish War. The eastern half of the Moldovan principality (Bessarabia) was occupied in 1812 by Russia. A local joke used to say that in Romania a man could sit in the local pub spreading his legs in such way that each of them would be in a different empire.

In the nineteenth century, Muslims mainly lived in the southern part of the country, most of them being of Turkish descent, while Jews lived chiefly in the northern and especially the eastern part (Moldova). Some of them had arrived from Galicia in the seventeenth century after fleeing Khmel'nitsky's pogroms, while later on other Jews fled atrocities perpetrated in Ukraine and Russia.

Theatre developed relatively late in Eastern Europe. The writer and poet Vasile Alexandri, is largely considered the founder of the Romanian theatre. Written in 1863, his play "*The Village Leeches*" is based on the familiar nineteenth-century French melodramatic formula

of villains versus perfect young lovers and respectable older characters. The plot unfolds in the Moldovan village of Haramul, in 1860. Two “foreigners” live in Haramul: the “leeches” – Moise the Jewish tavern-keeper and Iani Avdelas, the Greek. Both Moise and Iani Avdelas hate Ion, a wealthy freed peasant who happens to have a nice wife and a son, some land, and a newly opened tavern. Moise’s business is suffering from the competition, while Iani wants Ion’s land. The two conspire together and arrange Ion’s murder by hiring a peasant to kill him, without becoming suspects. The plot thickens when Iani kidnaps a beautiful young Romanian woman whom he wants to marry against her will, and also kills the murderer who turned him in. The happy end reveals the truth, dispatches both “leeches” to prison, and the young woman to marry her lover. As mentioned earlier, apart from conspiring to murder, Moise cheats his clients, the village peasants, by extorting high prices, loaning them money at unreasonable interest rates, and selling them alcoholic beverages mixed with poisonous vitriol.

The critic N. Zaharia writes in 1919 that the characters of “The Village Leeches” are not always plausible. Indeed the Greeks and the Jews were known to have been ‘the plague’ of the country (165) yet Moise, he argues, cannot be a murderer, since Jews are known to refrain from violent crime. Iani was a Phanariot. The Phanariots were a class of affluent ethnically Greek merchants from Istanbul, who often claimed noble Byzantine descent and eventually exercised great influence in the administration of the Ottoman Empire, in Romania as well. While Iani could well be a murderer, the Jews, argues Zaharia, were not courageous enough to kill. Jews are not more moral, he claims, they are only more cowardly than the Greeks. On the other hand, Moise cheats, poisons, and behaves as a cruel usurer. The playwright was criticized for overdoing the Romanian-Yiddish jargon in his plays and also for creating characters that were, ‘professionally speaking, implausible’ (Oisteanu 55).

Alecsandri’s play presents a xenophobic view. Moise is the amalgam of the usurer and the blood thirsty Jew, an image dating back to Medieval Passion plays and blood libels. No Romanian woman would ever marry such creature.

By the turn of the century, however, a new concern has appeared: the possibility of interfaith marriages that started slowly to preoccupy the maskilic Jews. The second play I would like to address is “Manasse”, written by Ronetti-Roman in 1900. The playwright’s real name was Aron Blumenfeld, a Jew from a Hassidic family from Galicia, who used a pseudonym to conceal his Jewishness. The play is heavily concerned with Jews’ possible assimilation and the loss of Jewish identity by means of mixed marriages: old Manasse is the head of a traditional Jewish family in a small town in Moldova (the equivalent of a shtetl). All his life he has been a devout almost fanatical scholar of religious learning; however, his son Nissim,

is married to Ester, lives in the capital city, Bucharest, and is a successful bank employee. He becomes more and more integrated into Romanian society and maintains only a feeble connection with the Jewish heritage. His son, Lazar, and daughter, Lelia, are even more at home in Bucharest's intellectual circles, acquiring modern concepts and subscribing to the fashionable universalism of the time. All that, without renouncing the respect they owed to their grandfather's faith. The play culminates with Lelia falling in love with a young Christian lawyer, whom she decides to marry. The drama of her aged grandfather reaches its climax when Lelia refuses to give up her non-Jewish loved one, thus disregarding Manasse's religious demands: Manasse dies of sorrow.

Apart from the tragedy displayed onstage, an entire drama accompanied the productions of the play. It premiered at the National Theatre of Iasi in 1901, and for twenty years it caused vehement debates: staged in Bucharest in 1904, it was considered a totally inappropriate piece, 'alien to the soul of the nation,' as the literary critic Ilarie Chendi maintained at the time. 'Ronetti-Roman is the poet of his race', he added. Moreover, a year later, in 1905, when the director of the National Theatre of Bucharest wanted to restage the play, he encountered resistance from Romanian nationalist students, who took to the streets of Bucharest, calling for a boycott of all foreign plays, including the Jewish play (that was written in Romanian). Still, the Romanian theatre critic Eugen Lovinescu crowned the text as "the best Romanian play ever". For a few years the piece was abandoned, yet in 1913 the director of the National Theatre in Bucharest again scheduled a staging of the play. This time a group of students wrote a letter to the director, claiming that 'it is a shame to listen to words pronounced on our stage, by an ultra-religious Jew, humiliating our nation' (meaning that the character Manasse was against interfaith marriage). The production was stopped by the police, on the grounds of "keeping the civil order". Many intellectuals opposed this type of censorship, including Tudor Arghezi, Eugen Lovinescu, and Victor Eftimiu, who wrote articles denouncing the authorities' aggressive interference. Eventually the play was staged in small, private theatres, and adapted into a movie in 1925.

Last, but not least, the play I mentioned at the beginning of my presentation - *Take, Ianke, and Cadâr*, written by Victor Ion Popa in 1932 - has had a totally different fate. This between-the-wars play is one of the best-loved and most frequently produced Romanian plays ever. At any given time, it is being presented on several stages in Romania.

Take is Christian, Ianke is Jewish, and Cadâr is a Muslim Turk. They live in the same small town in Moldova. Take, Ianke and Cadâr own three small identical groceries, adjacent to each other. They have been neighbours and friends all their lives, and even the so-called competition between them hasn't spoiled their friendship. Cadâr speaks bad Romanian, and is an old bachelor. Take and Ianke are widowers, whose wives used to be very good

friends, and their children Ionel and Ana have known each other since childhood; they grew up together and each of them calls the other two old men 'uncle'. When the young couple decides to get married, the fathers are struck with amazement, yet harmoniously agree with each other: it is impossible to let the children marry. Take and Ianke cannot find any plausible reason against the marriage, they love the children, but say unanimously: 'it is not done'. In her distress, Ana asks 'uncle Cadâr' to help them with money, so they can run away and marry. Cadâr is willing to give them money, and tells Ana that as a young man he was in love with a Christian girl, but her parents opposed the marriage with a Muslim. They were torn apart, his heart was broken, and he remained an old bachelor, 'like a withered tree' as he sadly puts it. Ana hugs Cadâr and asks him to convince her father to let her marry Ionel. Cadâr agrees, and comes up with a farcical plan: he will tell everybody that he is the real father of both Ionel and Ana. The mothers being dead, nobody can know the truth and Cadâr's story turns the entire town upside down. After a series of comic situations, the truth is revealed, Ianke and Take agree to let their children get married and even decide that they should merge their grocery shops. The only impediment left is how to name their new joint enterprise: Cadâr, Take and Ianke, or Ianke, Cadâr and Take, or Take, Cadâr and Ianke? Finally, they choose the name 'Jerusalem', since in Jerusalem, as Cadâr puts it - Muslims, Christians, and Jews live together.

The play's immense success has to be attributed, no doubt, to the comic quality of the dialogues. Yet beyond that, the pleasant atmosphere of friendship and understanding, of total trust in each other, and of an idyllic life together, were certainly comforting for the Romanian public. The play was written at a time when interfaith marriages were becoming more common, and all sides were willing to accept them. The stereotypes of the nineteenth century were giving way to a more flexible outlook on the part of all the protagonists.

**Donitsa-Schmidt Smadar, Zuzovsky Ruth, Trumper Ricardo, Arar Khaled,
Barak Judith**

The Nature and Added Value of Master Studies in Teacher Education in Israel

Kennedy (2014) proposes a spectrum of models of professional development that range from “Transmissive” to “Transformative” ones. On the transmissive pole, teachers are viewed as passive recipients of academic knowledge to be applied in practice. On the transformative pole they are self-inquirers creating their own knowledge and gaining professional autonomy. Kennedy places master studies in between the two poles.

Our study investigated the extent to which Master programs in Israeli teacher education colleges launched in 2004 are in line with the “Transmissive” or the “Transformative” models. Respondents were 820 practicing teachers who graduated in the past decade. We focused on the motivation that attracted them to these studies, their perceptions regarding the added value of the program and the effect it had on their actual professional development. Findings indicate that the Israeli master programs are located between the two poles reflecting the advantages of both models of teachers professional development.

The Influence of an Intervention Program in the Field of Time Management, among Students with Learning Disabilities and ADHD: Strategic view

Time management is one of the main difficulties amongst students with learning disabilities, and it negatively affects their academic and personal life. Time management difficulties do not go hand in hand with their cognitive abilities, hence they lead to despair, frustration and feelings of incompetence.

The interventional program focused on creating awareness and internalization of strategies in the field of environmental management, time management and learning management.

The intervention model in this study is based on the Human Occupational model (Kielhofner, 2004) which focuses on three components: the person's components, the component of the occupation and the components of the environment.

The study has several **purposes** first, to examine to which extent the interventional program affected the participants' organization of their Physical learning environment. Second, to examine to what extent the interventional program affected the participants in the field of time management. Third, to examine to what extent the interventional program affected the participants in the area of learning management. Lastly, to examine the influence of the interventional program on the participants feelings of self-efficacy and control over learning.

Methodology: The study included 28 adult participants diagnosed with learning disabilities and/or ADHD who were part of NIZANE MAHUT preparatory program which took place in Mahut center in Kibbutzim College of Education. The participants completed a questionnaire regarding their position toward the components of the intervention program, before and after using the program. In addition, 5 personal interviews were carried out.

Finding and Discussion: The results show that the ability to manage time and to control the learning environment using different methods, allows the students to take control of their lives and to improve their cognitive function. Additionally, the intervention helped them to achieve goals during the time of the program, and continued to support them long term

even two years following the program. It seems that learning of organizational planning skills contributes to the sense of 'SELF' and also improves academic achievements.

Due to the findings, we recommend that the research will be used by all of preparatory students Prior to and during their academic studies.

“The will to truth,” “The death drive” and “The will to power”

The identification between the death drive and “the will to truth” appears already in Plato’s “Phaedo”, when Socrates claims that philosophers desire their death since only without their body they might reach the truth. This identification between the death drive and “the will to truth” arises again in Nietzsche’s philosophy. In *The gay science*, section 344, he interprets “the will to truth” as the will to reach an existence without the deceptions and delusions which are part of actual life. Hence, he suggests that this will can be interpreted as “concealed will to death”. “The will to truth” is revealed as a will which is hostile to life and approves a different world; the world of Plato’s forms or of God. Nietzsche rejects both as a metaphysical lie for advancing ethics of life instead of ethics of truth.

Freud can be seen from this perspective as follow Nietzsche’s ethical view. He rejects metaphysical truths for explaining human existence in terms of life. The first principle of his theory is the pleasure principle which is the cause and the purpose of our inseparable somatic and psychic life. Yet, Freud adds very rapidly to this principle the reality principle, which its origin is unknown; while the pleasure principle has biological explanation the reality principle is needed for Freud’s theory but cannot be explained in biological terms. Only when Freud arrives to the conclusion that our psychic life cannot be explained only by the pleasure principle and that we should recognize in the existence of the death drive the picture becomes more clear but not less problematic. If indeed we are moved by two opposed drives, life drive (Eros) and death drive (Tanatus), the reality principle can be explained. It expresses a kind of existential equilibrium between these two drives in which the death drive limited the unlimited and chaotic power of the life drive. Thus, the origin of the reality principle, which is “the will to truth” in Freudian terms, is the death drive. This line of thought leads Freud to what he sees as a very paradoxical conclusion that the real purpose of every organic creature is to die (to return to its inorganic origin). From this perspective, Freud biological approach meets the traditional philosophies and religions which see the purpose of life (the truth) after or above life.

My claim is that Freud arrives to this paradoxical conclusion because he insists rejecting metaphysical thinking. This rejection causes him to draw human life between meaningless pleasure and death. According to this view, aesthetic experience is no more than sublimation

and ethical values are no more than internalized norms (super-ego). Nietzsche, on the other hand, suggests "the will to power" as the motive of life. It is a metaphysical principle which can explain human beings' will to overcome their meaningless life by aesthetical and ethical achievements. Therefore, Nietzsche's "will to power" can help psychoanalytical approach to avoid collapsing into Freud's paradoxical conclusion (for example, Klein's depressive position) or regressing to semi-religious solution (for example, Bion's O).

What went well? Long-Term Environmental Education in an Elementary School in Israel

Long-term environmental education (EE) programs that have operated for almost two decades but have never been formally evaluated are rare. This qualitative case study investigated the features of this long-term EE program. We analyzed documents, focus group transcriptions, and individual interviews. Our findings were aligned with the goals of both the EE program and the value belief norm (VBN) theory variables as well as indicated five main features: leadership and vision, resources, nature-connectedness, and nature conservation. These features work collectively to make Alona School's (AS) culture and long-term EE program distinct. AS culture was presented across the entire organization, including its rules and rituals, which in turn allowed it to expand to communities around the school.

Pedagogical Skills as a Foundation for Independent Learning in Pre-service Sustainability Courses

In this study, we applied three theoretical frameworks: EfS as a conceptual framework, self-efficacy theory, and the educational constructivist ontological perspective. (1) EfS includes holistic views, beliefs, values, norms, and critical thinking. It encourages students to be involved in their environment as activists, while also focusing on individuals and communities using and sharing natural and social resources equitably. Furthermore, EfS fosters pro-environmental behavior (Sauvé, 2005). (2) The self-efficacy theoretical framework identifies several conditions that influence self-efficacy, such as proficient performance, skills for critical thinking, and mastery experiences. Furthermore, self-efficacy can predict behavioral change (Bandura, 2006). (3) The constructivist ontological perspective allows for a dual exploration, via theory and experience, of knowledge as related to EfS. The constructivist notion of knowledge focuses on the production of knowledge through a student-centered approach, using methods such as experiential learning, which enables empirical, hands-on interaction via independent learning. This approach to knowledge supports the idea that knowledge is constructed by people, whose interactions are embedded within the social and cultural context of their world (Gordon, 2009).

Content Knowledge Versus Pedagogical Skills: What Should We Emphasize in Pre-service Sustainability Courses?

Instructors have an important role in educating pre-service teachers. Currently, the field is debating whether content knowledge or pedagogical skills is more important especially in education for sustainability (EfS). Is the instructors' perspective enough to predict the self-efficacy of pre-service teachers to promote EfS in their classes? Are there factors that can predict this self-efficacy? How do instructors of EfS courses perceive their role in leading pro-environmental behavior change in pre-service teachers? To answer these questions, we used the lenses of EfS, self-efficacy theory, and constructivist versus positivist perspectives. In this mixed-methods case study we analyzed questionnaires, interviews, syllabi, curricula, and documents. The findings reflected tension between the positivistic approach (based on scientific knowledge construction) and the constructivist pedagogical approach (based on active learning). Moreover, there is a gap between attitudes and behavior in pre-service teachers. The positive attitudes towards the environment were higher than the willingness to act to improve social and environmental conditions in the private and public spheres. This finding contrasts with the instructors' beliefs that changing attitudes will lead to pro-environmental behaviors. Finally, we found that pedagogical skills were the predictor for self-efficacy to promote EfS.

The Impact of Multiculturalism on College Students' Perceptions of Socio-Ecological Systems

The socio-ecological system approach describes the interaction between humanity and the natural system that surrounds it, based on the understanding that this system is important to humanity's ability to survive. To best preserve both systems we must understand their components – social and ecological – and their mutual interactions (Berkes & Folke, 1998). Socio-ecological systems in Israel are characterized by rich biodiversity, high population density and multicultural pressure, most prominently the ongoing regional conflict between Muslims and Jews. This combination produces environmental injustice: a subset of social injustice that targets disadvantaged populations, usually from lower social-economic strata, which are disproportionately affected by environmental issues (Mohai, Pellow & Roberts, 2009).

Sustainability and Transformative Learning in Higher Education: Arab and Jewish Students' Perceptions of Socio-Ecological Systems

The socio-ecological system approach describes the interaction between humanity and the natural system that surrounds it, based on the understanding that this system is important to humanity's ability to survive. To best preserve both systems we must understand their components – social and ecological – and their mutual interactions (Berkes & Folke, 1998). Socio-ecological systems in Israel are characterized by rich biodiversity, high population density and multicultural pressure, most prominently the ongoing regional conflict between Muslims and Jews. This combination produces environmental injustice: a subset of social injustice that targets disadvantaged populations, usually from lower socio-economic strata, which are disproportionately affected by environmental issues (Mohai, Pellow & Roberts, 2009). Social and environmental injustice is known to be harmful to social-ecological systems, so preserving such systems must include working to minimize it. With these goals in mind, we created an environmental-education course for the Masters track in a teacher training college. The course, based on a series of field trips, addresses the socio-ecological systems in which the multicultural conflict is intertwined. It is designed to acquaint students with the voices of individuals who often go unheard, and promote better understanding by encouraging different groups to learn more about one another.

The Victimization Discourse in Israel: Toward Sovereignty?

"The Victims of the Victims" as a Test Case of the Characteristics of the Self-Victimization Discourse in Israel

One of the characteristics of the self-victimization discourse in Israel is the tendency of certain groups to define themselves as "the victims of the victims".

Below are three quotations demonstrating this:

- Yehonathan Gefen: "Like many of my age group, I am a refugee of an ideological generation, a generation that was alien to personal life. They were the victims of the Zionist revolution, and we were the victims of the victims."
- Pinhas Cohen Gan: "I was the victim of the victim. The Jews who established the State of Israel were victims of the Holocaust in Europe, and we were their victims."
- Ahmad Tibi: "We have become the victims of the victims."

All three of them, Gefen the Ashkenazic, Cohen Gan the Mizrahi (Oriental), and Tibi the Palestinian, define themselves as the victims of the victims. This presentation will analyze the secret of the self-victimizing spell, and discuss the price that the Israeli society pays for the increasing prominence of this discourse in the shaping of the Israeli identity.

Transformative Learning: Diverse Teaching Methods, Alternative Assessment, Learning Outcomes, and the Student Perception

Transformative learning (TL) and alternative assessment are not common practices in higher education (HE), although they have positive impacts on student cognitive processes, memory, learning, and behavioral change. In this qualitative case study, we focused on TL and alternative assessment in a HE sustainability course. Findings suggest that TL and alternative assessment (1) contributed to the cognitive learning process and knowledge construction, (2) encouraged pro-environmental action, and (3) acted as an exemplar for student implementation of TL and alternative assessment in their respective educational fields.

Informal Science Learning in Formal Contexts: Children Help to Save Endangered Falcon in Israel

The informal science education program (ISEP) at a formal Israeli elementary school, encouraged the fifth-grade students to help and protect an endangered falcon for almost two decades. This long-term ISEP based on informal learning processes has never been formally evaluated. This qualitative case study investigated the features of this long-term ISEP program, which emphasized place-based education (PBE) pedagogy. The PBE program has focused on solving scientific environmental problems through a variety of strategies—especially through science experiential and outdoor learning—that increase science skills, environmental awareness, and connectedness. We analyzed documents, focus group transcriptions, and individual interviews. Our findings aligned with the goals of both the ISEP and value belief norm (VBN) theory variables as well as indicated four main features: leadership and vision, resources, nature-connectedness, and nature conservation. These features work collectively to make AS's culture and long-term ISEP distinct. AS's scientific culture was present across the entire organization, including its rules and rituals, which in turn allowed it to expand to communities around the school. This study contributes to existing scholarship by identifying five features that need to be incorporated to enhance informal science education in Israel and worldwide.

Pro-environmental Behavior in the Private and Public Spheres: Self-efficacy for Promoting EfS among Israeli Pre-service Teachers

United Nations declared that education for sustainability (EfS) is one key approach to solving the environmental crisis. The goal of EfS is to provide students with the skills to enable them to work towards sustainability and build a sustainable culture and lead behavioral change for improving the environment (Sauvé, 1996). Pre-service teachers have an important role to reach those EfS goals. Therefore, it is important to identify what factors might predict their self-efficacy to promote EfS.

In this study we have applied three bodies of literature: EfS as a conceptual framework, self-efficacy theory, and educational constructivist versus positivist ontological perspectives.

Education for Sustainability (EfS)

EfS includes holistic views, beliefs, values, norms, and critical thinking. It encourages students to be involved in their environment, to be activists and contributors to their environment while also focusing on the importance of individuals and communities using and sharing natural and social resources equitably, developing civic action skills and fostering pro-environmental behavior (Tilbury, 1995). Environmental behavior can be classified into two categories: the 'private sphere'—which generally refers to individual behaviors that directly influence the environment, such as recycling—and the 'public sphere'—which refers to behaviors of a social nature that indirectly influences the environment, such as donating money.

Self-Efficacy

The self-efficacy theoretical framework is based on social cognitive theory. This theory identifies several conditions that influence self-efficacy, such as proficient performance, skills for critical thinking, and mastery experiences (Bandura, 2006). According to Bandura (2006), self-efficacy is "concerned with people's beliefs in their capabilities to produce given attainments" (p. 307). Furthermore, self-efficacy is associated with and can predict behavioral change. Bandura (2006) claimed that teachers who believe in their ability to motivate students can affect the kind of learning that occurs.

Constructivist versus Positivist Ontological Perspectives

EfS can be explored according to two ontological perspectives related to knowledge: constructivist and positivist. The first—the constructivist notion of knowledge—focuses on the knowledge production of learners through a student-centered approach, using experiential learning and knowledge creation through action. This approach to knowledge supports the idea that knowledge is constructed by people, who are socially and culturally embedded in their interactions with the world (Gordon, 2009). The second perspective—the positivist notion of knowledge—emphasizes the need for core and general knowledge, which correlates with a general ability to learn. It is important, according to this approach, to enable students to get as much broad knowledge as possible by teaching general principles with diverse examples (Hirsch, 2001). According to this approach, it is more effective to teach the broad concept before moving to the details, and it is important to emphasize science in the positivistic approach, which includes tests and a core curriculum (Stevenson, 2007).

We framed this study according to the EfS lens, based on Bandura's (2006) self-efficacy theory. We investigated the pre-service teachers' self-efficacy to promote EfS, and applying the constructivist-positivist ontological perspectives we explored the instructors' points of view. Therefore, this study aimed to explore and investigate whether EfS courses in teacher college training may lead to self-efficacy to promote EfS and pro-environmental behavioral change among pre-service teachers, when considering instructors' perspectives and their approach to content knowledge and pedagogical skills, and pre-service teachers' perspectives

Environmental Education and Citizenship: A Case Study of Elementary Teachers and Principals Perspectives in Israel

The social-environmental crises worldwide and in Israel led to the recognition of environmental education (EE) forty years ago as an important way to improve these global problems (United-Nations, 1992). Despite this recognition and subsequent investment in EE, it has failed to change social-environmental degradation (Gruenewald & Manteaw, 2007). Through an examination of Israeli teachers and principals' perspectives, this qualitative, case study seeks to better understand the potential of EE, when it is paired with critical citizenship (CC), to foster more just and equitable society. Data were collected using semi-structured interviews, observations of EE events totaling 40 hours, and reviews of about 140 documents. The study focused on two elementary schools in Israel from middle-low SES communities, located in northern Israel and in central Israel. The schools had implemented EE more than ten years, were awarded the "Continue Green School Certificate", and were considered to be highly involved in EE. Participants included twelve teachers (six from each school) and two principals. This study used Values, Beliefs, Norms (VBN), environmentalism theory (Stern, 2000), and the Critical Citizenship (CC) approach (Johnson & Morris, 2010) to help answer the following questions: *How do Israeli elementary school teachers understand EE's role in fostering citizenship for a more just and equitable society? And, what structures and strategies do teachers employ to create opportunities for active involvement as part of their approach to EE?*

Findings from this study make an important contribution to the literature by offering a new perspective about the relations between EE and CC according to teachers and principals. The findings also suggest that a school's ontological perspective on knowledge, namely the constructivist approach (Gordon, 2009), enhances pro-environmental behavior, while the positivistic approach (Hirsch, 2007) matched the EE scientific approach that emphasized behavioral change less. Pro-environmental behavior in the private sphere (mainly recycling) was more common than pro-environmental behaviors in the public sphere in both schools. A school's approach to EE was important for the type of pro-environmental behaviors it encouraged. A whole-school approach to EE (Henderson & Tilbury, 2004) deepened the active involvement of participants and enhanced their sense of citizenship more than an

inquiry-based learning approach (Sauvé, 2005). The findings reveal that both schools lacked critical citizenship focused on the critical social justice aspect of EE. This might reflect the complexity of social gaps in the Israeli context, namely the Jewish-Arab conflict and the pervasive adherence to the educational status quo, which is not open to using EE to foster social justice. Recommendations include strategies and approaches to make EE more effective, such as emphasizing diverse approaches to EE focusing on the whole-school approach, providing teachers with the knowledge and skills to promote pro-environmental behavior in the public sphere, and establish the understanding among faculty, community, and policymakers that EE cannot be implemented while neglecting social issues since the environmental crisis is inherently connected to social crises and social gaps. To that end, this study recommends an integration of the social component of EE, focusing on how individuals and communities use and share natural and social resources in a just way, and developing action skills and dispositions for critical citizenship as well as social and environmental justice.

Humor in Mathematics – Is There Such a Phenomenon?

Mathematics and humor are not perceived as being in line with each other. Mathematical contents studied at school mostly lack word messages which are frequently associated with humor as in most other subjects. The mathematician and philosopher Bertrand Russell said that mathematics is a subject whereby no one understands what this is about. Yet if one does know, he is not certain it is right... In a subject like mathematics, considered one of the most difficult to comprehend, it is highly important to integrate humor. Humor cross borders of nations, races, gender and cultures. Humor as relieving tension, removing anxiety, improving self-image and motivating learning. The present paper aims to present the functions of humor in general and the possibility to integrate it in the teaching of mathematics in particular.

Musical Representations and their Metaphorical Meanings Among Early Childhood Student Teachers from Different Cultures

This research examines the relationship between musical representations and their metaphorical meanings among adult early childhood student teachers and kindergarten children from two different cultures: Arab and Jewish in Israel. The research aim is to investigate if metaphorical associations for musical representations are culturally dependant.

This research is a phenomenology research, which investigates the personal human experience from the perspective of the individual. The research is a mixed methods research built on qualitative and quantitative methodology. The data will be obtained from the students through the examination of diaries, interviews, and a questionnaire. The data from the kindergarten children will be obtained by the student teachers through observations and interviews in the kindergarten, as an organised activity in the daily schedule.

The subject of this research arose out of an activity that the students were part of, where they were requested to choose from a variety of percussion instruments a musical instrument that may represent "light" and a musical instrument that may represent "darkness" in their opinion. It turned out that most students of one culture chose for "Light" musical instruments with a metallic sound, such as cymbals, triangles and bells. Surprisingly, students from another culture indicated that these sounds actually represent "darkness" for them and instruments with a "warm" sound such as wooden instruments represented "light".

The objective of this research is to examine to what extent the cultural background affects adults and children alike in their building of metaphorical connotations to musical representations.

Seeking Order in a Complexity: A Definition of Culture

Since its identification as a unique field of research, the modern study of culture has become very popular. Its analytical-interpretive power has earned it a place of honor among the natural, social and human sciences. Despite its central status, however, the term "culture" itself has not yet found an accepted, customary definition. The absence of such a definition compels scholars of culture to walk uncertainly within the discipline they are engaged in. This situation literally blocks knowledge of whom we are as human beings and how we accomplish our existence, and prevents lucidity in terms of research goals and methodologies. The current article aims to deal with this drawback. Taking as its starting point Freud's basic definition of culture as the "total achievements and institutions, which moved us away from our animal-like ancestors," and organizing this "total" definition under three categories – taste, value and control – this study seeks to create order in the inventory of existing academic definitions, placing them within the context in which they were formed. This may offer a basis for studying and understanding culture. Underlying this analysis is the humanistic-relativistic approach, which views all human products as culture.

From The Golden Ass to Famous Lovers: On Adaptations of Classic Myth for Young Audience

In her seminal work on adaptation, Linda Hutcheon (2006) advocates a viewpoint according to which “adapters are first interpreters and then creators”. In my paper I propose to consider the famous myth of Cupid and Psyche in order to illuminate a special case within this mode of interpretation - adaptations directed at contemporary children, both in the form of “a traditional text” and in the form of comics. One fundamental question that arises is: how the creators tackle the translation of an erotic tale seasoned with problematic familial relationships and sexual innuendos – perhaps even sexual abuse – and adapt it to suit the contemporary child’s sphere and language. My paper will show that most of the contemporary adaptations mirror as well as reinforce an existing norm of sanitizing texts directly intended for children (Shavit, 1986). In the few instances where a sexual content is included, either by word or image, it is in the form of an elusive suggestion, a well clothed hint – that in all probability would not be recognized by a young reader / viewer - thus turning it into a crossover text, intended both for children and adults. Yet in one adaptation, I will argue that the new text (Zohar, 1998) constructs – probably unintentionally – a sexually dangerous message. In light of this example, I will conclude that adaptations for young audiences, whilst working to preserve classical heritage, can also serve as a touchstone exposing contemporary sensibilities.

Committed, Grateful, and Worthy of Acceptance: *Master Chef* Israel and the Social Construction of National Narratives

In recent years, the nature of immigration to Israel has shifted to encompass a heterogeneous population of new arrivals, some of whom are not Jewish. This has required state and individual agencies to reconsider attitudes toward immigrants. The media's interests are intricately connected with those of the nation, especially at a point when crucial social institutions are retreating from the practice of identity-shaping. It is therefore instructive to examine how *Master Chef* Israel (MCI), one of the country's most popular reality television shows, has recruited immigrant contestants to reinforce the official national narrative by which Israel is the state of the Jewish people. A narrative analysis of five seasons of MCI suggests that the production places immigrant contestants in a hierarchy based on their affiliation with Judaism and degree of connection with the Jewish state. Immigrant contestants are expected to view their participation in the show as an opportunity to win acceptance in Israel and "prove" their right to participate in the national collective while expressing gratitude for being welcomed.

My Family Made My Change: Family Capital and Access to Higher Education

This lecture presents a qualitative-comparative study of the family as change agent. The study focuses on three groups of young adults from lower-class, marginalized sectors in Israel: Mizrahi Jews (longtime immigrants from Islamic countries), Russian-speaking Jews (new immigrants from the former Soviet Union), and Palestinian citizens of Israel (a national minority next to the Jewish majority group).

As high-school students, the interviewees for this study had participated in a university educational intervention program designed to facilitate access to higher education among minority groups. Most were first-generation post-secondary students in their families. The interviews were conducted five to ten years after the university program and referred to the enabling factors they – now as university students – associated with their ability to pursue academic studies. Among these factors, the family played a key role.

Our findings reveal differential family practices through which each of the parent groups under study encourages and pushes its children to higher education. The “Mizrahi” families adopt a meritocratic discourse to promote mobility through education. The Russian Jews have abandoned education as an instrument for acquiring unique cultural capital to repurpose it as a tool for economic mobility and social integration within the Jewish majority group. Finally, for the Palestinian Arab group education is associated with a shift from a traditional society concept to one that emphasizes individuation.

As opposed to the prevalent tendency in the literature which views the family as an agent of social reproduction and focuses on the class category, the present study contributes two major insights. The first is emphasizing the family as an agent of social change, rather than primarily as an agent of social reproduction. The second is expanding our view of the family beyond socioeconomic class and assessing it against the intersection of three additional key variables: ethnicity, nationality and immigration status. Accordingly, the term “family capital” is used to explain the

significance of intergenerational mobility in families and the differential ways in which families are invested in children's education according to their intersectional status on these three variables, in relation to the Israeli society as a whole.

Online Workshops versus Face-to-Face Workshops during the Induction Phase

The induction program in Israel has been practiced at teacher training institutions since 2000. According to this program, the novice teachers transition into the induction phase, in which they experience at least a one-third position teaching in schools, where the teaching work is supervised by a mentor teacher at the school as well as attending a professional support workshop at the university (Ministry of Education, the Department for Training Teaching Professionals 1999). The induction workshop assists in the integration between the experience in the field and the theoretical aspects of the profession. It also provides personal and professional empowerment (Zilbershtrum, 2011). At the end of the induction phase the trainees are awarded a license to practice the teaching profession in addition to an academic degree and a teacher's certificate.

Online induction has certain advantages, among them the flexibility and availability this medium enables, interaction time and length of correspondence, as well as the relative anonymity of the participants, which shields them against deep exposure. Additionally, a student who has difficulty with optimally expressing himself orally, or who is not dominant in the classroom, may find it advantageous to transact his interaction through written Internet media, enabling him to voice his opinion without having a different student dominate the discussion. A further advantage is the opportunity for reflective process learning and critical thinking. Thus in effect a new corpus of knowledge is created, shared and accessible to all the trainees in the group. Among the online method's drawbacks one can include technophobia, the need to master technical skills, and the lack of flexibility, immediacy and spontaneity characteristic of face-to-face teaching (Seifert, 2004). Another disadvantage is the the writing process assumes, which is an impediment to those not fluent in their writing. Another difficulty is the absence of visual communication, as in non-verbal gestures, smiles or tone of voice when a question is being asked as to whether a smiley can replace a smile, a warm, understanding glance and actual contact (Davidson 2012, , Pieterse and Peled, 2014). Moreover, online learning requires discipline, self-motivation and better planning of time. It also includes the absence of a social framework and a sense of isolation, making it more difficult to adjust to this learning method (Seifert, 2004; Davidson, 2012).

An investigation of the role of the facilitator indicates that he plays important role in the success of the workshop. In an online environment, the role of the facilitator assumes an additional aspect related to overcome technological-emotional obstacles.

In view of the above, the current research seeks to examine the pedagogic, emotional, and practical contribution of the online workshop when compared with its related workshops, in the eyes of the trainees. In view of the fact that the first year of work is emphasized in the research as the most influential year in the professional development of the teachers and in their continuation in the teaching profession the results of the research make a theoretical and practical contribution to the process of training for teaching.

Accordingly, the research questions have been defined as:

1. are there differences in the trainees' perception of the goals of the workshop and of the role of the facilitator for this kind of workshop?
2. are there differences in the trainees' perception of the pedagogic, emotional, and practical contribution of the workshop and its contribution toward their integration within the school, and to their perception of their professional efficacy depending on the type of workshop?
3. are there differences in the attitudes of the trainees toward participation in an online workshop, relative to the type of workshop?
4. 251 trainees took part in the research. These trainees are studying in the Kibbutzim College of Education, Technology and the Arts, and they represent the three kinds of workshops: the online workshop, the hybrid (part on-line and part frontal) workshops, and frontal workshops.

The research tool included a trainee questionnaire for self-reporting. The questionnaire was built based on previous questionnaires, which were found to be reliable, among the population of teaching trainees: trainee questionnaire (Arbiv-Elyashiv and Lederer, 2011), a teaching efficacy questionnaire (Friedman and Kass, 2000), and an attitudes questionnaire regarding inclusion of online technology in colleges (Sheinfeld, 2012). The first part of the questionnaire includes background characteristics. The second part deals with the induction workshop, its goals, its main components and the role of the facilitator. The third part refers to attitudes toward online induction. The fourth part deals with the contribution of the induction workshop and the fifth part deals with professional efficacy. Most of the questions were asked as closed items, other questions were asked as open questions. The questionnaires were analyzed using statistical methods including descriptive statistics and unidirectional variance analysis to compare between the trainees in the different workshops. Analysis of the open questions was done through a qualitative method with an

inductive approach, aggregating into categories representing the significant aspects which arose from the answers. (Maykut & Morehouse,1994).

the online workshop participant reports a large measure of satisfaction, a significant pedagogic contribution, a contribution toward integration in the school and a contribution toward the perception of professional efficacy. Increasing the prevalence of online workshops may serve as a solution both to the needs of the trainees, who are very busy during this critical year, and to the system's administrative needs.

In addition, differences were found in the perceptions of the goals of the workshop and of the role of the facilitator relative to the type of workshop. Whereas the trainees in the online workshop highlighted the acquisition of the accumulated knowledge as the main goal of the workshop and the central role of the facilitator, the trainees in the face-to-face workshop highlighted the personal support and empowerment as the main goal of the workshop and the role of the facilitator as the mentor dealing with individual empowerment. Regarding the issue of the workshop's contribution, the trainees in the online workshop stressed its pedagogic contribution, where as the trainees in the non-online workshop stressed its emotional contribution. From this we can deduce that it is important to characterize the workshop models and to evaluate which trainees are best suited to them and which facilitators are suitable for leading them. In terms of professional efficacy, the workshop was observed to be making a significant contribution toward the trainees' perception of professional efficacy throughout all workshop models.

Passive comprehension in bilingual acquisition: L1 English, L2 Hebrew

Introduction. Previous studies found cross-linguistic differences in the age of acquisition of passives. Some anchor the difficulty in the syntactic component, A-movement of the internal argument. Others attribute children's performance to conceptual, processing or morphological factors [1,2,3,4,5]. Focusing on the comprehension of passive in sequential bilingual acquisition of L1 English (L1E) and L2 Hebrew (L2H), which have similar word orders but differ in their marking of passives, we are able to disentangle the conceptual, syntactic, and processing factors from the morphological ones. In Hebrew, unlike English, the passive is marked solely on the verb by three verbal templates: *pual* and *hufal* (exclusively passive) and *nifal* (passive and other voices as well). The present forms of *pual* and *hufal* are ambiguous between adjectival and verbal passives, while its **past** forms are unique and non-ambiguous. Based on our results, we argue that the differences in children's performance on the Hebrew and English tasks are rooted in the morpho-lexical component of Hebrew, indicating children's lack of knowledge of the **unique passive** forms in the past tense.

Methods. Two bilingual groups - 15 **younger**, 4;4-5;4, 20 **older**, 5;5-6;4, LoE to Hebrew at least 1;6 years, AoE not later than 4;0, and two groups of Hebrew age-matched monolinguals were tested on 10 sentences in the past and 10 in the present (Table 1) using a picture selection task with 4 pictures (*correct, theta-reversal, wrong agent, end-state*),.

Results. Bilingual children performed better on L1E than L2H, with a significant gap among younger participants in the past tense passives (55% vs. 36%), ($t(14)=-2.20$, $p<0.05$). Moreover, there was no correlation between L1E and L2H in the past tense. There was also a significant difference in the rate of **reversal errors** between the two languages (Tables 2,3) (younger - past, present: ($t(14)=2.44$, $p<0.05$; $t(14)=2.69$, $p<0.05$); older - past: ($t(19)=2.56$, $p<0.05$)). Yet, **monolinguals and bilinguals** scored similarly on the Hebrew task for both tenses, showing a developmental trajectory. Error analysis showed that older monolinguals made significantly fewer reversal errors in the past tense compared to older bilinguals (8% vs. 33%), ($F(1,28)=8.98$, $p<0.01$).

Discussion. The aforementioned differences within the bilingual group cannot be attributed to the conceptual, processing or syntactic complexity of this construction

as difficulties appear in one of the child’s languages but not the other. This is further supported by the lack of correlation between L1E and L2H in the past tense, indicating that a language specific factor plays a role in the levels of success. Since conceptual, syntactic and processing factors are identical, it has to be a morphological one. Therefore, it is reasonable to attribute the differences to the morpho-lexical component, namely to the fact that Hebrew uses unique verbal forms (*pual*) for the passive in **the past tense** which have to be acquired. We propose that as long as the forms are not acquired, children interpret the unfamiliar passive forms as their active counterparts (e.g. instead of kusa ‘was covered’, kisa ‘covered’). This results in a high rate of reversal errors by younger and older bilinguals in Hebrew but not in English, as well as in a similarity in the rate of reversal errors between younger Hebrew monolinguals and bilinguals, with a decline among older Hebrew monolinguals but not among older bilinguals.

Conclusion. Focusing on bilingual acquisition of passives in languages with similar word orders but different morphological marking, we isolated a Hebrew-specific factor which clearly plays a role in the comprehension of Hebrew passives by monolinguals and bilinguals alike: the acquisition of the unique passive forms which is somewhat delayed in sequential bilingual acquisition of L2H.

Table 1. Items from the English and Hebrew passive comprehension task

Past	Present
English	English
The little boy was covered by dad.	The little boy is covered by dad.
Mom was combed by grandma.	Mom is combed by grandma.
Hebrew counterparts	Hebrew counterparts
ha-yeled ha-katan kusa al yedey ha-aba.	ha-yeled ha-katan mexuse al yedey ha-aba.
ha-ima surka al yedey ha-savta.	ha-ima mesureket al yedey ha-savta.

Table 2. Distribution of results (correct and types of errors) in the past tense (%)

	Correct	Reversal	Other agent	End state
L1E: young	55	27	11	7
older	66	18	8	10
L2H: young	36	47	9	9
older	58	33	6	3
Hebrew monolinguals: young	34	42	17	7
older	72	8	9	11

Table 3. Distribution of results (correct and types of errors) in the present tense (%)

	Correct	Reversal	Other agent	End state
L1E: young	69	14	6	11
older	79	13	3	6
L2H: young	52	39	5	5
older	77	14	3	8
Hebrew monolinguals: young	44	43	9	4
older	76	13	0	11

The Use OF Climate Parameters to enable self expression on kindergart children

Our objective was to determine if a causal relationship exists between the establishment of an empathetic kindergarten climate to behavior, group interactions, as well as perceptions of self-worth.

Relationship to previous research works

Previous studies (Campbell et al, 2004; Keenan, 2016) suggest that a facilitating classroom environment influences group and individual behavior (Winnicott, 1971).

Theoretical and conceptual framework

An environment that nurtures creativity has the potential to positively influence an individual's concept of self, personal growth and express conflicts both internal and external (Howes, Phillipsen, 1998; Fox et al, 2003).

Paradigm, methodology and methods

170 kindergarten children, ages 4-6, participated in 5 separate 75 minutes sessions divided into; a group warm-up, individual emotional art-based activity and the group-sharing thereof. Afterwards, participants were interviewed in groups of 5 in a standardized fashion regarding their description of the process. Their responses were categorized according to mutual respect, empathy, feelings of self-worth and capability.

Ethical Considerations

Ethical considerations included parental agreement, inclusion of the teachers and researcher-child interactions. Firstly, informed consent was obtained from the parents and kindergarten teachers. Secondly, the latter was present at all times during each session. Thirdly, all researchers were present at all times when working with the children. Finally, care was taken to enable and respect each child's freedom of choice.

Main finding or discussion

It was found, according to teachers and children, that a nurturing and emotionally safe experience enabled stress-free participation, and positive feelings of achievement and self-worth.

Implications, practice or policy

It is recommended that a positive emotional climate be part of the kindergarten program in order to enhance child social behavior. This will impact future social settings.

Why are Christians Leaving the Arab Middle East?

The Christian community has always formed a heterogeneous minority within the Middle East—not only because of its religious-theological tenets but also because of the ideology adopted by a segment of educated Christian intellectuals. While the latter have played a decisive role in the development of the Lebanese independence movement that seeks isolation from the Arab-Muslim space, some Christian intellectuals were amongst the first to espouse revolutionary ideas—from Communism through to pan-Arabism and Syrian nationalism—without relinquishing their share in the Egyptian nationalist movement in the liberal-monarchist era. Despite the heterogeneity that has marked the Arab Christian community, we can identify three features that have characterized it over the last century: a) the formative role played by the educated and intellectual intelligentsia in disseminating modern ideologies such as nationalist, secularism, and Marxism; b) their weight within the nationalist movements—which is disproportionate to their demographic ratio; c) the sharp decline in Christian participation in the public and political spheres caused by the migration. This study seeks to examine the dimensions of this phenomenon and investigate the trends and process that led to its emergence as a central historical trend in Middle Eastern history.

Principal arguments

In 2011, the American scholar and intellectual Juan Cole published a short article contending that, *contra* the prevalent view that Christians were emigrating from the Middle East, the Christian communities were in fact growing and thriving demographically. In Cole's opinion, Christians in this region number approximately 21 million—more than the total Christian population of Australia. According to Cole's system, the geographic distribution of the Christian communities in the Middle East extends to the Horn of Africa and Ethiopia! In assessing the dangers to which Middle Eastern Christians are exposed, he rates the Israeli occupation as the greatest, only afterwards adducing the Syrian civil war, the governmental anarchy in Iraq, and the rise to power of the Muslim Brotherhood in Egypt.

In contrast to this apologetic claim, the study proposed herein seeks to demonstrate that, since the 1970s, a constant trend of population depletion has been evident within the Christian communities of the Arab Middle East, primarily due to mass migration to the West. This research will examine the diverse historical trends that explain this fact. While many contend that the religionization of the space is largely responsible for the Christian migration from the Middle East, a deeper and more extensive investigation reveals that

this is not a sufficient explanation. The Christian migration from Lebanon began as early as the end of the nineteenth century, becoming a formative element in the Lebanese social and political experience. In contrast, the migration of the Copts from Egypt only began after the rise of the revolutionary regime, receiving impetus from the growing trend towards Islamicization promoted by the new regime in the 1970s as part of its attempts to thwart the advance of its ideological opponents. The mass departure of Christians from Iraq only began after the American invasion and the fall of the Ba'athist regime in 2003. The same phenomenon commenced in Syria only after the outbreak of the revolution and the slide into civil war. Nor did the phenomenon skip over the Christian community in the West Bank, which for many years had been a small minority even in Christian cities such as Bethlehem and Beit Jalla.

Although an organic association indubitably exists between the religionization of the social and political space since 1967 and Christian migration, a closer and comparative scrutiny leads to the conclusion that the phenomenon is also the outcome of the communal conflicts and bloody civil wars in which the Arab world has been steeped in recent decades, the educational gaps between Christian communities and the majority, and the abject failure of local economies in the post-colonial era. These four factors have directly contributed to the steady depletion of the Christian communities, whose survival and continued existence in the Middle East are a matter of grave concern.

Expected contribution

The primary significance of this study lies in its very existence, virtually no academic-intellectual discourse regarding the issue of minorities in Arab society having been conducted to date due to the fact that any such discussion arouses conspiratorial associations of factionalism, being immediately linked with the imperialist legacy of the West in the region. Raising the subject in the public and academic clime is thus of importance in and of itself. The study will also be pioneering and groundbreaking with respect to its chronological and geographic scope, no extensive, grounded, or unbiased study of the phenomenon existing, to my knowledge. I hope to examine it from all possible angles rather than exclusively from the perspective of the religionization of the space. Finally, it will offer new historical insights with regard to the Christian migration from the Middle East, attempting to locate the phenomenon within the proper historical context.

Evaluation of a Masters' Program: Students' Attitudes and Motivation

The M. Teach Program grants a teaching certificate for secondary schools, and a Masters degree in Teaching. The 2-year program focuses on creating a broad, multi-angled view of education among would-be teachers. A formative evaluation of the program focuses on the perceptions of 95 students. The research questions explore students' motives in choosing the program; the link between their attitudes towards the program components (theoretical and practical) and their perceptions of the program contribution to their future teaching. The study is projected to last two years (2017-2018). The findings, based on a questionnaire, will be presented at the conference.

“I’m Truly Amazed:” High School Teachers Describe their Experience with Technology-Enhanced PBL

This paper is based on data gathered in a study conducted during the 2015 school year, in a reputable Israeli high school experimenting project-based learning (PBL) as part of an innovative pedagogy for the information age. The overall research goal was to investigate the teachers’ views of PBL and the ways by which these views have changed following the experience of designing, teaching, and evaluating PBL activities. Among the results, one noticeable theme has crystallized throughout the qualitative analysis: our participants felt excited about their in-school experiences with PBL, and expressed their enthusiasm and satisfaction repeatedly. Excitement experienced by teachers in their daily practice seems to serve as a strong motivating force for both the teachers and their students. Therefore, we believe the finding focused at in this paper is of relevance far beyond the limited scope of this case study.

Teacher-Student Relationships in Online Courses

This study seeks to explore how students experience and understand the interaction with their instructor on an online course. Two aspects can be considered in the interaction between teacher and lecturer throughout the learning process. The first is inherently instructive, while the second one conveys the psychological aspect of the relationship. In traditional learning, the interpersonal connection develops as a result of the face to face encounter with the lecturer. On an online course, as a result of the physical absence of the lecturer, non-verbal communication does not usually exist and most interactions are managed through written communication. It can be assumed that such significant transformation in the communication channels will also affect the nature of the relationship between the lecturer and the students.

The study is founded both on qualitative and quantitative research conducted during a whole year. The research was conducted in Israel during the 2015-2016 academic year and included fifty students who responded to QTI (Questionnaire on Teacher Interaction) and ten students who participated in an in-depth interview. The aim of this research was to examine to what extent the lecturer's interpersonal behaviors on an online course are acknowledged by academic students of education; and how these students describe their learning experience on an online course.

For the purpose of the study, qualitative and quantitative methods have been applied by means of the QTI questionnaire together with the inductive analysis of the open interviews to ten students. The findings confirm that students experience interpersonal relationships with the instructor during an online course, and describe the learner's perspective of the learning experience in such courses. Furthermore, the findings show that the students' experiences of the online course and of their relationship with the lecturer are connected to four main categories, and a new model has been proposed to design online courses that can maximize positive interactions between lecturers and students so that they can promote the students' success in the course.

Acceptance Interviews as a selection tool of teachers students candidates

In order to improve the quality of teacher students, the aim of this study is to evaluate a new selection tool in the form of an acceptance interview for undergraduate teacher training candidates. The tool was formulated in light of both the findings of the literature and experience pertaining to the use in different college departments of various non-uniform and non-structured tools. The first stage of this multi-stage study was devoted to the validation of the new tool in order to benefit from its added value vis-à-vis the other selection tools, particularly its ability to value non-academic criteria.

The study

The success of the educational system inevitably depends on the quality and performance of teachers. Choosing the most suitable candidates to become teachers is crucial for the colleges of education. The primary instruments typically employed in the selection of candidates for undergraduate studies usually include grades on various entry exams, such as matriculation and psychometric exams. In applied fields, acceptance interviews are also frequently conducted. Most of the studies that have examined the predictive validity of student interviews have focused mainly on medical students. These studies suggest that entry interviews have relatively low or no predictive validity, despite the substantial efforts and financial resources invested in their use. Most of the studies that have been devoted to students of teaching have focused on the relationship between non-interview acceptance criteria and the actual quality of the teaching of graduates and have found them to be weak and statistically insignificant, highlighting a need for different, more effective selection tools. The interview, especially in its structured form, has been found to possess a higher predictive ability than other selection tools with regard to the success of students of teaching during the field experiences that are part of their overall training, although its predictive validity is also quite low.

This study focuses on the evaluation of a new selection tool in the form of an acceptance interview for teacher training candidates. The new tool consists of five core components and seven optional components. The study population consisted of all candidates in three cohorts of the undergraduate programs in a large college of education. Overall data collection included the acceptance data for the entire study population as well

as the first and second year grade-point averages and field practice grades for all those who were ultimately accepted to the college for the first cohort, and first year grade-point averages and field practice grades for the second cohort.

The main findings suggest a statistically significant difference between accepted candidates (n=298) and non-accepted candidates (n=116) with regard to four out of the five mandatory components of the interview and some of the optional components. The explained percentage of variance in the logistic regression model between the candidates who subsequently enrolled in the college and those who did not (mostly because they were not accepted) was 23%, with the acceptance interview contributing 19% . Regarding the predictive validity, the explained percentage of variance concerning the prediction of the students' average end-of-first year grade (n=156) was 24%, with the interview grade ranking first in the model, accounting for 19% of the overall variance. The explained percentage of variance in the linear regression model regarding the prediction of the students' first year field practice grade (n=148) was 20%, with the core interview components constituting the only significant predictor.

These days we are at the process of the second stage of the study looking at the second year grades of the first cohort and the first year grades of the second cohort, hoping to consolidate these findings

Testimony, Memory and Reading Trauma in Representations of the Holocaust

After all her family was murdered in Holocaust, Karla Raveh left Germany and Lemgo, the town she was born and raised. She got married, Hebraized her name and built her life in Israel. For 40 years she kept silent without revealing her Holocaust memoirs even to her sons, until a letter came and changed her life. A history teacher from Lemgo wanted to learn about the local history in Nazi's area. At her request, Raveh wrote her testimony in German.

Its publication as a book in 1986 opened a new chapter in her relations with the local community. For the last 30 years Raveh lives between two worlds: in Lemgo she is the only holocaust witness, who lives several months each summer in her childhood home, which was converted into a museum ('Frenkelhaus'). In Israel she keeps her silent and anonymity, hiding her activity in Germany from her neighbors and avoids talking about it with her family. In Lemgo each summer she carry witness to dozens of groups, wins honors, stand in the center of ceremonies, researches and diversified cultural products. The highlight of her educational project is the local high school named after her ['Karla-Raveh-Gesamtschule']. In Israel, even her sons and grandsons, all leave by her in Tiv'on, hardly knows (nor wants to know) her survival story and the essence of her activity in Germany.

Why does she not give voice to her testimony in Hebrew? What forces have created this complex reality? How her persona and testimony are represented in Germany and in Israel? Hoe does she challenges and redefines conceptions of Holocaust in each of these cultures? Segments from a documentary made by the author (*Zwischen Heimat und zuhause*, 2012) will be screened as part of the presentation.

Student Teachers and Technology: YES in Daily Life, NO in Lesson Plans – How Can We Alter this Situation?

Human society is undergoing radical changes, and many scholars of philosophy, sociology, anthropology, psychology and education attribute these changes to the “digital revolution”. This revolution, which is affecting people’s existential and cultural environments is creating new social orders and new types of relationships between people and between them and their environment (Suarez-Orozeo & Qin-Hilliard, 2004). Moreover, this revolution is actually changing people’s lifestyle and behavior, how they absorb information, and how they think (Feenberg, 2010).

However, a substantial gap exists between the great potential inherent in the digital revolution and the implementation of digital learning in schools today (Ertmer, Ottenbreit-Leftwich, & Tondue, 2015; Kim, Kim, Lee, Spector & DeMeester, 2012). The Israeli Ministry of Education invests substantial efforts in integrating technology into the education system; yet despite such efforts, this integration does not seem to have fulfilled its potential (Avidov-Ungar & Magen-Nagar, 2014).

The aim of the current study is to examine the training of student teachers in Israel in integrating technology into their actual teaching; whether and at what level preservice science teachers actually integrate digital technologies into their practicum work. The methodological approach is that of the case study, with data gathering involving the examination of lesson plans and class observation. Data analysis was conducted using the Substitution Augmentation Modification Redefinition [SAMR] model. SAMR represents the evolution of new technology in education. It begins with replicating a current practice (Substitution), and continues with utilizing technology to provide an improvement (Augmentation), the application of technology for significant task redesign (Modification), through to the appearance of new technological phenomena that were previously impossible with pre-existing technologies (Redefinition) (Puentedura, 2013).

Study participants were 22 preservice teachers studying at a teacher education college in the center of Israel in their first year of their practicum in the department of science. 90 lesson plans created by the student teachers were examined and 35 lessons were observed.

Findings show that the preservice teachers refrain from including technology-based activities. In total 20 lesson plans included suggestions of Substitution level activities such as the use of a slide show presentation or video clips.

The pedagogical staff decided to applying modeling in the course that accompanies the practicum, which is supposed to model teaching for their students. Every lesson included an activity based on technology at the levels of Modification and Redefinition. The experience of these activities was accompanied by a discussion in adapting the technology to the nature of the activity, its advantages and disadvantages and additional possible uses. These activities included the use of collaborative tools, digital data gathering and processing tools, having students use online teaching objects, information presentations, use of sensors and mobile technology in teaching outside the classroom. In the second semester of the current school year, we saw the first signs of the integration of technology at the more advanced SAMR levels, such as the use of collaborative presentations and the development of activities on online teaching objects. In our follow-up study next year (the second year of the practicum) we are planning to check whether there has been any improvement in the student-teachers' integration of technology into their work.

Innovative Approach to Training Teacher Educators for Implementing Technology in Their Courses

This proposal is based on an on-going research which evaluates innovative approach of training teacher educators at Kibbutzim College (Israel) for implementing technology in their course. This approach is based on the TPACK model. The presented research combines qualitative and quantitative methodologies to evaluate the training process of the teacher educators. Preliminary analysis of the data that was collected so far reveals that the guidance process of the teacher educators has a strong formative assessment qualities at the heart of it. These qualities create the unique added value of the project and explain its success so far.

Conference Categories:

- Improving self-assessment
- Summative versus formative assessment
- Evaluating faculty performance

Description

One of the popular ways to improve teaching methods of academic staff in teacher's colleges is by integrating technological tools into the courses and by conducting technological training workshops for that purpose. However, one of the challenges of these colleges is that teacher educators are many time reluctant to receive such a training as well to implement advanced technology in their courses (Goktas, Y., Yildirim, S., & Yildirim, Z, 2009).

This proposal is based on an on-going research which evaluates innovative approach of training teacher educators at Kibbutzim College (Israel) for implementing technology in their course. This approach is called by us TPACK-SK. It is based on the TPACK model. Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) is a framework that identifies the knowledge teachers need to teach effectively with technology (Mishra, Koehler, 2006). The TPACK framework extends Shulman's idea of Pedagogical Content Knowledge (Shulman, 1986). At the heart of the TPACK framework, is the complex interplay of three primary forms of knowledge: Content (CK), Pedagogy (PK), and Technology (TK).

The presented research combines qualitative and quantitative methodologies to evaluate the training process of the teacher educators. The evaluation is done by using multiple perspectives: the teacher educator perspective, the TPACK-SK guide perspective and the perspective of the students who participate in the technological upgraded course.

Preliminary analysis of the data that was collected so far in the TPACK-SK project (SK abbreviates our college name) reveals that the guidance process of the teacher educators has strong formative assessment qualities at the heart of it. These qualities explain the unique added value of the project and its success so far. The training process evolves according to the formative assessment approach: identifying the learner (teacher's educator) needs, receiving feedback, correction, development and on-going assisting assessment for learning (Birenbaum 1997; Nevo 2001; Black and Wiliam 1998).

The TPACK-SK project is based on personal meetings between a teacher educator and TPACK expert (guide). These meetings are based on dialogical learning that is context sensitive and inductive. The first phase analyzes the pedagogical-content goals and needs of the course from the teacher educator perspective. Based on this analysis a TPACK dialogue is conducted in order to identify the most effective way to integrate technology into the course. Qualitative analysis of the teacher educator's reflections and the interviews with the TPACK guides reveals so far, that this process is profound for both sides (the teacher educator and the instructor). It seems that the process enables the development of improved and creative teaching which deeply integrates content knowledge, technology and pedagogy.

Pre-Service Science Teachers Attitudes Towards Small-Group Learning Pedagogies

Numerous reports and publications from federal agencies and organizations call for the urgent need to improve science education. In their publications and recommendations, they have emphasized the need to examine and explore the teaching practices and student-learning processes that require the use of active cooperative and collaborative learning in science class. These goals can be accomplished by adopting active-learning teaching methods such as the various forms of small-group learning methods (e.g., collaborative learning, project-based learning, inquiry-based learning, peer learning, or team-based learning).

Studies have shown that pre-service teachers avoid using the methods mentioned above, in teaching practices during training and in the first years of work. Small-group learning is perceived as time-consuming, creates difficulties in organizing and fear of loss of control over the process of classroom teaching.

The aim of our study was to investigate whether and how the experience of teaching using the Project-Based Learning (PBL) method (at training) affects the attitudes of pre-service teachers towards teaching in small-group learning pedagogies.

This research is rooted in qualitative multiple case study methodology. The specific phenomenon the study explored was the views, issues, challenges, beliefs and attitudinal changes of the science pre-service teachers that have occurred during and after their teaching experience on PBL.

The study involved 17 Israeli pre-service teachers in their second training year, from an educational college in the middle of the country. During the 1-st semester the teachers were asked to lead the PBL process in primary school classes, and during the second semester the teachers were asked to teach the regular science lessons by using different teaching methods (according to their choice).

Data collection methods were:

(1). Reflections which teachers wrote during and after the teaching experience of the PBL method. Teachers were asked to write an open reflection on the teaching process that they had experienced.

(2). Lesson plans which teachers had made after the PBL experience.

The data were analyzed by using the constructivistic (ethnographic) method of qualitative research based on grounded theory. Inter-rater reliability of 94% was obtained by analyzing the data by two coders.

12 of the students reported small-groups learning as one of the important elements in the process of teaching which took place in the classroom; 7 of them which stated explicitly that they will adopt this practice continued their work and “one of the things that I took away is not afraid of small-group learning methods”.

Review of lessons plans which teachers developed found that 11 of the 17 students were running a teaching unit based on small-group learning pedagogies in at least half of the classes, without being asked.

These findings indicate that the PBL method, which was experienced during the teacher training, has a high potential to improve the teachers’ attitudes towards teaching methods of learning in small groups and to implement these methods in their teaching practices. This work should therefore be of interest to INTED members who are doing active research on teacher training, pre-service teacher experiences, and experiences in STEM Education.

Keywords: Pre-service teachers, project-based learning, small-group learning, science teacher training

Knowledge of Junior High School Teachers and Students Regarding the Concept ‘Slope of a Line

This study aims to explore the knowledge that junior high school teachers and students have about the concept “slope of a line” in a mathematical context and everyday context. The research population consists of seven mathematics female-teachers and 101 students from the 9th and 10th grades in two pathways: a scientific-technological pathway for excelling students and a Ministry of Education curriculum-based pathway. The research findings illustrate that most of the teachers know to demonstrate or define the slope concept only in several of the different representations, the high school teachers demonstrating a better knowledge than their colleagues in the junior high school. The latter do not relate extensively to the practical representation of the slope concept and are not versed in the curricular knowledge. Nevertheless, they are familiar with the students’ difficulties in this topic. The student-related findings indicate that the students can cope with questions which require technical knowledge but encounter difficulties in defining the concept slope in standard mathematical language. Regrettably, they demonstrate a lower level of knowledge when required to use the definition for the purpose of drawing conclusions. Moreover, based on the findings, there is gap between the mean scores of the students from both pathways, the mean scores of the scientific-technological pathway for excelling students being significantly higher than that of the Ministry of Education curriculum-based pathway. We believe that this study may help in finding a way for improving the teaching methods and better understanding of the students.

Innovative Pedagogy: Connecting University Students from Israel and Germany

This presentation will explore the potential for collaboration between graduate students from Israel and Germany. It will focus on both the pedagogy and the technology that afforded it. It will describe and discuss the online environments that were used in the project through mobile devices such as laptops, tablets, and mobile phones. Advantages and challenges that evolved during the online collaboration as well as lessons learned will be discussed.

The collaboration brought together a diverse group of Jewish and Arab students from the Kibbutzim College in Tel Aviv, Israel, as well as a diverse group of students from the University of Kassel, Germany, to form an academic online community. The instructors intentionally decided to create a transnational joint cyberspace community that represented heterogeneity within homogeneity. The basic principle of the class was learning by doing rather than learning just by reading or listening. As exemplified in the Learner-Moderator-Researcher plus (LMR plus) Model (Finkbeiner, 2002, 2004) all participants involved – students, tutors, and instructors – adopted interchangeable roles of both learners, moderators, and researchers. The interaction was based on the TEC (Technology, Education, and Cultural diversity) model (Shonfeld, Hoter & Ganayem, 2013), where collaboration and communication happened gradually, starting from textual communication, continuing with audio communication, and concluding with visual communication. The groups' products were based on their collaborative learning and included a module for teaching and learning regarding their subject. The research analyzes the communication and the results of the tasks of two systematically selected groups of the second cycle.

The contribution of the social network to the teaching and learning process

This study aims to investigate the contribution of learning activities to attitudes of teachers who experienced the implementation of pedagogical models of social networks regarding their integration in teaching, and recommendations to education practitioners with regard to effective application in teaching.

The research participants were 34 pre-service teachers. The research method integrates the qualitative and quantitative approaches, enabling a thorough investigation of the various aspects of the research.

Social networks facilitate activities that promote involvement, collaboration and engagement. Modeling of best practices using social networks enhances its usage by students, increases students' confidence as to its implementation and creates a paradigm shift to a more personalized, participatory and collaborative learning and a more positive attitude towards its implementation.

The Role of Formal and Informal Social Support in Predicting the Involvement of Mothers and Fathers of Young Children with Autism Spectrum Disorder

Parents' involvement in the care of their children with Autism Spectrum Disorder (ASD) and its beneficial effect on the children's developmental and educational outcomes is well documented. At the same time, parents of children with ASD tend to experience greater psychological distress than parents of children with other developmental disabilities or with typical development. Positive social support is an important resource used by parents to reduce their psychological distress. The goal of the current research was to examine the contribution of formal and informal social support in explaining mothers' and fathers' involvement with their young children with ASD. The sample consisted of 107 parents who live in Israel (61 mothers and 46 fathers) of children aged between 2 and 7, all diagnosed with ASD and attending special kindergartens or special day care for children with ASD. Parental involvement and social support perception were assessed. Initial analysis focused on the relations between involvement, support, and demographic variables. In addition, analysis of variance (ANOVA) was conducted to test differences between mothers and fathers. Two hierarchical multiple regression analyses were performed to examine the predicted factors in the involvement model while controlling for group (mothers/fathers).

Results indicate that mothers reported significantly higher levels of parenting involvement than fathers. Mothers reported higher levels of general involvement and all sub-types of involvement. For example, mothers reported that they were more interested in and have higher levels of attendance in their child's educational program. They were also more collaborative in their child's educational therapeutic program, and socialized with other parents of children from their child's kindergarten than fathers. Mothers' involvement was found to be related to their informal support (non-formal relatives). Findings also reveal significant differences between mothers and fathers on the formal support subscale measure of specializes services. Fathers, more than mothers, reported more specializes services support such as social workers or professional therapists. Separate hierarchical multiple regression analyses revealed a unique gender difference in the factors that

explained parental involvement. Specifically, informal support only had a unique positive contribution in explaining mothers', but not fathers' involvement.

This study highlights the central role of mothers in maintaining constant contact with the educational system and the professionals who help care for their child with ASD. At the same time, this research emphasizes the crucial role of both mothers and fathers in their child's development and well-being at every development stage, particularly in early development. Further, different kinds of social support seem to relate to the different kinds of parental involvement. It is in the best interest of educators and family therapists who work with families with children with ASD to support the cohesiveness of the family and the collaboration of the parents by understanding and respecting the way each member addresses the responsibilities of parenting a child with ASD, and her or his need for different types of social support.

Modifying Novice EFL / ESL Teacher's Self-Efficacy via Self-Translation

Novice English as a foreign or second language (EFL/ESL) teachers' self-perception is highly affected by their belief of their English language ability. This belief directly effects their self-efficacy, which in turn has negative effect on their teaching ability.

This study focuses on the use of self-translation as a process that enables the novice teachers to get a new sense of their language ability through bilingual experiences. These experiences have a positive influence on their language related self-perception. Identifying oneself as bilingual has a positive influence on the teacher's self-perception, which in turn has a positive influence on their self-efficacy.

Forty third and fourth year EFL majors experienced self-translation in English and Hebrew via narratives of personal experience during a one semester course in the spring semester of 2016. The narratives were analyzed across languages.

The objectives of the study were: 1. The role self-translation can have in enhancing self-perception; 2. Examining the effect of enhanced self-perception through successful self-translation and its effect on self-efficacy in novice EFL/ESL teachers.

A mixed method approach was used for data collection. Questionnaires were distributed in a pre-post design. The qualitative measure included the analysis of participants' reflective responses.

Quantitative data show a correlation between the participants' beliefs of bilingual teachers' abilities and their perception of their own teaching ability. Furthermore, a significant positive change was noticed in both self-perception and self-efficacy. Qualitative data support this and show a higher comfort level with language abilities after the self-translation experience, enabling more focus on teaching and thus increasing self-efficacy. Implications for the use of self-translation as a tool in EFL/ESL teacher training will be discussed.

Summary

This presentation focuses on the process of self-translation as a tool to aid novice EFL/ESL teachers to improve their language related self-perception and their self-efficacy and indirectly their teaching abilities.

Efficacy of Tablets for Students with Learning Difficulties Studying Concepts in Geometry

The study goal was an investigation into the efficacy of tablets as teaching tools for students with learning difficulties attempting to study concepts in geometry. Students with learning difficulties require more intensive, small group or one-on-one instruction to make progress in acquisition of skills.

Despite considerable efforts in the development of mathematics education in general, there is still a lack of understanding regarding what kinds of interventions, programs, and policies are best suited to remediate deficits for students with or at risk for MD.

In recent years, tablets have become an increasingly popular choice in classrooms of every level and field of study. Use of such devices easily focuses the attention of both students and teachers; however, the way in which tablets are used in classes requires a great deal of forethought to ensure this technology does in fact improve teaching outcomes

The study includes three students studying in a fifth grade regular class, whose achievements in geometry fell below class average. This study incorporated both qualitative and quantitative analysis: The quantitative analysis was based on Single Subject Design that was based on Multiple Baseline Design. The qualitative analysis included recording the lesson dialogue, as well as interviews with students.

Findings. The learning process indicates a rise in achievements in each student as they began using tablets. The graph shows that changes in levels, for two students occurred immediately following the change in phases. Analyzing of multiple baseline data reveals a great degree of baseline variation without tablets, and more moderate and stable variation during intervention.

Self-reports of student experiences and recordings: Student answers during interviews regarding reasons they preferred using tablets over traditional learning methods indicated that tablets facilitate learning and comprehension of studied topics, and produce better test results. All students claimed they enjoyed classes and study applications more with tablets, making classes enjoyable and imbuing them with confidence.

Summary and conclusions. Findings indicate that multisensorial learning using tablet allowed these students to better understand the subject matter, which was previously

difficult for them. The use of tablets allowed the students accessibility to challenging material, and to initiate each class differently. They used various apps that make them feel they are playing, and not “studying”. This study showed that tablets prompt technological creativity in the development of geometric proficiency, in students and teachers alike.

Study limitations and recommendations. In single-subject design, it is common practice to wait for baseline to stabilize. Due to time constraints, in this study it was decided in advance to speed up the pace and start of intervention.

The contribution of UDL (Universal Design for Learning) and Assistive Technologies to Participation of Pupils with Attention and Learning Disorders in Learning Processes

The research examined the contribution and impact of the UDL approach in combination with assistive technologies to the participation of pupils with attention and/or learning disorders in learning processes.

Subjects

Five grade-four pupils with attention and learning disorders participated in the study, all of which attend elementary schools in the central region of Israel.

Each of the pupils with an attention and/or learning disorder was paired with another pupil that does not.

The study also examined class reflection regarding UDL learning (including a total of 30 classmates).

Description of the Learning Process

Learning took place during the school day during language (Hebrew) classes.

Multiple means of representation. During lessons, pupils were asked to explore information regarding various animals. They were instructed to use a wide range of assistive technologies, such as reading software, typing, audio and video recording.

They also used informative websites, pictures, presentations, YouTube and weblinks of digital encyclopedias.

Multiple means of expression. The pupils were given an opportunity to express their knowledge in different ways, and choose from a range of learning tools provided to them. During their learning, they cooperated and worked jointly to achieve results, and were instructed to create a joint product.

Research Tools

Motivation for learning of the entire class was examined via Google forms (an online questionnaire), conversations with pupils that have an attention and/or learning disorders were conducted at the end of each lesson to get their feedback, and observations were

conducted throughout classes to gauge their level of participation during the learning process.

Additionally, at the end of each lesson, pupils were asked to write a personal feedback of the process involved to complete their joint work. The parents' feedback also collected.

Findings

Multiple means of engagement. This joint learning provided an opportunity for pupils to experience the responsibility and mutual involvement necessary to create a joint product. Motivation Questionnaire findings showed improvement for all students in the classroom especially for students with attention and learning disorder. There was no statistical significance.

Here are the findings that collected at the end of the learning process. Responses collected from 35 pupils (5 with attention and learning disorders).

- Did you feel you were an active partner during classroom activities?
- How would you prefer to learn the lesson?
- During the next lesson, would you consider using a different way of expression?
- To what extent did you feel you could cooperate?
- Would you like to cooperate with a friend during classes in the future?
- What was your part in the learning process?

Parental responses reflected satisfaction from the process their children had gone through. They reported that the children's positive experience and sense of success in the learning process continued throughout the rest of the day, even after arriving home.

Conclusions

There is great significance in learning technologies for pupils with attention and learning disorders, as these can significantly improve their participation in the class learning process.

The teachers can build lesson plans in which every pupil can find his/her own way, targeted at addressing the obstacles to learning processes, and thus establishing a way to improve motivation for learning and learning itself.

Teachers should allow pupils the option of learning together, either in pairs or small groups, making it possible to help and learn from one another, and a way that could establish new friendships.

Using Mind Mapping Software to Initiate Writing Tasks and Organizing Ideas for Students with SLD & ADHD

The article is a summary of research conducted in the field of planning functions of postsecondary students with Specific Learning Disabilities (SLD) and/or Attention Deficit Hyperactive Disorder (ADHD). The article provides an overview of the students' difficulties initiating writing tasks due to their disabilities. The review also presents the advantages of using mind mapping software to initiate writing tasks and organizing ideas for this population.

Adults with learning disabilities

The investigation of adults with Specific Learning Disabilities (SLD) and Attention Deficit Hyperactive Disorder (ADHD) has been developing rapidly in recent years. Compared to adults without SLD, only a small percentage of adults diagnosed with SLD study in higher education institutions (Chambers, Rabren & Dunn, 2009; Heiman & Preceel, 2003; Johnson, Zascavage & Gerber, 2008). While ADHD affects 8-12% of children worldwide (Faraone & Biederman, 2005), just 3-4% of the student population in postsecondary education are diagnosed with ADHD (Proctor & Prevatt, 2009).

Successful adults and postsecondary students with SLD and/or ADHD demonstrate lesser abilities compared to their peers without these difficulties, specifically in planning and implementation functions during learning (Scholnick, Friedman & Wallner-Allen, 2014; Shrieber & Hetzroni, 2010). They also express frustration regarding overload of information and processing of problems, in expressing and organizing ideas, and most particularly articulating them on paper (Pannucci & Walmsley, 2007; Weyandt et al., 2013).

Organizing and setting priorities as part of planning functions of adults with SLD or ADHD

Model of planning functions of students with SLD (Shrieber & Hetzroni, 2010) provides insight into the contribution of motivating factors to initializing four planning functions. Motivational factors include "motivation for studying" and "sense of success". Planning functions include four abilities: I. organization and prioritization; II. future planning process;

III. time estimation; IV. learning condition awareness.¹ In this study, motivation was found to be the strongest predictor for organizing and setting priorities. In addition, organizing and setting priorities and time estimation were found to be strong predictors of success in time management (Shrieber, 2012).

Students with with SLD and/or ADHD struggle with these functions, finding it difficult to distinguish between major tasks and incidental assignments, or identifying the main theme or topic of written texts (Meltzer, Pollica & Barzillai & Meltzer, 2007). They also characterized with higher levels of procrastination, that might be in regard to their executive function difficulty of initialization. They have a hard time initiating writing tasks, especially if they are complicated, unclear, or if they find it boring. Difficulties in initialization of writing tasks can also be explained by two more factors: overload on working memory, and poor time estimation (Shrieber, 2014).

In the view of these findings and additional executive function theories, it is essential to build an effective strategy that helps adults with learning disabilities to set priorities in their day-to-day: in their private lives, academic life or as managers, entrepreneurs, or employees in the workplace.

Mind mapping software for organizing ideas and improving writing skills

Integration of AT in higher education to address the needs of students with disabilities has increased over the last few years. Mind mapping and concept mapping software provide a visual representation between concepts, ideas and information. Use of such programs allows users to present ideas verbally and graphically in a range of fields: economics and accountancy, marketing, education, medicine, art, biology, social sciences, and others (Davies, 2011). Relevant academic literature shows that use of mind mapping software may assist students with SLD and/or ADHD to initiate writing tasks, overcome their difficulties in better organize information, develop high function cognitive skills, and develop learning and cognitive clarity (Draffan, Evans, & Blenkhorn, 2007; Boon, Burke, Fore & Hagan-Burke, 2006; Shrieber, Adato-Biran & Polani, 2012).

Mind mapping software, such as Xmind, as well as other applications (MindMup and others), can be used intuitively after brief training (Shrieber et al., 2012). These applications facilitate initiation of writing assignments: students begin tasks with associative writing of their thoughts and focus on them as main topics, without the need to prioritize them. They are then asked to prioritize these topics, arranging them as main categories and subtopics by using the cursor to drag topic headings from one column to the next, using

1 A erugif fo larutcurts noitauqe ledom (MES) laciteroehrt ledom fo gninnalp snoitcnuf (rebeirhS, 0102), lliw eb detneserp ni eht lluf repap noisrev.

high-function cognitive skills. Finally, they begin to “layer” the topics by inserting into each category various materials, notes, documents and website materials, and even designing a map with pictures and a nice background.

Xmind software also provides verbal representation along with visual representation. The verbal cue constitutes outlines of the writing process. At this point, students can begin to write their assignment according to map categories, outlines, and the collected background materials that were thematically categorized.

Students using these maps reported that use of mind mapping is effective, especially when dealing with existing materials, such as preparing for exams or completing class assignments, and proved more effective than previously used study techniques. Also, it was clearly evident that mapping strategies were easily assimilated using the software in a relatively short amount of time (Shrieber et al., 2012).

It is important to produce more creative tools for initiating writing tasks for students with SLD and/or ADHD in order to allow them to enjoy their learning, rely on their strengths, and to submit assignments on time. An innovative apps and software should be taken into account while teaching this population learning strategies, thus providing the possibility of a better quality academic life for these students.

The First-Year Journey of Novice Teachers

The research focuses on the exploration of the unique journey that novice teachers experience in their first year of teaching, among graduates of re-training programs into teaching. The study explores the experiences of success and failure and the factors that underpin positive experiences, as well as the journey (process) of this year with reference to the comparison between novice teachers and new immigrants. The content analysis that was adopted in the study was conducted on texts that were written by the teachers and detailed their first year of teaching. The findings indicate that experiences of success are featured by personal satisfaction, constant need of feedback, high motivation in challenging situations, and emotions. Failure experiences are featured by frustration, helplessness, sense of humiliation, feeling of rejection, and lack of efficacy. Factors that promote and inhibit positive experiences relate to personal, personality, professional and organizational levels. Most teachers reported feeling like new immigrants, and demonstrated different models of the process of the first year of teaching. Further research is recommended on the factors that promote and inhibit positive experiences, and on “The Missing Link” of the relationship between Teacher Education Programs and the practices in schools.

Do Teachers Need to be Leaders? Perceptions of Educational Leadership and Management in the Israeli Secondary Educational System

The study explored student-teachers' perceptions of educational leadership and management with regard to the roles of homeroom teachers and subject teachers in secondary schools. No previous study has explored the dichotomy between how homeroom teachers and subject teachers are perceived within the context of educational leadership and management. In this sense, this study is a pilot study in the area of educational leadership. The study dwells on the literature on educational leadership and management, teacher leadership, and teachers' roles in secondary schools.

In secondary education, teachers teach one discipline in which they obtained a B.A/B.Sc or M.A/M.Sc diploma and a teaching certificate. This has created a dichotomy between the practice of subject teachers who are expected to impart expert knowledge in one discipline, and homeroom teachers who are expected to develop a much more holistic view of the student, and serve as his/her 'case manager' in and out of school. This dichotomous situation practically bears two potentially different outcomes of how teachers perceive their roles.

The participants of the study are students in the biggest College of Teacher Education in Israel. The analysis was conducted on the students' posts in an online forum of an academic course using a mixed approach of qualitative and quantitative methods. The richness of the data on the forum provided the basis for the formation of the research questions. The analysis was conducted in 3 phases: In Phase 1 the posts were categorised according to those who supported/denied a dichotomy in their perception of the roles of homeroom teachers and subject teachers. In Phase 2 the main arguments that supported or rejected a dichotomous perception of the two roles were clustered into themes. In Phase 3 the focus was placed on leadership models. The whole study borrowed elements from the Grounded Theory approach because the question of leadership versus management was asked in a new context of the seemingly contradictory roles of homeroom teachers and subject teachers.

The students' posts indicated a differentiation between the perceptions of the two roles

on the level of ideology as opposed to the practical level. While on the ideological level ('how things should be done') teachers are expected to demonstrate both leadership and management skills, on the practical level ('how things are done') homeroom teachers are expected to be leaders while subject teachers are expected to be classroom managers. Most of the respondents described leadership as Transformational with a new type emerging, Empathetic Leadership, which emphasizes the humanistic approach and is characterised by an emotional involvement on the part of the teachers.

Further research should focus on the gaps between school reality and teacher education programs in order to facilitate the induction phase for novice teachers, as well as on the influence of school administrators on teachers' perceptions. It is important to enhance understanding of leadership and develop leadership responsibility among all teachers.

The Effects of Intervention for Self-Regulation and Planning on Executive Functions, Metacognitive Awareness and Math Performance among College Students with ADHD

ADHD is currently identified by diagnostic criteria that include difficulties of attention and hyperactive–impulsive behavior. Individuals with ADHD typically have trouble getting organized, staying focused, planning, and self-regulation, and for many it is associated with academic impairments. Although planning and self-regulation has received strong attention for decades, it is still important to understand the influence of strategies for planning and self-regulation on student’s school achievements across ages. Researchers showed that mediation for self-regulation and planning (Iseman & Naglieri, 2011) and meta-cognitive therapy (Solanto, et. al., 2010) might improve significantly children’s performance at the strategies level as well as the content level.

The objectives of this study were to investigate the effects of a short-term intervention for planning and self-regulation within a dynamic assessment (DA) framework on executive functions and math performance among college students with ADHD.

A sample of college students diagnosed with ADHD (Mean age = 23.24, SD = 1.80) were assigned randomly to experimental (n = 30) and control (n = 29) groups. All participants received the Seria-Think Instrument pre- and post-teaching phases before and after the intervention (teaching phase), respectively. After the intervention all participants were administered the transfer phase of the Seria-Think Instrument, and Tzuriel’s Math Test (Tzuriel, 2017). The intervention, which took about 60 minutes, included mediation for planning and self-regulation in a mathematical modality. The intervention is based on the Mediated Learning Experience theory (MLE, Feuerstein, et al., 2002) and the Seria-Think Instrument-Revised (STI-R, Tzuriel, 2000; Tzuriel & Caspi, in press). MLE processes describe a special quality of interaction between a mediator and a learner. The mediator interpose him/herself between a set of stimuli and the learner and modify the stimuli for the learner (i.e., modifying their frequency, order, intensity, and context, arousing curiosity, vigilance, and perceptual acuity, and improving the learner’s cognitive functions). The STI-R (Tzuriel, 1998, 2000), which is a DA measure, is aimed at assessing basic cognitive processes in

the mathematics domain and a variety of arithmetic skills, especially seriation, estimation, counting, and computation. The problems of the STI-R require cognitive functions such as planning, self-regulation and inhibition of impulsivity, systematic exploratory behavior, and simultaneous consideration of several sources of information. The STI-R includes a Transfer phase which contains different problems than the original pre- and post-teaching problems. The control group practiced the STI-R problems with no teaching, for the same amount of time as the experimental group.

A series of MANOVA's of Treatment X Time (2 X 3) revealed significant Group X Time interactions indicating that the experimental group showed higher improvement than the control group in all measures of planning and self-regulation, including the Transfer problems. The experimental group showed also significantly higher improvement on the math test than the control group. The findings have theoretical and practical significance especially in view of the short intervention efforts for both students with special needs and students without difficulties.

Self-organized symposium

Creating Creative Teachers: An Ongoing Teachers Training Curriculum of Early Childhood Creative Education (ECCE)

This symposium presents a pilot research on a unique alternative approach in Early Childhood Creative Education (ECCE) training in Kibbutzim College, Israel. The approach has a spiral curriculum of three years of training. It builds on a unique multidiscipline approach of creativity and education that crystalized during the last forty years. This holistic approach integrates different fields: theatre, music, dance, etc., and early childhood education. This approach succeeds in fostering creative graduates, with divergent thinking, which can produce a creative pedagogy. This process enables them a sense of professional valued identity. The training approach is grounded in the theory of multiple intelligences (Gardner, 2006), creativity in education (Shafir, 1990) and the creative thinking (Robinson, 2013). Very little research has been done on the ECCE approach. In order to conceptualize the methods, a qualitative research will take place in the college. The symposium will present the impact of curriculum on teachers training.

Research aims

This symposium presents a pilot research on a unique alternative approach in Early Childhood Creative Education (ECCE) training in Kibbutzim College of Education, Israel. The approach will be researched with perspectives of spiral curriculum of three years of training. The aim is to determine the impact of curriculum on teachers training.

Relationship to previous research works

This builds on a unique multidiscipline approach of creativity and education, that crystalized during the last forty years. This holistic approach integrates different fields: theatre, music, dance, etc., and early childhood education.

Theoretical and conceptual framework

This training approach is grounded in the theory of multiple intelligences (Gardner, 2006), creativity in education (Shafir, 1990) and the creative thinking (Robinson, 2013).

Paradigm, methodology and methods

Very little research has been done on the ECCE approach. In order to conceptualize the methods, a qualitative research will take place in the college. The research in plan will build on focus groups, observations and deep interviews with students, mentors and kindergarten children.

Ethical considerations

The identity of all participants in the research will remain confidential.

Main finding or discussion

Themes that emerge from pilot research show that ECCE practicing is significant for the development of professional creative identity of student teachers. Students report enormous change in awareness to their capabilities, limitations and performance in groups. They indicate that they successfully perform creative activities in kindergarten. The graduates of this program become leaders in the ECE system in Israel.

Implications, practice or policy

This approach succeeds in fostering creative graduates, with divergent thinking, which can produce an authentic creative pedagogy. This process enables them a sense of professional valued identity.

Keywords: creativity, arts in education, multiple intelligences, divergent thinking, alternative approach.

Research aims

The aim of this study is to observe the impact of curriculum and creative approach on the student teachers in the first year of training. We will present the transformation of students' perceptions, as they built their professional identity with the aid of this unique approach. The students are invited to deep introspection with arts as means of inquiry.

Relationship to previous research works

Little research has been done on ECCE kindergarten teachers training. This research will assess the impact of ECCE training practices on students in their first year of training. The study will examine the creative language acquisition in relation to Shafir's creative approach.

Theoretical and conceptual framework

This curriculum is grounded in the multiple intelligence theory (Gardner, 2006); divergent thinking and creativity (Guilford, 1980); creativity in education (Shafir, 1990).

Paradigm, methodology and methods

A qualitative and assessment research is about to take place. Deep individual interviews with students at the end of their first year and focus groups will be held in order to gather their significant experience.

Ethical Considerations

Students will be informed that the participation is voluntary and will not affect their studies. The identity of all participants will remain anonymous.

Main finding or discussion

Pilot findings show transformation of students' perceptions of themselves. They mentioned certain practices such as management of individual "creative dairy" and designing their educational space as promoting the process.

Implications, practice or policy

Creative language learning at the first year allows expression of ideas, feelings and attitudes, reliant to the theory of multiple intelligences (Gardner, 1990). These practices are the foundation of the ECCE training and main principles in student teacher training.

Research aims

The aim of this study is to observe the impact of curriculum acquired by student teachers in the second year of their training. The study will examine the application of the creative interdisciplinary approach in kindergarten. We will present the practices designed by student teachers trained in ECCE, in order to nurture young children.

Relationship to previous research works

Little research has been done on ECCE kindergarten teachers training. This research will assess the impact of ECCE training practices on students. The study will examine the implementation of the creative language in the kindergartens by students, in relation to creative approach.

Theoretical and conceptual framework

This study is grounded in Shafir's (1999) principles of the creative educational training approach; the multiple intelligence (Gardner, 2006); "six thinking hats" (De Bono, 1990).

Paradigm, methodology and methods

A qualitative research will be held with observations in the kindergartens, individual interviews with kindergarten teachers who train student teachers in order to gather the impact of ECCE on the implementation of the curriculum in the kindergartens.

Ethical Considerations

Participants will be informed that the participation is voluntary and their identity will remain anonymous.

Main finding or discussion

Pilot observations indicate that second year students struggle to find the right path for themselves. Most of them manage to combine the needs and rights of the children, the creative language and their strengths in kindergarten's activities.

Implications, practice or policy

Students in ECCE develop the ability for expressing themselves through diverse Medias. That is the infrastructure of practicing with children. This is the core of ECCE student teacher training, and a part of the spiral motion of professional development.

Research aims

The aim of this study is to explore the impact of the creative approach (ECCE) on student teachers, kindergarten children. This study examines the application of the creative interdisciplinary approach among kindergarten teachers and children.

Relationship to previous research works

Little research has been done on ECCE kindergarten teachers training in Israel. The study will examine the impact of creative teachers on children and will rely on creativity approach in education (Shafir, 1999), children's perspectives (Wahle, et al, 2017; Mor, 2015).

Theoretical and conceptual framework

The third year of ECCE training consolidates the professional identity of a creative teacher. It is grounded in Shafir's (1999) principles of the creative educational training approach, leadership, teaching and professional development (Robinson, 2016), classroom management (Tal, 2016; Everston & Weinstein, 2006; Sergiovanni, 2007).

Paradigm, methodology and methods

A qualitative research will be held with individual interviews with graduate kindergarten teachers. Focus groups and personal interviews with kindergarten children will gather the impact of ECCE on teachers and children of the 21st century.

Ethical Considerations

Permission will be asked from the children's parents and from the children themselves as well as from the chief scientist of the ministry of education.

Main finding or discussion

This alternative approach shows that graduates experience change and they pass it on to their field practice. The third year students create curricula for kindergarten emerges from sensitivity to children's needs, strengths of the students, introspection and reflection.

Implications, practice or policy

The last year of training enables the students a meta-perspective on themselves and on their educational practice. The intrapersonal and the interpersonal processes that takes place in the training, fosters graduates and children.

The Complete Empathic Act: A Conceptual Framework

The relationships between teachers and students are the core of the educational practice, or as Higgins (2010) refers to it - an 'authentic interaction' quality learning would take place when there is an empathic teacher-student interaction and fruitful collaborations in class and other school settings. In this presentation, I propose the conceptual framework of The Complete Empathic Act (CEA), which specifies the practices and proficiencies that are essential for promoting empathy in schools, by teachers, students and administrators alike (Weinberger & Bakshi-Brosh, 2013). This is the moral model of education that should be aspired to practice daily in our schools, and this is the practice that can break the boundaries of the classroom and positively affect the community and the multicultural society, as well (Weinberger, in press).

Empathy is a way of being with another person in order to enter his world without prejudice (Rogers, 1975). The imaginative transposing of oneself into the thinking, feeling, and acting of another provides the individual with awareness of the other's presence (Hargreaves, 1972). In school settings, empathic practices create a sense of worth, competence and belonging between students and teachers, and additionally assist teachers in promoting meaningful learning by creating profound insights and dealing with challenging cognitive concepts.

Neuroscience reveals empirical physiological findings that shed new light on what is already known about learning processes, development, and education (Dinstein, Thomas, Behrman, & Heeger, 2008; Blaffer-Hrdy, 2009). The new understandings in the area of neurological research about the neuroplasticity of the brain, clarify the importance of high levels of involvement and meaningful, positive interactions during learning. Each learning act is mapped on the brain as an emotional memory and engraved on the body as a multi-sensory experience that creates a "feeling" in the learner's mind, a renewed sense of self. According to this conception, deep social interaction triggers both body and mind, emotion and cognition, which enables deeper levels of understanding and consciousness, which are central to the meaningful learning process (Damasio, 1999; Immordino-Yang, 2016).

Since empathy is not a state, but rather a process that involves being sensitive to the experiences of the other from moment to moment, the CEA is described via the

five dimensions of the route it takes (see figure below). The process begins with ethical intension based on the teacher's concern for the students. It continues with the teacher's intention to understand student's internal state and simultaneously maintain the duality between the two points of view (teacher and student). The process concludes with taking a responsible action. The last step constitutes the complementary action of the entire empathic process by realizing the ethical commitment that motivated it in the first place; thus, we view it as a complete process.

In 2015, Kibbutzim College of Education established The Empathy Center in Education and in Society in order to put these ideas into practice in the field of teacher education. A professional development program that the center offers, includes building knowledge of the emotional, social, and learning factors, providing experience in ways to foster competencies and behavioral habits of future teachers.

Modifying Novice EFL / ESL Teacher's Self-Efficacy via Self-Translation

Novice English as a foreign or second language (EFL/ESL) teachers' self-perception is highly affected by their belief of their English language ability. This belief directly effects their self-efficacy, which in turn has negative effect on their teaching ability.

This study focuses on the use of self-translation as a process that enables the novice teachers to get a new sense of their language ability through bilingual experiences. These experiences have a positive influence on their language related self-perception. Identifying oneself as bilingual has a positive influence on the teacher's self-perception, which in turn has a positive influence on their self-efficacy.

Forty third and fourth year EFL majors experienced self-translation in English and Hebrew via narratives of personal experience during a one semester course in the spring semester of 2016. The narratives were analyzed across languages.

The objectives of the study were: 1. The role self-translation can have in enhancing self-perception; 2. Examining the effect of enhanced self-perception through successful self-translation and its effect on self-efficacy in novice EFL/ESL teachers.

A mixed method approach was used for data collection. Questionnaires were distributed in a pre-post design. The qualitative measure included the analysis of participants' reflective responses.

Quantitative data show a correlation between the participants' beliefs of bilingual teachers' abilities and their perception of their own teaching ability. Furthermore, a significant positive change was noticed in both self-perception and self-efficacy. Qualitative data support this and show a higher comfort level with language abilities after the self-translation experience, enabling more focus on teaching and thus increasing self-efficacy. Implications for the use of self-translation as a tool in EFL/ESL teacher training will be discussed.